

OSCAR WILDE

Lord Arthur Savile'in Sücu

Babil Kitaplığı

*Jorge Luis Borges tarafından
hazırlanan fantastik edebiyat dizisi*

Dost Kitabevi Yayınları

Her büyük yazar işe iyi bir okur olmakla başlar ve yıllar geçtikçe, tercih ettiği ya da dışladığı okumalarıyla kişisel bir kitaplık yaratır.

Buenos Aires'teki Ulusal Kitaplık'ın (ki burada dünyanın başka yörelerinde bulunmayan kitapların olduğu söylenir) yöneticisi Jorge Luis Borges bu kitap bolluğundan yararlanmasını bildi: Zaten büyülenmiş okurlarına, derin bilgi ve neşesiyle, şaşırtıcı derecede ilginç derlemeler hazırlayıp sundu.

Düşsel edebiyatın mücevherlerini oluşturan metinleri bir araya getirdi ve onun en güzel hikâyelerinden biri olan Babil Kitaplığı, aynı zamanda dizinin adı oldu.

1975 ile 1985 arasında yayımlanan bu dizi, daha şimdiden bir edebiyat klasiğidir. Bir araya gelen bu kitaplar aynı zamanda Buenos Aires'in bu büyük kütüphanecisine adanmış en duygusal anıtlardan da birini oluşturur.

iyi okumalar.

F. M. Ricci

Dost Kitabevi

Babil Kitaplığı

Lord Arthur Savile 'in Suçu

Oscar Wilde

önsöz

Jorge Luis Borges

Lord Arthur Savile's Crime The Canlerville Ghost The Happy Prince The Nightingale and the Rose The Selfish Giant.

Oscar Wilde

İngilizceden Çeviren:

Fatih Özgüven

Önsöz, İspanyolcadan Çeviren: Mukadder Yaycıoğlu

ISBN 975-7501-69-7

© 1981 Franco Maria Ricci

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Dost Kitabevi Yayınları'na aittir.

Birinci Baskı (3000 adet), Haziran 1999, Ankara İkinci Baskı (2000 adet),
Şubat 2005, Ankara

Tasarım: Franco Maria Ricci, Marcella Boneschi Fotokompozisyonu:
Fototype, Milano

Baskı: Pehn Ofset Ltd. Şti.; Mithatpaşa Cad. No: 62/4, Kızılay/Ankara

Teknik Hazırlık:

Ferhat Babacan

Dost Kitabevi Yayınları

Karanfil Sokak No: 29/4 Kızılay 06650 Ankara Tel: (0312) 418 87 72 •
Faks: (0312) 419 93 9 7 itviv.dostyayinevi.com • bilgi@dostyayinevi.com

*Bu kitaplar, Adobe PageMaker 6.5'te formatlanmış, ve Adobe Type
Library Bodoni yazı karakterleri kullanılarak hazırlanmıştır.*

Önsöz

*Ünlü bir göz doktorunun oğlu olan Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde
16 Ekim 1854 yılında Dublin'de doğdu, 1900 yılının soğuk bir Kasım
öğleden sonrası Paris'te, d'Alsace Oteli'nin mütevazı bir odasında öldü. Bir
gün erkek kardeşine şu sözleri söyledi: "Ben Oscar Fingal O'Flahertie Wills
Wilde'im. Yükselmek için balast bırakan pilotlar gibi sonunda Oscar Wilde*

oldum. Gelecek kuşaklar için ya Wilde ya da Oscar olacağım. ” Wilde Trinity College ve Oxford’da öğrenim gördü. Seçkin bir helenistti; bir yüzyıl önce, 1877 yılında Yunanistan’a seyahat etti. Wilde, derin görünmek isteyen diğer yazarlardan farklı olarak, Heine gibi, derin olduğu halde uçarı görünmeye çalışırdı. Bu uçarılık hali günümüzde şöhretini olumsuz yönde etkilemekte. İngiltere’de

sembolizme ve o dönemdeki diğer dekoratif ekollere karşılık gelen dekadan hareketi yönlendirdi, ama bunu çağdaşlarından farklı olarak ciddiye almadan yaptı. 1890 yılında Dorian Gray’ın Portresi’ni yayımladı. Belki de bu öyküyü Stevenson’ın en ünlü buluşundan etkilenerek yazmıştır ama Kötülüğü tamamen farklı bir biçimde işler. Bu öyküyü yazmadan önce Amerika Birleşik Devletleri’ne seyahat etmişti. Gümrükte beyan edeceği bir şeyi olup olmadığını sorduklarında şu yanıtı vermişti: “Deham dışında hiçbir şey.” Birleşik Devletleri konferanslar vererek dolaştı, New York’ta estetik anlayışını açıkladığı Incil’i ilan etti ve ona göre Teksas’ta bir yerde gördüğü afişte şu uyarı yazılıydı: “Piyaniste ateş etmeyin, o elinden geleni yapıyor.”Mormonların merkezi Salt-Lake-City’de bir konferans verdi; daha sonra yaptığı bir yorumda konferans salonunun on dört aileyi alabilecek kadar geniş olduğunu söyledi. Küçük bir plan çizerek her bir mor-monun sol tarafına on eşini, sağ tarafına da çocuklarını nasıl oturttuğunu gösterdi. Londra’ya döndüğünde Amerika’nın keefinin acıklı bir hata olduğunu, Kolomb’un bu kıtayı keşfetmemesi gerektiğini söyledi. Niagara Şelalesi ile ilgili şunları söyledi: “Tüm yeni evli Amerikalı çiftleri oraya götürüyorlar; bu harika gösterinin seyri evli çiftler için evlilik yaşamının kendisi kadar acımasız olan ilk düş kırıklığını oluşturuyor.”Wilde’ayüz bin sözcükten oluşan bir roman yazması için yüklü bir miktar önerdiler, Wilde ise yüz bin sözcük bilmediği söyledi.

1895 yılında Queensberry Marki’sini hakaret ve iftiradan dava etmesinden çok söz edildi ve bu dava iki yıl zorunlu çalışmaya mahkûm edilmesine neden oldu. Söylentilere göre hapisneden çıktığında sürgünden dönen bir krala benziyordu ama bir kitapçıya girdiğinde arkasından, “Bu Oscar Wilde”, dediklerini işitti. Aynı gün öğleden sonra gemiyle Fransa’ya hareket etti ve bir daha Londra’nın günışığını görmedi. Calais’de, şair Ernest Dowson, Wilde’ın şöhretini kurtarmak için onu bir geneleve götürdü. Wildeforma-liteyi yerine getirdikten sonra şöyle haykırdı: “Never again, it

was like cold mutton. ” 1900 yılında, unutulmuş ve yoksul, Paris’te bir otel odasında öldü. Beş yüz yıllık Saint-Germain Kilise-si’nde ölüm duası okundu. Kaldığı otelin sahibi cenaze kortejine üzerinde şu sözlerin yazılı olduğu bir çelenkle katıldı: “A mon locateur.”¹ Aslına bakılırsa dava ve hapisane Wilde için bir intihar oldu. Wilde, Andre Gide’e şunları söyledi: “Ben bahçenin karanlık tarafını tanımak istedim. ”Kendinden emin, çok sık giyinen ve atletik yapılı bir adamdı. Oxford’da öğrenim görürken üç öğrenci doğu porselenleri koleksiyonunu kırmak için odasını bastılar; Wilde onları yumruklayarak kovdu.

Alfonso Reyes’in İspanyolcaya La importancia del ser severo adı altında başarıyla çevirdiği Ciddi Olmanın Önemi Üzerine adlı eseri gibi

Lord Arthur Savile’in Suçu da iyi ve Kötü’nün ötesinde bir yapıt. Bir cinayetin öyküsünü anlatır; ama cinayet, uçarılığından dolayı Binbir Gece Masalları’nda kasten yaratılan fantastik ortamdan daha az gerçek olmayan bir dünyada işlenir. Bu benzerliği vurgulamak için Stevenson ve Chesterton’inkilerle kıyaslanabilecek düşsel bir Londra’da geçen öyküye İslam dinine özgü kader anlayışının hâkim olduğunu eklemek gerek. Dünyevi komedyalarında olduğu gibi bu öyküde de Wilde karşımıza aptal kahramanlar çıkarır, ancak bu kahramanların aptallığı iğneleyicidir, çünkü bunlar aslında yazarın gülümseyen maskeleridir. O müthiş hanımefendiyi anımsayalım. Avustralya haritasını gösterdiklerinde şu yorumu yapar: “Negarip bir biçim!” Daha sonra anlamış gibi yaparak “Çok genç bir ülke söz konusu” sözlerini ekler. Canterville Hortlağı’nın konusu gotik roman türüne özgüdür ama neyse ki okur için konunun işlenişi öyle değildir. Bu eğlenceli öyküde Amerikalılar Hortlağı ciddiye almazlar, okuyucular ve Wilde da Amerikalıları ciddiye almaz. Mutlu Prens, Bülbül ve Gül, Bencil Dev, Grimm’in içtenliğiyle değil de Hans Christian Andersen’i anımsatan bir duygusallıkla tasarlanan ama Wilde’a özgü melankolik alaycılığın hâkim olduğu peri masallarıdır.

Wilde’in ölümünün üzerinden neredeyse seksen² yıl geçti. Yaşadığı dönem bizden o kadar uzak ki artık bir müzeye ait denebilir. Hüzünlü bir yazgısı ve neşeli bir ruhu olan bu büyük ırlandalı bizim çağdaşımız ve gelecek kuşakların da çağdaşı olacak. Derin ve yenilmez mutluluğu, onu

belleklerimizde Danimarka prensi gibi trajik bir züppe olarak yaşamaktan kurtarıyor.

Jorge Luis Borges

Lord Arthur Savile'in Suçu

Lord Arthur Savile'in Suçu

1

Lady Windermere'in Paskalya'dan önceki son davetiydi ve Bentinck Konağı her zamankinden de kalabalıktı. Altı meclis üyesi nişanları ve kurdeleleri içinde saraydaki kabul merasiminden gelmişti, güzel kadınlar en güzel elbiselerini giymişlerdi. Sergi salonunun bir ucunda, ufak siyah gözleri ve nefis zümrütleri olan topluca, Tatar tipli Karlsruhe Prensesi Sophie ayakta durmuş avazı çıktığı kadar Fransızca konuşuyor ve kendisine söylenen her şeye ölçüsüzce gülüyordu. Gerçekten de hayranlık verecek derecede karışık bir davetli kalabalığı vardı. Şahane güzellikte aristokrat kadınlar korkunç Radikallerle tatlı tatlı çene çalıyor, popüler rahiplerin smokin kuyrukları kalburüstü kuşkucularmkine sürtünüyor, bir piskoposlar güruhu tıknaz bir primadonnayı odadan odaya takip ediyor, merdivende ressam kılığında birkaç Kraliyet Akademisi üyesi ayakta duruyordu. Davetin bir noktasında yemek odasının tıka basa dâhi dolu olduğu söylenmişti. Evet, Lady Windermere'in en başarılı gecelerinden biriydi ve Prenses neredeyse on bir buçuğa kadar davetten ayrılmadı.

O gider gitmez, Lady Windermere bir politik ekonomistin çileden çıkmış bir Macar virtüöze ciddi ciddi bilimselmüzik kuramını açıkladığı sergi salonuna döndü ve Paisley Düşesi ile sohbeta başladı. Kadın nefis fildişi gerdanı, iri unutma-beni mavisi gözleri ve ağır sırma gibi saç örgüleriyle harikulade güzel görünüyordu. *Or pur^d* ü bu saçlar — günümüzde altın kelimesini layıkıyla hak etmekten uzak soluk saman sarısı değil, içine güneş ışıkları örülmüş olan ya da garip amberlerde gizlenen bir altın rengiydiler; bu saçlar sahibelerinin yüzüne azizelere yaraşır bir çerçeve çiziyor, işin içine bir parça da günahkâr çekiciliği katıyordu. Kendine özgü bir psikolojik inceleme konusuydu. Daha gençliğinde hiçbir şeyin pervasızlık kadar masumiyet görüntüsü vermediğini keşfetmişti; böylece, yarısı

oldukça zararsız bir dizi kaçamak yaşamak suretiyle bir şahsiyet olma ayrıcalığını edinmişti. Birden fazla koca değiştirmişti; hatta Debrett onun üç kere evlendiğini söyler; fakat aşığını hiç değiştirmedigi için, herkes onun hakkında skandal dedikoduları çıkarmaktan çoktan vazgeçmişti. Artık kırk yaşındaydı, çocuksuzdu ve genç kalmanın sırrı olan ölçüsüz haz alma tutkusuna sahipti.

Lady Windermere birden istekli gözlerle odada çevresine bakındı, ve o berrak kontralto sesiyle, “El uzmanım nerede?” diye sordu.

“Neyin, Gladys?” diye bağırdı Düşes, elinde olmaksızın irkilmişti.

“El uzmanım, Düşes; halihazırda onsuz edemiyorum.

“Sevgili Gladys! Her zaman çok orijinalsindir,” diye söylendi Düşes; el uzmanının ne menem bir şey olduğunu hatırlamaya çalışıyordu, inşallah el falcısıyla aynı şey değildi.

“Haftada iki kez düzenli olarak elime bakmaya geliyor,” diye sözünü sürdürdü Lady Windermere, “ve hep çok ilginç şeyler söylüyor.”

“Ulu tanrım!” dedi Düşes kendi kendine, “Bir çeşit el falcısı işte. Ne berbat. Umarım en azından ecnebidir. Oyle ise çok da fena olmayabilir.” “Seni mutlaka onunla tanıştırmalıyım.” “Tanıştırmak mı!” diye bağırdı Düşes; “Yani şu anda burada olduğunu mu söylemek istiyorsun?” Küçük bağa yelpazesıyla epeyce yıpranmış dantel şalına bakındı, gerekirse hemen kalkıp gidebilmek için.

“Elbette burada; onsuz davet vermeyi aklımın köşesinden bile geçirmem. Çok psişik bir elim varmış, öyle diyor; başparmağım biraz daha kısa olsaymış, tescilli bir kötümser olurmuşum ve manastıra girermişim.”

“A, anlıyorum!” dedi Düşes, şimdi çok daha rahatlamıştı; “Talihini okuyor, öyle mi?” “Talihsizliğini de,” diye cevapladı Lady Windermere, “hem de bol bol! Gelecek yıl mesela, büyük

bir tehlike atlatabilirmişim, karada da denizde de, o yüzden balonda yaşayacağımı, yemeğimi her akşam sepetle yukarı çekeceğim. Bunların

hepsi küçük parmağında yazılı ya da avcumda, hangisi olduğunu unuttum.”

“Fakat bu kadarı azmettirmek, Gladys.” “Sevgili Düşes, eminim kader azmettirilmeye karşı ne yapacağını öğrenmiştir bu zamana kadar. Bence herkes ayda bir el falına baktırmalı, ne yapmaması gerektiğini öğrenmek için. Tabii insan gene yapacağını yapıyor, ama birinin uyarması o kadar hoş bir şey ki. Evet biri gidip Mr. Podgers’ı hemen bulmayacaksa ben kendim gidip bulmak zorunda kalacağım.”

“Ben gideyim, Lady Windermere,” dedi yanlarında duran uzun boylu, yakışıklı bir delikanlı. Eğlenmiş bir ifadeyle sohbete kulak vermekteydi. “Çok teşekkür ederim, Lord Arthur; ama korkarım onu tanıyamayacaksınız.”

“Dediğiniz kadar harikulade ise, onu tanınamaklığını mümkün değil. Nasıl biri olduğunu söyleyin, hemen bulup getireyim.”

“Bakın, hiçbir şekilde bir el uzmanına benzemiyor. Yani demek istiyorum ki esrarengiz ya da ezoterik ya da romantik görünüşlü biri değil. Ufak tefek, tıknaz bir adam; komik, kel kafah, kocaman altın çerçeveli gözlükleri var; aile doktoruyla taşra avukatı arası bir şey. Gerçekten çok üzgünüm, ama kabahat bende değil. İnsanlar o kadar cansıkıcı ki. Bütün piyanistlerim tıpkı bir şaire benziyor; bütün şairlerimse aynen bir piyaniste; hatırlıyorum, geçen sezon bir sürü insanı havaya uçurmuş, içine her zaman zırh giyerek gezen ve kol yenido kama gizleyen bir suikastçıyı yemek davetime çağırdım; biliyor musunuz ne oldu, tatlı ihtiyar bir rahip kılığında geldi ve bütün gece espri üzerine espri yaptı! Ona zırh işini sorduğumda sadece güldü ve zırhın İngiltere’de giyilemeyecek kadar soğuk bir şey olduğunu söyledi. Ah, işte Mr. Podgers! Gelin Mr. Podgers, Paisley Düşesi’nin elini okumanızı istiyorum. Düşes, eldiveninizi çıkarmanız gerekiyor. Hayır, sol eli değil, ötekini.”

“Sevgili Gladys, çok doğru bir şey yaptığımızı sanmıyorum,” dedi Düşes, bir hayli kirli oğlak derisi eldiveninin düğmelerini isteksizce çözer-ken.

“İlginç olan hiçbir şey ‘doğru’ değildir,” dedi Lady Windermere: “*on afait le monde ainsi.*”³ Fakat sizi tanıştırmalıyım. Düşes, bu bay Mr. Podgers, en sevdiğim el uzmanım. Mr. Podgers, bu Düşes Paisley, benimkinden daha

büyük bir ay tepesi olduğunu söyleyecek olursanız, size bir daha dünyada inanmayacağım.”

“Eminim ki Gladys, elimde o dediğinden yoktur,” dedi Düşes ağırbaşlı bir sesle.

“Altesleri son derece haklı,” dedi Mr. Podgers, küçük küt parmaklı tombul ele bakarken. “Ay tepesi gelişmemiş. Buna karşılık hayat çizginiz mükemmel. Lütfen bileğinizi çeviriniz. Teşekkür ederim. *Rascette* üzerinde üç belirgin çizgi! Çok uzun yaşayacaksınız Düşes, ve çok mutlu olacağımız. Hırs — gayet mutedil, zekâ çizgisi abartılı değil, kalp çizgisine gelince...”

“Şimdi, lütfen dilinizin ucuna geleni söylemekten çekinmeyiniz, Mr. Podgers,” diye bağırdı Lady Windermere.

“Bunu büyük bir zevkle yapardım,” dedi Mr. Podgers, “eğer Düşes de böyle bir yaradılışa olsalardı, fakat üzgünüm, şefkatte büyük bir tutarlılık, bunun yanı sıra güçlü bir görev duygusu goruyorum.”

“Lütfen devam ediniz, Mr. Podgers,” dedi Düşes, çok hoşlanmış görünüyordu.

“Tutumluluk alteslerinin önemsedikleri bir erdem,” diye devam etti Mr. Podgers ve Lady Win-dermere kahkahalara boğuldu.

“Tutumluluk çok da iyi bir şeydir,” dedi Düşes, kendinden hoşnut bir sesle; “Paisley’le evlendiğimde on bir şatosu vardı, içinde yaşanacak tek bir evi yoktu.”

“Şimdi ise on iki tane evivar ve bir tane bile şatosu yok,” diye bağırdı Lady Windermere.

“Eh, şekerim,” dedi Düşes, “benim zevkim...” “Konfora yönelik,” dedi Mr. Podgers, “Ayrıca modern buluşları seviyorsunuz, her yatak odasında sıcak su. Altesleri son derece haklılar. Konfor, uygarlığın bize sağlayabileceği tek şey.” “Düşesin karakterini hayranlık uyandıracak biçimde aktardınız, Mr. Podgers, şimdi de Lady Flora’ninkini anlatınız,” dedi. Gülümseyen evsa-

hibesinin bir baş işareti üzerine, Iskoçyalılarda görülen kum rengi sarı saçlı, kürek kemikleri çıkık uzun boylu bir kız ürkekçe divanın arkasından öne çıktı ve ıspatula gibi parmakları olan uzun, kemikli bir el uzattı.

“Ah, bir piyanist! Anlıyorum,” dedi Mr. Podgers, “mükemmel bir piyanist, fakat belki de müzisyenlikle pek alakası yok. Çok mesafeli, çok dürüst ve tam bir hayvan dostu.”

“Çok doğru,” diye haykırdı Düşes, Lady Windermere’e dönerek, “tamamen doğru! Flora’nın Macloskie’de tam yirmi dört tane İskoç çoban köpeği var, eğer babası izin verecek olsa bütün evi hayvanat bahçesine çevirir.”

“Eh, benim de her Perşembe akşamı kendi evimde yaptığım bundan farklı değil,” diye bağırdı Lady Windermere, gülerek “tek farkla ki ben çoban köpekleri yerine aslanları yeğliyorum.” “Yegâne hatanız da o, Lady Windermere,” dedi Mr. Podgers, gösterişli bir reverans yaparak. “Bir kadın hatalarını sevimli hale getiremezse, sadece kadın cinsinden olduğuyla kalır,” oldu cevap. “Fakat bize başkalarının ellerini de okumalısınız. Hadi Sir Thomas, elinizi göstersenize Mr. Podgers’a”; beyaz ceketli, iyi huylu yaşlı bir bey yanlarına yaklaştı ve iri, orta parmağı epeyce uzun, kalın, kaba saba bir el uzattı onlara doğru. “Serüvenci bir tabiat; geçmişte dört uzun deniz yolculuğu, bir tane de istikbalde. Uç deniz kazası. Hayır, yalnızca iki kez, ama bir dahakinde kaza ihtimali var. Yılmaz bir tutucu, son derece dakik, ilginç eşyalar toplama tutkusu var. On altı ila on sekiz yaşları arasında ağır bir hastalık geçirmiş. Otuz yaşları civarında büyük bir mirasa kavuşmuş. Kedilere ve Radikallere hiç tahammülü yok.” “Olağanüstü!” diye bağırdı Sir Thomas; “Karı-mınkine de bakmalısınız mutlaka!”

“ikinci karınızın,” dedi Mr. Podgers sakın bir sesle, Sir Thomas’ın elini elinden bırakmayarak. “ikinci karınızın. Zevkle.” Fakat kumral saçları ve hülyalı kirpikleri olan melankolik görünüşlü Lady Marvel, geçmişinin ya da geleceğinin gözler önüne serilmesine kesinlikle karşı çıktı; Rus Büyükelçisi Mösyö de Koloff ise Lady Windermere’in bütün ısrarlarına rağmen eldivenini elinden çıkarmadı bile. Aslına bakılırsa, birçok kişi yüzüne standart bir gülücük yapıştırmış, altın çerçeveli gözlüklü, parlak, boncuk gözlü bu garip küçük adamdan korkmuş görünüyordu; hele bir de zavallı Lady Fermor’a, onun müzikten hiç hoşlanmamakla birlikte

müzişyenlerden son derece hoşlandığını söylediğinde, herkes el uzmanlığının son derece tehlikeli bir ilim olduğu ve ona sadece *tete-a-tete* kalındığında başvurulması gerektiği hissine kapıldı.

Lady Fermor'un başına gelen talihsizlikten haberi olmayan ve Mr. Podgers'ı büyük bir ilgiyle izlemiş bulunan Lord Arthur Savile ise kendi elinde ne yazılı olduğunu müthiş merak ediyordu ve kendini öne sürdüğu için biraz da utanarak, odanın öbür ucuna Lady Windermere'in oturduğu yere gitti ve hoş bir gülümsemeyle Mr. Podgers'ın elini okumaya bir itirazı olup olmayacağını sordu. "Elbette olmaz," dedi Lady Windermere, "o bu iş için burada. Bütün aslanlarım, Lord Arthur, marifetli aslanlardır ve ben istedim mi çemberlerden atlarlar. Ama sizi önceden uyarayım ki

Sybil'e hepsini anlatacağım. Yarın benimle öğle yemeği yemeye geliyor, boneler hakkında konuşacağız, eğer Mr. Podgers sizin hemen öfkelenen bir tabiatta olduğunuzu ya da damla hastalığınızın nüksedebileceğini ya da Bayswater'da oturan bir karınız bulunduğunu söylerse, ona her şeyi anlatırım."

Lord Arthur gülümsedi ve başını iki yana salladı. "Korkmuyorum," diye cevap verdi. "Sibyl'le benim birbirimizden gizli saklımız yoktur." "Bunu duyduğ^a çok üzıldüm. Evlilik için doğru zemin karş^ılıkb yanış anlamalardır. Hayır, hayır, sinik filan değilini, sadece edinilmiş tecrübelerim var, fakat tabii o da aynı kapıya çıkar. Mr. Podgers, Lord Arthur Savile elinin okunması için ölüp bitiyor. Ona Londra'nın en güzel kızlarından biriyle nişanlı olduğunu söylemeyiniz, çünkü o haber *Morning Post* da bir ay önce yayımlandı." "Sevgili Lady Windermere," diye bağırdı Jed-burgh Markizi, "ne olursunuz, Mr. Podgers biraz daha kalsın. Daha şimdi bana sahneye çıkmam gerektiğini söyledi, öyle meraklandım ki."

"Size öyle dediyse, Lady Jedburgh, hiç kuşkunuz olmasın onu kolundan tutup götüreceğini. Hemen buraya gelin, Mr. Podgers ve Lord Arthur'un elini okuyun."

"E, pekâlâ," dedi Lady Jedburgh, sofadan kalkarken küçük bir *moue* yaparak, "eğer sahneye çıkmama izin verilmiyorsa, seyirciler arasında olmama izin vermelisiniz en azından."

“Elbette; hepimiz seyirciler arasında olacağız,” dedi Lady Windermere; “evet şimdi Mr. Podgers, bize hoş bir şeyler söylemeye gayret edin. Lord Arthur gözdelerim arasındadır.”

Fakat Mr. Podgers, Lord Savile’in eline baktığında tuhaf biçimde sarardı ve hiçbir şey demedi. Vücudundan bir sarsıntı geçer gibi oldu ve kocaman kalın kaşları, sadece şaşırdığı zamanlar olduğu gibi garip, rahatsız edici biçimde kendiliğinden seğirmeye başladı. Derken sarı derili alnında, zehirli bir çiy gibi, iri ter damlaları belirdi ve tombul parmakları buz kesti, soğuk soğuk terlemeye başladı.

Lord Arthur bu garip rahatsızlık belirtilerini gördü ve hayatında ilk kez kendisi de korkuya kapıldı. İlk düşüncesi koşarak odadan kaçmak oldu, fakat kendini tuttu. İğrenç bir belirsizlik içinde yaşamaktansa başına geleceklerin en kötüsüne hazırlıklı olmalıydı.

“Bekliyorum, Mr. Podgers,” dedi.

“Hepimiz bekliyoruz,” dedi Lady Windermere yüksek sesle, her zamanki gibi atik ve sabırsızdı. Fakat el okuyucu cevap vermedi.

“Sanıyorum Arthur sahneye çıkacak,” dedi Lady Jedburgh, “gene senin azarını işitmek için Mr. Podgers bunu kendisine söylemekten çekiniyor.” Mr. Podgers aniden Lord Arthur’un sağelini elinden bırakıp sol eline yapıştı; bu eli incelemek için o kadar eğildi ki gözlüklerinin altın çerçevesinin avcuna dokunmasına ramak kaldı. Bir an için yüzü bembeyaz bir dehşet maskesi halini aldı, fakat çok geçmeden sangfroid’sına kavuştu ve zorlama bir gülümsemeyle başını kaldırıp Lady Windermere’e bakarak, “Canayakm bir delikanlının eli,” dedi.

“Elbette öyle!” diye cevap verdi Lady Windermere, “Fakat koca olarak da öyle olacak mı acaba? Benim öğrenmek istediğim bu.”

“Evet, bütün canayakın delikanlılar gibi,” dedi Mr. Podgers.

“Koca dediğin çok canayakın olmamalı,” diye mırıldandı Lady Jedburgh dalgın dalgın, “o zaman tehlikeli olur.”

“Canımın içi, kocalar hiçbir zaman yeterince ca-nayakın olmaz,” dedi Lady Windermere yüksek sesle. “Ama ben ayrıntı istiyorum. insanı ilgilendiren tek şey ayrıntılardır. Lord Arthur’un başına neler gelecek?”

“Ee, önümüzdeki bir iki ay içinde Lord Arthur bir deniz yolculuğuna çıkacak...”

“A, tabU , kendi ba1ayına ...!”

“Ve bir yakınını kaybedecek.”

“Elbette ki kızkardeşi değil,” diye cevap verdi Mr. Podgers, bu ihtimali def edercesine elini salladı, “sadece uzak bir akraba.”

“A, müthiş hayal kırıklığına uğradım,” dedi Lady Windermere, “yarın Sybil’e anlatacak hiçbir şey yok. Uzak akrabalar hir; kimsenin umurunda değil bugünkü günde. Yıllar önce modaları geçti. Gene de, siyah bir ipekli bulundurmasını söyleyeceğim, kilisede işine yarar, malum. Haydi şimdi yemeğe gidelim. Her şeyi yemiş bitirmişlerdir herhalde, ama biraz sıcak çorba kalmış olmalı. François bir zamanlar nefis çorbalar yapardı ama halihazırda o kadar politikaya dalmış vaziyette ki ondan hiç emin olamıyorum. General Boulanger çenesini tutsa ne iyi olur. Düşes, eminim yoruldunuz?” “Hiç de değil, Gladys canım,” dedi Düşes, yuvar-lana yuvarlana kapıya doğru giderken. “Ziyadesiyle eğlendim, senin el falcısı, yani el uzmanı demek istiyorum, çok ilginç biri. Flora, bağa yelpazem nerede acaba? A, çok teşekkürler ederim, Sir Thomas. Peki dantel şalım, Flora? Arı, çok teşekkürler ederim, Sir Thomas. Çok naziksiniz gerçekten,” Saygıdeğer hanımefendi koku şişesini iki kereden fazla düşürmemeyi başarak nihayet merdivenlerden aşağı inmeyi becerdi.

Bu arada Lord Arthur Savile şöminenin yanında ayakta duruyordu; üzerinde hâlâ o kasvet, hâlâ o kötü bir şeyler olacakmış duygusu vardı. Lord Plymdale’in kolunda süzülerek yanından geçip giden, pembe brokarları ve incileri içinde pek güzel görünen kızkardeşine mahzun bir gülümseme yolladı, Lady Windermere’in kendisini izlemesi çağrısını ise duymadı bile. Sybil Merton’u düşünüyordu ve aralarına bir şeylerin girecek olması ihtimali gözlerini yaşlarla doldurmaya yetmişti.

Ona bakan biri Nemesis'in PaUas Athena'nın kalkanını çaldığını ve ona Gorgon'un yüzünü gösterdiğini düşünebilirdi. Taş kesilmiş gibiydi ve yüzü o melankolik ifade içinde mermer beyazıydı. Aileden ve servetten yana doğuştan talihli bir delikanlı olarak nazlı ve varlıklı bir hayat yaşamıştı, sıkıcı kaygılardan kurtulmuşluğunda, güzel, çocuksu kaygısızlığı içinde imrenilecek bir hayat; şu anda ise ilk kez Kader'in dehşet verici bilinmezliğine, Lanetlenmişliğin korkunç anlamına vâkıf oluyordu.

Ne çılgınca ve korkunç geliyordu insana bu olanlar! Her şey avcunun içinde, kendisinin okuyamadığı fakat başkasının çözebildiği harflerle yazılı olabilir miydi, korkunç bir günahın sırrı, bir suçun kızıl renkli işareti? Kaçış yok muydu? Görünmeyen bir gücün oynattığı satranç taşlarından, bir çömlekçinin keyfince, onurla ya da utançla donatmak üzere biçimlendirdiği çömleklerden farksız mıydı insanoğlu? Aklı buna isyan ediyordu fakat gene de üzerinde trajik bir yazgının gezindiğini, ansızın omuzlarına katlanılmaz bir yük bindiğini hissediyordu. Aktörler ne şanslıdır. Tragedyada mı komedyada mı oynayacaklar, ağlatacaklar mı güldürecekler mi, gülecekler mi gözyaşı mı dökecekler, bunu kendileri seçebilirler. Ama gerçek hayatta işler farklıdır. Çoğu kadın ve erkek başa çıkamayacakları roller oynamaya zorlanırlar. Guildensternlerimiz bize Hamlet oynar, Hamletlerimiz Prens Hal gibi komiklik yapmak zorunda kalır. Dünya bir sahnedir, ama roller kötü dağıtılmıştır.

Ansızın Mr. Podgers odaya girdi. Lord Savile'i görür görmez irkildi ve kaba hatlı, tombul yüzü ye-şilimsi-sarımsı bir renk aldı. iki erkeğin bakışları rastlaştı ve bir an sessizlik oldu.

“Düşes eldiveninin tekini burada unutmuş, Lord Arthiur, benden gidip getirmemi istedi,” dedi Mr. Podgers sonunda. “Ah! işte divanın üzerinde! İyi akşamlar.”

“Mr. Podgers, size soracağım soruya lafı hiç dolandırmadan cevap vermeniz konusunda ısrar ediyorum. ”

“Başka bir zaman Lord Arthur, Düşes bekliyor. Korkarım gitmem gerek.”

“Gitmeyeceksiniz. Düşesin acelesi yok.” “Hanımları bekletmemek lazım, Lord Arthur,” dedi Mr. Podgers, tırsık gülümsemesiyle. “Cinsi latif

sabırsızlanmaya eğilimlidir.”

Lord Arthur’un biçimli dudakları huysuz bir horgörüyle büküldü. Zavallı Düşes şu anda ona çok önemsiz geliyordu. Odanın öteki ucuna Mr. Podgers’in durduğu yere geldi ve elini uzattı. “Burada ne gördüğünüzü bana söyleyin,” dedi. “Bana gerçeği söyleyin. Bilmeliyim. Ben çocuk değilim.”

Altın çerçeveli gözlüklerinin ardında Mr. Podgers gözlerini kırıştırdı ve ağırlığını rahatsızca bir ayağından ötekine geçirdi, bir yandan da parmakları huzursuzca, ucuz ve gösterişli bir saat zinciriyle oynuyordu.

“Elinizde size anlattığımdan daha fazlasını gördüğümü de nereden çıkarıyorsunuz, Lord Arthur?” “Biliyorum, gördünüz ve bana ne gördüğünüzü anlatmanız için ısrar ediyorum. Size yüz sterlin ver!r!m.”

Yeşil gözler bir an parladı, sonra yeniden ifade-sizleşti.

"Altın mı?" diye sordu Mr. Podgers nihayet, alçak sesle.

“Elbette. Size yarın bir çek yollarım. Kulübünüz hangisi?”

“Kulübüm yok. Yani, demek istiyorum ki, halihazırda yok. Adresim ... Fakat izin veriniz kartımı takdim edeyim,” Mr. Podgers yeleğinin cebinden kenarı yaldızlı ince bir mukavva parçası çıkardı, iyice eğilerek Lord Arthur’a uzattı, beriki kartın üzerinde şu yazıyı okudu: *Mr. SEPTIMUS R. PODGERS, Profesyonel El Okuyucu, 103^a West Moon Sokağı.*

“Vizitem on ile dört arası,” diye mırıldandı Mr. Podgers mihaniki bir sesle, “Aileler için indirimim var. ”

“Çabuk olun,” diye haykırdı Lord Arthur, beti benzi atmış bir halde elini uzattı.

Mr. Podgers ürkek gözlerle çevresine bakındı ve ağır *portiere*’ı çekerek kapıyı örttü.

“Biraz zaman alacak Lord Arthur, otursanız daha iyi olur.”

“Çabuk olunuz, beyefendi,” diye bağırdı Lord Arthur yeniden, ayağını öfkeyle cilalı döşemeye vurarak.

Mr. Podgers gülümsedi, göğüs cebinden küçük bir pertavsız çıkarak mendiliyle dikkatle sildi. “Ben tamamen hazırım,” dedi.

2

On dakika sonra, Lord Arthur Savile dehşetten bembeyaz kesilmiş bir yüz ve kederden deliye dönmüş gözlerle Bentinck Konağı’ndan fırlayıp çıktı, büyük çizgili tentenin altında toplaşmış bekleyen kürk paltolu uşak kalabahğmı ezercesi-ne yarıp geçti, hiçbir şey görmüyor, hiçbir şey duymuyor gibiydi. Acı soğuk bir geceydi ve meydana çevreleyen gaz lambalarının alevi dinmek bilmeyen rüzgârda parlıyor, oynaşıyordu; oysa onun ellerini ateş basmıştı, alını ateş gibi yanıyordu. Yürüdü, yürüdü, bir sarhoşun adımlarına benzeyen adımlarla yürüdü. Yanından geçtiği bir polis ona garip garip baktı, sadaka istemek için kemerli bir kapının içinden sallana sallana ona yanaşan bir dilenci kendininkinden daha büyük bu sefalet karşısında ürktü. Lord Arthur bir ara sokak lambasının altında durdu ve ellerine baktı. Üzerilerindeki kan lekelerini görebiliyordu sanki ve titreyen dudaklarından cılız bir çığlık yükseldi. Cinayet! El okuyucusunun gördüğü buydu. Cinayet! Sanki gecenin ta kendisi biliyordu haberi, kulaklarında uluyan perişan rüzgâr da. Sokakların karanlık köşeleri bununla doluydu. Evlerin tepelerinden ona bakıp sırtan buydu: Cinayet. Once Park’a geldi, parkın karanlık ağaçları onu büyülüyordu sanki. Bitkin halde demir parmaklıklara yaslandı, alnını ıslak demire yasladı ve ağaçların titreşen sessizliğine kulak verdi. “Cinayet! Cinayet!” diye tekrarlayıp durdu, sanki tekrar etmek kelimenin korkunçluğunu azaltacaktı. Kendi sesinin sedasıyla sarsılarak titredi, ama handiyse Eko’mm onu duyacağını ve uyuklamakta olan kenti rüyalarından uyandıracağını umdu. Rasgele bir yayayı durdurmak ve ona her şeyi anlatmak için çılgın bir arzu duydu.

Sonra Oxford Sokağı’nı geçip dar, utanç dolu ara sokaklara daldı. Boyah yüzü iki kadın o yanlarından geçerken suratına güldü. Karanlık bir avludan küfürler ve darbe sesleri geldi, bunu tiz çığlıklar izledi. iki büküm olup rutubetli bir eşiğe sığınmış yoksul ve aciz karaltılar gördü. Garip bir acıma doldurdu içini. Bu günah ve sefalet çocuklarının da, kendisi gibi, sonları önceden belli miydi? Onlar da kendisi gibi, canavarca bir gösterinin

kuklalarından başka bir şey değiller miydi? Ama gene de acı çekmenin bilinmezliği değil, komedisi oldu farkına vardığı; onun mutlak yararsızlığı, grotesk bir biçimde anlamdan yoksun oluşu. Ne kadar da birbirini tutmuyordu her şey! Ne denli uyumdan yoksundu! Yaşanan günün kof iyimserliğiyle varoluşun gerçekleri arasındaki uyuşmazlığa şaşıtı kaldı. Hâlâ çok gençti.

Bir süre sonra kendini Marylebone Kilisesi'nin önünde buldu. Sessiz cadde parlak gümüş rengi uzun bir kurdela gibiydi, yalnızca şurasında burasında dalgalanan gölgelerin oluşturduğu karanlık arabesklerle lekelenmişti. Ta uzaklara doğru kıvrılan, alevleri kıpırdaşan bir gaz lambası sırası vardı ve etrafı duvarlarla çevrili evin önünde bir atlı araba duruyordu, içinde uyuyakalmış arabacısıyla. Hızlı adımlarla Portland Meydanı'na doğru yürüdü, sanki izlendiğinden korkuyormuş gibiarada bir dönüp arkasına bakıyordu. Rich Sokağı'nın köşesinde iki adam ayakta durmuş bir tahta perdenin üzerindeki el ilanını okuyordu. içinde garip bir merak duygusu kıpırdandı, kalkıp karşı kaldırıma geçti. El ilanına yaklaşırken kara harflerle dizilmiş 'Cinayet' kelimesi gözüne çarptı. İrkildi ve yüzüne birden kan hücum etti. Orta boylu, otuz kırk yaşlarında, melon şapkalı, kara paltolu, kareli pantolonlu ve sağ yanağında yara izi olan bir adamın tutuklanmasına yardım edecek bilgiyi verenlere vaat edilen bir ödül den bahsedene bir ilandı bu. Defalarca okudu, okudu ve zavallı herifin yakalanıp yakalanmayacağını, o yara izini nasıl edindiğini merak etti. Belki de günün birinde Londra'nın duvarlarında, bu afişlerde kendi adı olacaktı. Belki günün birinde onun başına da ödül konacaktı.

Bu düşünce midesinin dehşetten altüst olmasına yol açtı,, Gerisin geri döndü ve acele adımlarla geceye karıştı.

Nereye gittiğini bildiği yoktu. Perişan görünümlü evlerle dolu bir labirentin içinden yürüdüğünü, kasvetli sokakların oluşturduğu dev bir ağda kaybolduğunu hatırlıyordu hayal meyal, kendini nihayet Piccadilly Circus'da bulduğunda şafak sök-müştü bile. Evine, Belgrave Meydanı'na doğru yürürken, Covent Garden'a doğru yola çıkmış büyük yük arabalarına rastladı. Sevimli, güneşyana-ğı çehreli ve sert kıvrıcık saçlı, beyaz önlüklü arabacılar, kırbaçlarını şaklatarak becerikli hareketlerle arabalarını sürüyorlar, arada sırada birbirlerine sesleniyorlardı; boz rengi bir kata-nanın

sırtında, eski püskü şapkasının içine bir demet çuha çiçeği koymuş, bağırıp çağıran bir takımın elebaşısı olan topaç gibi bir oğlan çocuğu oturmuş, küçük elleriyle sıkı sıkı atın yelesine yapışmış, kahkahalar atıyordu; dağ gibi sebze yığınları sabahın gökyüzüne karşı, harikulade bir gülün taç yaprakları önüne yerleştirilmiş yeşil yeşim kütleleri gibi duruyordu; Lord Arthur anlaşılmaz biçimde etkilendiğini hissetti, neden olduğunu b^miyordu. Şafağın kırılğan güzelliğinde ona anlatılmaz biçimde dokunaklı gelen bir şeyler vardı, olanca güzelliğiyle doğan, sonra fırtınalara gark olan bütün günleri düşündü. Bu köylülerin de, o kaba saba, iyi yürekli sesleri ve kaygısız halleriyle, onların da gördükleri ne garip bir Londra'ydı! Gecenin günahından ve gündüzün dumanından azade, solgun çehreli bir hayalet şehir, mezarlıklarla dolu kasvetli bir yer! Onların bu şehir hakkında neler düşündüklerini merak etti, görkemiyle utancını, şiddetli, alev rengi sevinçlerini, korkunç açlığını, onun sabahtan akşama kadar neler yapıp yıktığını biliyorlar mıydı acaba? Büyük ihtimalle burası onlar için sadece meyvelerini satmaya getirdikleri bir pazardı, çok çok birkaç saat oyalanıyorlardı, sokaklar henüz daha sessiz, evler henüz daha uykudayken çekip gidiyorlardı. Geçip gidişlerini seyretmek hoşuna gitti. Kaba saba, ağır, kabaralı kundurah, hantal yürüyüşlü oldukları halde beraberlerinde İrem bağlarından bir parça getiriyorlardı. Doğa ile koyun koyuna yaşadıklarını, doğanın onlara huzur verdiğini aklından geçirdi. Onlara bilmedikleri bütün şeyler için gıpta etti.

Belgrave Meydanı'na vardığında gökyüzü tath bir maviliğe bürünmüş, bahçelerde kuşlar cıvıldaşmaya başlamıştı.

3

Lord Arthur uyandığında saat on iki olmuştu, ve öğle güneşi odasının fildişi rengi ipek perdeleri-den süzülerek içeri doluyordu. Kalkıp pencereden dışarıya baktı. Koca kentin üzerinde belli belirsiz bir sıcak hava sisi asılı duruyordu, ve evlerin çatıları donuk gümüş rengindeydi. Aşağıdaki meydanın kıpırdaşan yeşilliğinde birkaç çocuk beyaz kelebekler gibi koşuşup duruyordu ve kaldırımlar Park'a giden insan kalabalığıyla doluydu. Hayat ona hiç bu kadar sevimli gelmemiş, kötülükler gözüne hiç bu kadar uzak görünmemişti. Derken uşağı ona bir tepside bir fincan kakao getirdi. Kakaosunu içtikten sonra, şeftali rengi pelüştan ağır bir *portiere*'i kenara

doğru çekerek açtı ve banyoya geçti. Yukarıdan, saydam oniks çubukların arasından tatlı bir ışık sızıyordu ve mermer küvetteki su bir aytaşı gibi parlıyordu. Aceleyle daldı suya, suyun serinliğini boynunda ve saçında hissedinceye dek gömüldü, sonra utanç verici bir anının lekesini silip atmak ister gibi başını da daldırırverdi suya. Banyodan çıktığında huzura kavuşmuş gibiydi neredeyse. içinde bulunduğu anın dörtbaşı mamur fiziksel koşulları ağır basmıştı, çok hassas ruhlar söz konusu olduğunda genellikle durum böyledir, çünkü duyular, ateş gibi, yakar yıkar ama aynı zamanda da arındırır.

Kahvaltıdan sonra, kendini divanın üzerine attı ve bir sigara tellendirdi. Şöminenin rafının üzerinde cici ve eski brokar bir çerçeve içinde, Sybil Merton'un, onu ilk kez Lady Noel'in balosunda gördüğü haliyle çekilmiş bir fotoğrafı duruyordu. İnce, saz gibi boynu bunca güzelliğin ağırlığını kaldıramıyormuş gibi, küçük, nefis biçimli başı hafifçe bir yana doğru eğilmişti; dudaklar hafifçe aralanmıştı, sanki biraz sonra tatlı bir şarkı söyleyecekti; genç kızlığın tüm o tatlı safiyeti, hülyalı gözlerden şaşkınlık içinde dünyayı seyrediyordu. Yumuşak, vücuduna oturan cr pe-de-chine elbisesi, büyük, yaprak biçimli yelpazesi ile Tanagra yakınlarındaki zeytinliklerde bulunan nazlı küçük heykelcikleri andırıyordu; tavrında ve duruşunda da hafif bir Yunan zarafeti vardı. Fakat minyon değildi. Sadece oranları kusursuzdu — birçok kadının haddinden fazla iri yarı ya da göze görünmez olduğu bir devirde bulunmaz bir şey.

Şu an Lord Arthur ona bakarken, kaynağını aşktan alan korkunç bir acıma hissiyle doluyordu içi. Başının üzerinde gezinen cinayet lanetiyle onunla evlenecek olmak Yahuda'nınki gibibir ihanet, Borgialardan herhangi birinin hayal edebileceğinden çok daha büyük bir günah olacaktı. Av-cunda yazılı korkunç kehaneti yerine getirmesi her an söz konusu iken, onlar için ne gibi bir mutluluk söz konusu olabilirdi? Kader terazisi h     bu korku dolu talihi tartarken nasıl bir hayat kurabilirlerdi? Bu evlilik ertelenmeliydi, ne pahasına olursa olsun. Buna kesin karar vermişti. Bu kızı ne kadar tutkuyla severse sevsin, yan yana otururlarken sadece parmaklarının teması dahi vücudundaki bütün sinirleri nasıl müthiş bir mutlulukla doldurursa doldursun, gene de görevinin ne olduğunu gayet iyi biliyordu ve cinayeti işleyinceye kadar da evlenmeye hakkı olmadığını tamamen bilincindeydi. Ancak bundan sonradır ki, Sybil Merton'la altarın önüne geçebilir, ve bir

hata yapmanın dehşeti olmaksızın hayatını onun ellerine bırakabilirdi. ^Ancak ondan sonradır ki, onu kollarına alabilir, kızın yüzünün onun adına utançtan kızarmayacağına, onun adına utançtan boynunu bükmeyeceğine emin olabilirdi. Ama önce yerine getirilecek olan yerine getirilmeliydi; ve ne kadar çabuk olursa ikisi için de o kadar iyiydi.

Onun durumundaki birçok erkek hayatın çiçekli yollarında oyalanmayı görevin sarp yamaçlarına yeğlerdi; fakat Lord Arthur hazları, ilkelerinin üzerine çıkaramayacak kadar vicdanlıydı. Onun aşkında tutkudan daha fazlası vardı; ve Sybil onun için iyi ve soylu olan her şeyin sembolüydü. Bir an yapması istenen şeye karşı doğal bir tiksinti duydu fakat bu kısa zamanda geçti. Kalbi ona bunun bir günah değil, bir fedakârlık olduğunu söylüyordu; aklı, ona başka bir yol olmadığını hatırlatıyordu. Kendi için yaşamakla başkaları için yaşamak arasında bir seçim yapması gerekiyordu, ve omuzlarına yüklenen görev kuşkusuz çok ağır olsa da, biliyordu ki bencilliğin aşka galip gelmesine izin vermemeliydi. Er ya da geç hepimizin aynı konuda karar vermesi gereken an gelir — hepimize aynı soru sorulur. Lord Arthur için bu an hayatının erken bir döneminde gelmişti — yaradılışı henüz ortayaşın hesapçı alaycılığıyla bozulmadan ya da yüreği, günümüzde moda olan o kof bencillikle çürümeden gelmişti ve görevini yerine getirmekte tereddüt etmiyordu. Ayrıca ne mutlu ona ki sadece bir hayal adamı ya da uyuşuk, gelgeç gönüllü biri değildi. Oyle olsaydı, Hamlet gibi tereddüt ederdi ve kararsızlığı amacını baltalardı. Fakat temelde pratik biriydi de. Hayat, onun için düşünceden çok eylem demekti. O pek az rastlanan şeye, sağduyuya sahipti.

Geride bıraktığı gecenin karmakarışık, çalkantılı duyguları bu arada tamamen geçmişti, hatta sokak sokak delirmiş gibi dolaşmalarını, o korkunç duygu fırtınasını bir parça da olsa utançla hatırlıyordu şimdi. Çektiği acının samimiyetinin ta kendisi bu acının ona gerçekdışı gelmesine yol açıyordu. Kaçınılmaz bir şey yüzünden nasıl olmuş da kendini delice oradan oraya savurmuştu. Şu anda onu düşündüren tek mesele, kimi öteki dünyaya postalayacağıydı; Pagan dünyanın ritüel-lerinde olduğu gibi cinayette de bir rahip kadar bir de kurbanı ihtiyaç olduğunun gayet iyi bilincindeydi. Dâhi olmadığı için düşmanı da yoktu ve şu anda kişisel gocunmaları ve nefretleri tatmin etmenin sırası olmadığını da düşünüyordu, yerine getirmek durumunda olduğu görev son derece ciddi ve önemliydi. Buna göre bir

kağıdın üzerine arkadaşlarıyla akrabalarının isimlerini yazdı ve uzun uzun düşünüp taşındıktan sonra, Curzon Sokağı'nda oturan ve annesi tarafından ikinci dereceden kuzini olan tatlı bir ihtiyar hanımda, Lady Christina Clementina Beauchamp'da karar kıldı. Herkesin ona verdiği isimle Lady Clem'i her zaman pek sevmiştii, ve ergen yaşa geldiğinde Lord Rugby'nin bütün serveti kendisine kaldığı için, büyük bir serveti olması hasebiyle, kadının ölümüyle bayağı bir parasal çıkar sağlaması da söz konusu değildi. Hatta, düşündükçe daha da çok ikna oluyordu seçiminin doğruluğuna ve daha da gecikmesinin Sybil'e haksızlık olacağı duygusuyla, hemen hazırlıklara girişti.

İlk yapılacak şey, tabii ki, el okuyucuyla hesabını görmektii; pencereye yakın duran küçük, Sheraton üslubunda yazı masasının başına geçti, Mr. Septi-mus Podgers'a ödenmek üzere 105f: tutarında bir çek yazdı ve çeki bir zarfa koyarak uşağına zarfı West Moon Sokağı'na götürmesini söyledi. Sonra atlı arabasını hazırlamalarını söylemek için ahırlara telefon etti ve dışarı çıkmak üzere giyindi. Odadan çıkarken Sybil Merton'un fotoğrafına bir kere daha baktı ve sonuç ne olursa olsun, ona bunu onun için yaptığını söylemeyeceğine, bu fedakârlığının sırrını her zaman kalbinde saklayacağına yemin etti.

Buckingham'a giderken, yol üstünde bir çiçekçide durdu ve Sybil'e çok hoş beyaz taçyapraklı nergislerden ve napolyon lalelerinden güzel bir sepet yaptırıp yolladı. Kulübüne varır varmaz, dosdoğru kütüphaneye gitti, zili çaldı ve garsondan kendisine bir soda-limon ve Toksikoloji üzerine bir kitap getirmesini istedi. Bu belalı işte başvurulacak en iyi aracın zehir olduğuna kesin karar vermişti. Şiddet kullanmaktan hazzetmezdi, ayrıca Lady Clementina'yı herkesin fark edeceği bir biçimde öldürmeyi de hiç mi hiç istemiyordu, çünkü Lady Windermere ve çevresi tarafından alkışlanmayı hiç istemeyeceğı gibi, adını kaba saba sosyete gazetelerinin sayfalarında görmekten de hiç hoşlanmayacaktı. Bir hayli eski kafah insanlar olan Sybil'in babasıyla annesini de düşünmeliydi, skandal gibi bir şeyler olursa evlenmelerine karşı çıkabilirlerdi, gerçi onlara vakadaki bütün gerçekleri naklettiğinde kendisini harekete geçiren sebepleri herkesten önce anlayışla karşılayacaklarına şüphesi yoktu. O halde, zeliiri seçmesi için her türlü neden mevcuttu. Güvenli, kesin ve sessizdi; bütün İngilizler gibi kendisinin

de hiç mi hiç hoşlanmadığı acıklı sahnelere yol açma mecburiyeti ortadan kalkacaktı.

Gel gelelim zehir ilmi konusunda hiçbir bilgisi yoktu, ve garsonun kütüphanede *RuffRehberi* ile *Bailey Dergisi'*nden başka bir şey bulunaktan aciz olduğu anlaşıldığından kitap raflarına kendisi bir göz attı ve sonunda gayet güzel ciltlenmiş bir *Pharmacopceia* ile Erskine'in Tbxico/ogy'sine rastladı. Bu ikincisini Kraliyet Tıp Okulu başkanı ve başka birinin yerine yanlılıkla seçildiği için Buckingham'ın en eski üyelerinden biri olan Sir Matthew Reid yayıma hazırlamıştı. Komite bu *contretemps* karşısında öylesine çileden çıkmıştı ki, gerçek aday ortaya çıktığında onun üyeliğini oybirliğiyle düşürmüştü. Lord Arthur her iki kitapta da kullanılan teknik terimler karşısında epeyce bocaladı ve Oxford'da klasik diller derslerini daha büyük bir ilgiyle dinlemediğine pişman oldu. Derken, Erskine'in ikinci cildinde, akonitinin terkibi hakkında oldukça açık bir dille kaleme alınmış çok ilginç ve eksiksiz bir reçeteye rastladı. Ona tanı istediği zehirmiş gibi geldi. Çabuktu —hatta neredeyse anında etkisini gösteriyordu —, kesinlikle acı vermiyordu ve Sir James'in tavsiye ettiği biçimde jelatin bir kapsülde alındığında, tadı hiç de kötü değildi. Bunun üzerine kol yenine, öldürücü bir etki yaratmaya yetecek dozu not etti, kitapları yerlerine koydu ve St. James Sokağı'na, ünlü eczacı Pestle and Humbey'e yollandı. Aristokrasiye daima şahsen hizmet veren Mr. Pestle bu sipariş karşısında epeyce şaşırdı ve çok hür-metkâr bir tarzda, doktor reçetesi gerektiğine dair bir şeyler mırıldandı. Gel gelelim, Lord Arthur ilaca, kuduz belirtileri gösterdiği ve arabacısını iki kere baldırından ısırdığı için ortadan kaldırması gereken iri bir Norveç mastifi için ihtiyacı olduğunu söyler söylemez, tatmin olmuş göründü, Lord Arthur'u mükemmel toksikoloji bilgisinden ötürü kutladı ve reçeteyi hemen hazırlattı.

Lord Arthur kapsülü Bond Sokağı'nda bir dükkânın vitrininde gördüğü cici, küçük gümüş bir *bonbonniere*'e koydurttu, Pestle and Humbey'in çirkin ilaç kutusunu attı ve hemen Lady Clementi-na'nın evine yollandı.

“Eh, *monsieur la mauvais sujet*,”⁴ diye bağırdı yaşlı hanımefendi, Lord Arthur odaya girerken, “neden bunca zamandır ziyaretime gelmediniz?” “Sevgili Lady Clem, kendime ayıracak bir anım bile yok,” dedi Lord Arthur gülümseyerek. “Sanıyorum, bütün gün Miss Sybil Merton'la gezinip

şifonlar filan satın aldığınızı ve gevezelik ettiğinizi söylemek istiyorsunuz, değil mi? insanlar evlenme konusunu neden böyle mesele haline getirir, hiç anlamam. Bizim zamanımızda insan içinde öpüşüp koklaşmak aklımızın ucundan bile geçmezdi, hatta ona bakılırsa, baş başayken bile.” “Sizi temin ederim ki Sybil’i şu son yirmi dört saattir görmüş değilim, Lady Clem. Bildiğim kadarıyla, o kendini tamamıyla şapkacılarına adanmış vaziyette.”

“Elbette; siz de bu yüzden benim gibi çirkin bir ihtiyarı ziyarete geliyorsunuz. Bilmem siz erkekler neden hiç akıllanmazsınız. On *afait desfolies pour moi*⁵ şimdiyse zavallı romatizmalının tekiyim, ters mizaçlı huysuzun biri. Vallahi, bana bulabildiği bütün kötü Fransız romanlarını yollayan sevgili Lady Jansen olmasa, günü çıkaramam. Doktorlar bir işe yaramıyor, insana vizite kesmekten başka. Mide yanmamı bile iyi edemiyorlar.” “Size o işi için bir ilaç getirdim, Lady Clem,” dedi Lord Arthur ciddi bir sesle. “Harikulade bir şey, bir Amerikalı icat etmiş.”

“Amerikan icatlarını sevdiğimi zannetmiyorum, Arthur. Hatta sevmediğimden çok eminim. Son zamanlarda birkaç Amerikan romanı okudum, hepsi de saçma sapandı.”

“Ama, hayır, bunda saçmalık filan yok, Lady Clem! Emin olun kusursuz bir tedavi. Söz verin, deneyeceksiniz.” Lord Arthur bunları söyleyerek cebinden küçük kutuyu çıkarıp kadına uzattı. “Vallahi, kutusu çok cici, Arthur. Gerçekten bir hediye mi bu? Çok tatlısın. Harikulade ilaç da bu demek ki, öyle mi? Bonbon'a benziyor. Hemen alayım. ” “Aman tanrım, Lady Clem!” diye bağırdı Lord Arthur, kadının eline yapışarak, “Katiyen öyle bir şey yapmayın. Bu homeopatik bir ilaç, mide yanmanız olmadığında alacak olursanız, size büyük zararları dokunabilir. Sancı gelinceye kadar bekleyin, o zaman alın. Sonuca şaşıracaksınız.” “Şimdi almak isterdim,” dedi Lady Clementina, içinde likit akonitin yüzen küçük saydam kapsülü ışığa tutarak. “Eminim çok leziz. Şurası bir gerçek ki, doktorlardan nefret etmekle birlikte, ilaçlara bayılıyorum. Gene de, sancı gelinceye kadar bekleyeceğim.”

“Peki ne zaman geliyor?” diye atıldı Lord Arthur. “Hemen gelir mi⁷ ”

“Umarım daha bir hafta gelinez. Dün sabah bana neler çekti. Gene de hiç bilinmez ki.”

“Ay sonundan önce yoklayacağma eminsiniz, öyle mi Lady Clem?”

“Korkarım öyle. Fakat ne kadar ilgilisiniz benimle bugün Arthur. Gerçekten, Sybil size çok yaradı. Evet ama artık gidin, çünkü bu akşam dedikodu yapamayacak kadar sıkıcı birtakım insanlarla yemek yiyeceğim ve biliyorum ki şimdi uykumu almazsam, yemek sırasında dünyada uyanık kalamam. Hoşçakalın Arthur, Sybil’e sevgilerimi iletin, Amerikan ilacı için de çok teşekkür ederim.”

“Almayı unutmayacaksınız, değil mi Lady Clem?” dedi Arthur, yerinden doğrulurken. “Tabii ki unutmayacağım, sersem çocuk. Beni düşünmeniz büyük incelik, daha fazlasını isteyecek olursam size yazıp bildiririm.”

Lord Arthur evi terk ederken keyfi son derece yerindeydi, içi oldukça rahatlamıştı.

O gece Sybil Merton’la konuştu. Durup dururken, şerefının de görev duygusunun da sıyrılıp çıkmasına izin vermediği çok zor bir duruma düştüğünü anlattı. Ona, kendini bu korkunç çapraşık vaziyetten kurtarınca kadar evliliklerini geçici olarak ertelemeleri gerektiğini söyledi, tamamıyla serbest değildi. Kendisine güvenmesi ve gelecek konusunda kaygılanmaması için yalvardı. Her şey yoluna girecekti ancak sabır gerekliydi.

Bu sahne Mr. Merton’un Park Lane’deki evinin limonluğunda geçiyordu, Lord Arthur her zamanki gibi akşam yemeğini de orada yemişti. Sybil’i hiç o akşamki kadar mutlu görmemişti ve bir an için Lord Arthur, işi korkaklığa mı vursam, Lady Clementina’ya hapı içmemesini söyleyen bir mektup mu yazsam diye aklından geçirdi, sanki dünyada Mr. Podgers gibi birisi hiç olmamış gibi evlenip gitse miydi? Ne var ki vicdanı çok geçmeden sesini duyurdu ve hatta Sybil ağlayarak kendini kollarına attığı zaman bile tereddüt etmedi. Duyularını harekete geçiren güzellik, vicdanı üzerinde de etkisini göstermişti. Birkaç aylık bir zevk uğruna böylesi bir güzelliği perişan etmenin doğru olmayacağını düşündü.

Geceyarısına kadar Sybil’in yanında kaldı, onu avuttu, kendisi de avundu ve ertesi sabah erken saatlerde, Mr. Merton’a düğünün ertelenmesinin

elzem olduğunu bildiren erkekçe, kararlı bir mektup yazdıktan sonra Venedik'e doğru yola çıktı.

Venedik'te erkek kardeşi Lord Surbiton'la karşılaştı, o da tesadüfen yatıyla Korfu'dan oraya gelmişti. iki genç erkek zevkli bir on beş gün geçirdiler. Sabahları Lido'ya gidiyorlar ya da uzun, siyah gondolalarında yeşil kanallarda volta atıyorlardı; öğledensonraları genellikle yatta misafir ağırılıyorlardı; akşamları ise Florian'da yemek yiyorlar ve Piazza'da sigara üstüne sigara içiyorlardı. Fakat nedense Lord Arthur mutlu değildi. Her gün Times'daki ölüm ilanlarına bakıyor, Lady Clementina'nın ölüm ilanını görmeyi bekliyor fakat her gün hayal kırıklığına uğruyordu. Başına bir kaza geldiğinden korkmaya başladı ve etkisini görmek için o kadar sabırsızlandığı sırada akonitini içmesine izin vermediğine sık sık hayıflanıyordu. Sybil'in mektupları da aşkla, güvenle ve sevecenlikle dolup taşmakla birlikte çoğunlukla son derece hüznüydü, öyle ki zaman zaman Lord Arthur ondan ebediyen ayrıldığını düşünüyordu. On beş gün sonra Lord Surbiton Venedik'ten sıkıldı ve kıyıdan Ravenna'ya gitmeye karar verdi, çünkü bir yerlerden Pinetum'da çok iyi kuş avlandığını duymuştu. Lord Arthur önce onunla gelmeyi kesinlikle reddetti, fakat çok sevdiği Surbiton tek başına Danieli'de kaldığı takdirde surat asmaktan öleceğini söyleyerek onu ikna etti ve 15'i sabahı güçlü bir poyraz eşliğinde ve oldukça çalkantılı bir denizde yola koyuldular. Denize açılmak iyi geldi, açık hava Lord Arthur'un renginin yerine gelmesini sağlamıştı fakat 22'si sıraları

Lady Clementina konusunda o kadar kaygılanmaya başladı ki, Surbiton'un üstelemelerine rağmen, trenle Venedik'e döndü.

Gondolasından inip otelinin merdiveninin basamaklarına adım attığında, otel müdürü elinde bir demet telgrafla onu karşılamaya geldi. Lord Art-hur telgrafları onun elinden çekip aldı ve yırtarak açtı. Girişim başarıyla sonuçlanmıştı. Lady Clementina 17'si gecesi birdenbire ölmüştü! ilk aklına gelen Sybil oldu, ve ona hemen Londra'ya döneceğini bildiren bir telgraf çekti. Sonra uşağına gece trenine yetişebilmek için hemen eşyalarını toplamasını söyledi, gondolacılarını normalin beş katı ücret ödeyerek başından savdı ve adımları hafiflemiş halde, yüreği coşkuyla dolarak dairesinin oturma odasına çıktı. Orada kendisini bazı mektupların

beklediğini gördü. Bir tanesi Sybil'in ta kendisindendi; üzüntülerini bildiriyor, başsağlığı diliyordu. Ötekiler annesinden ve Lady Clementina'nın avukatımdandı. Anlaşıldığı kadarıyla yaşlı kadın öldüğü gece Düşes'in evinde yemek yemiş, zekâsı ve esprileriyle herkesi mest etmiş, fakat midesinin yandığından şikâyetle meclisten biraz erken ayrılmıştı. Ertesi sabah yatağında ölü bulunmuştu, anlaşıldığı kadarıyla acı çekmemişti. Sir Matthew Reid hemen çağırılmıştı elbette, fakat tabii ki yapacak bir şey kalmamıştı ve 22'sinde Beauchamp Chalcote'a gömülecekti. Ölümünden birkaç gün önce vasiyetini yazmış, Lord Arthur'a Curzon Sokağı'ndaki küçük evini, bütün mobilyalarını, bütün şahsi eşyalarını ve kızkardeşi Lady Margaret Rufford'a bıraktığı minyatür koleksiyonu dışında bütün tablolarını bırakmıştı, ametist gerdanlığı ise Sybil Merton'a verilecekti. Ev çok değerli değildi, fakat avukat Mr. Mansfield, mümkünse Lord Arthur'un bir an önce dönmesini ısrarla istiyordu, çünkü ödenecek bir sürü fatura vardı ve Lady Clementina hesaplarını hiçbir zaman düzenli olarak tutmamıştı. Lady Clementina'nın kendisini böyle iyi duygularla hatırlaması Lord Arthur'a çok dokundu, Mr. Podgers'a çok şey borçlu olduğunu düşündü. Gene de Sybil'e olan aşkı bütün diğer duygularına üstün geliyordu ve görevini yerine getirmiş olmanın bilinci içini huzurla doldurdu. Charing Cross tren istasyonuna vardığında, kendini müthiş mutlu hissediyordu.

Mertonlar onu çok iyi karşıladılar. Sybil ona bir daha aralarına hiçbir şeyin girmesine izin vermeyeceğine dair yemin ettirdi ve düğün günü 7 Haziran olarak kararlaştırıldı. Hayat yeniden pırıl pırıl ve güzeldi; Lord Arthur'un bütün eski sevinci yerine geldi.

Fakat Lady Clementina'nın avukatı ve Sybil Merton'la Curzon Sokağı'ndaki eve gittikleri bir gün, yazıları solmuş deste deste mektupları yakıp çekmeceler dolusu eski püskü ıvır zıvırı atarken, genç kız birden bir sevinç çılgılığı attı.

“Ne buldun Sybil?” dedi Lord Arthur. Başını işinden kaldırdı ve gülümsedi.

“Bu güzel gümüş *bonbonniere* Arthur. Çok cici, Flaman işi değil mi? Ne olursun benim olsun! Ametistlerin seksenimi geçinceye kadar bana yakışmayacağını biliyorum.” içine akonitini koyduğu kutuydu.

Lord Arthur irkildi ve yanaklarına hafifbir pembelik yayıldı. Yaptığını tamamen unutmuştu ve uğruna bütün o gerilimli anlara katlandığı Sybil'in, olup bitenleri kendisine hatırlatan ilk kişi olmasında garip bir tesadüf gördü.

"Elbette senin olsun Sybil, zavallı Lady Clemen-tina'ya onu ben hediye etmiştim."

"Ah, çok teşekkür ederim Arthur; içindeki bonbonu da alabilir miyim? Lady Clementina'nın şekerleme sevdiğini hiç bilmiyordum. Bunun için fazlasıyla entelektüel olduğunu sanırdım."

Lord Arthur ölü gibi bembeyaz kesildi ve aklından korkunç bir düşünce geçti.

"Bonbon mu Sybil? Ne demek istiyorsun?" dedi ağır ağır, hırıldar gibi.

"İçinde bir bonbon var, hepsi bu. Çok eski ve tozlu görünüyor, yemeye hiç mi hiç niyetim yok. Ne oldu Arthur? Nasıl da bembeyaz kesildin!" Lord Arthur odanın öbür ucuna koştu ve kutuyu onun elinden kaptı. Kutunun içinde, zehir kabarcığıyla dolu amber rengi kapsül duruyordu. Lady Clementina doğal bir ölümle ölmüştü demek ki! Bunun keşfetmenin şoku onu yıkmıştı neredeyse. Kapsülü ateşe fırlattı ve bir umarsızlık çığlığı kopararak divanın üzerine çöktü.

5

Düğünün ikinci kere ertelenmesi Mr. Merton'un keyfini bir hayli kaçırmıştı, düğünde giyeceği elbiseyi ısmarlamış bulunan Lady Julia da Sybil'i nişanı atmaya ikna etmek için elinden geleni yaptı. Sybil ise, annesini çok sevmekle birlikte, tüm hayatını Lord Arthur'un ellerine emanet etmişti ve Lady Julia ne derse desin inandığı yoldan dönmeyecekti. Lord Arthur'a gelince, korkunç hayal kırıklığını yenmesi günler almıştı ve bir süre sinirleri tamamen harap vaziyetteydi. Fakat mükemmel sağduyusu çok geçmeden galebe çaldı ve sağlam, pratik zihni onun nasıl davranması gerektiği konusunda çok geçmeden yardımına koştu. Zehir tam bir fiyasko olduğuna göre, denemesi gereken şey dinamit ya da benzeri bir patlayıcı idi.

Bu nedenle dost ve akraba listesini yeniden gözden geçirdi, ve uzun uzun düşünüp taşındıktan sonra amcası Chichester Başpapazını havaya uçurmaya karar verdi. Son derece kültürlü ve bilgili bir adam olan başpapaz, saatlerden son derece hoşlanırdı ve onbeşinci yüzyıldan günümüze kadar, bu zaman makinelerinin her çeşidinden oluşan harikulade bir koleksiyonu vardı. Lord Arthur'a öyle geliyordu ki sevgili başpapazın bu merakı planını tamamına erdirmek için mükemmel bir fırsat sağlayacaktı. Patlayıcı düzeneği nereden edineceği tabii apayrı bir meseleydi. Londra rehberi ona bu konuda bir bilgi vermiyordu, konuyu danışmak için Scotland Yard'a gitmenin de pek bir işe yaramayacağını hissediyordu; çünkü onların da dinamitçilerin yapıp ettikleri konusunda patlama ertesine kadar hiçbir malumatları olmuyor gibiydi, hatta o zaman bile pek olduğu söylenemezdi.

Birden aklına arkadaşı Rouvaloff geldi, son derece devrim yanlısı eğilimleri olan genç bir Rus; onunla kışın Lady Windermere'in evinde tanışmıştı. Kont Rouvaloff hesapça Çar Büyük Petro'nun hayatı üzerine bir kitap yazmaktaydı ve İngiltere'de bulunuşu da çarın bu ülkede gemi marangozu olarak bulunduğu yıllara ait belgeleri incelemek içindi. Ama herkes onun bir^ihstajan olduğundan emin gözüküyordu. Rus Elçiliği'nin onun Londra'da ikâmetine pek olumlu gözle bakmadığına da kuşku yoktu. Lord Artliur onun tam aradığı adam olduğu duygusuna kapıldı, tavsiye ve yardım istemek için Bloomsbury'deki evine gitti.

“Demek ki ciddi ciddi politikaya atılacaksınız?” dedi Kont Rouvaloff, Lord Arthur ona giriştiği işin mahiyetini anlattığında; fakat gösterişin her türlüünden nefret eden Lord Arthur, ona sosyal meselelerle en ufak bir ilgisi olmadığını, patlayıcı düzeneği sadece kendisinden başka hiç kimseyi ilgilendirmeyen bir aile meselesi için istediğini itiraf etmek zorunda hissetti.

Kont Rouvaloff ona bir süre şaşkınlıkla baktı, sonra ciddi olduğunu görünce bir kağıt parçasının üzerine bir adres yazdı, parafladı ve masanın üzerinden ona uzattı.

“Scotland Yard bu adresi elde etmek için neler vermezdi, aziz dostum.”

“Onların eline geçmeyecek,” diye bağırdı Lord Arthur, bir kahkaha atarak; genç Rusun elini hararetle sıktıktan sonra koşarak merdivenlerden aşağı

indi, elindeki kağıdı inceledi ve arabacıya Soho Meydanı'na gitmesini söyledi.

Orada arabayı savdı ve Greek Sokağı'ndan aşağıya doğru acelesiz adımlarla yürümeye başladı, sonunda Bayle Meydanı denen bir yere geldi. Bir kemerin altından geçti ve kendini tuhaf bir çıkmaz sokakta buldu, görüldüğü kadarıyla burada bir Fransız çamaşırhanesi faaliyet göstermekteydi, çünkü bir evden ötekine mükemmel bir çamaşır ipi sistemi kurulmuştu ve sabah rüzgârında beyaz çarşaflar çırpınmaktaydı. Çıkmazın sonuna kadar yürüdü ve küçük yeşil bir evin kapısını çaldı. Aradan biraz vakit geçti, bu arada bütün evlerin pencereleri dışarıya bakan, hatları seçilmeyen yüzlerle dolmuştu. Kapı oldukça sert görünümlü bir yabancı tarafından açıldı ve yabancı ona çok kötü bir ingilizceyle ne istediğini sordu. Lord Arthur ona Kont Rouvaloff'un yazdığı kağıdı uzattı. Adam bunu görünce bir reverans yaptı ve Lord Arthur'u giriş katta son derece döküntü bir bekleme odasına buyur etti ve birkaç dakika sonra İngiltere'de tanındığı adıyla Herr Winckelkopf, boynunda bir hayli şarap lekesi olan bir peçete ve sol elinde bir çatalla apar topar odaya daldı. “Beni size Kont Rouvaloff yolladı,” dedi Lord Arthur bir reverans yaparak, “sizinle bir iş meselesi hakkında küçük bir görüşme yapmak arzusundayım. Adım Smith, Mr. Robert Smith ve benim için bombalı bir saat tedarik etmenizi istiyorum.” “Tanıştığımıza memnun oldum, Lord Arthur,” dedi sevimli ufak tefek Alman, gülerek. “O kadar şaşırmayınız, herkesi tanımak benim görevim, sizi bir akşam Lady Windermere'in evinde gördüğümü hatırlıyorum. Umarım Lady hazretlerinin keyfi yerindedir. Kahvaltımı bitirinceye kadar benimle sofraya buyurmaz mısınız? Nefis bir *pâte* var ve dostlarım, benim Ren şarabımın Alman Konsolosluğu'nda içtiklerinden daha iyi olduğunu söylemek nezaketini gösteriyorlar.” Ve Lord Arthur henüz daha tanınmanın şaşkınlığını üstünden atamamışken kendini, arka odadabir masanın başına oturmuş, üstünde imparatorluk arması bulunan açık sarı bir Alman şarap bardağından son derece leziz bir Marcobränner şarabını yudumlariken buldu. Bir taraftan da ünlü suikastçıyla olabilecek en dostane biçimde çene çalmaktaydı.

“Bombalı saatler,” dedi Herr Winckelkopf, “ithal edilmeye pek elverişli olmayan nesneler, çünkü gümrükten geçmeleri mümkün olsa bile, trenler o kadar düzensiz ki, ulaşmaları gereken yere ulaşmadan infilak ediyorlar.

Fakat eğer evde kullanılmak üzere istiyorsanız size gayet güzel bir mal vereb^irim ve sonuçtan memnun kalacağınızı garanti ederim. Kimin için olduğunu sorabilir miyim? Eğer polis ya da Scotland Yard bağlantılı biri için kulanacaksanız, korkarım size hiçbir yardımım dokunamaz. İngiliz polis müfettişleri hakikaten bizim en iyi dostlarımızdır, çünkü çoğunlukla onların aptallığı sayesinde her istediğimizi yapabildiğimizi görmüşümdür. Bir tanesini bile feda edemem.”

“Sizi temin ederini,” dedi Lord Arthur, “bu konunun polisle hiçbir alakası yok. Aslını isterseniz bomba Chichester Başpapazı’nın üzerinde kullanılacak.” “Aman, aman! Din konusudaki duygularınızın bu kadar güçlü olduğunu tahmin etmemiştim, Lord Artlur. Günümüzde sizin gibi gençlere pek rastlanmıyor.”

“Korkarım beni abartıyorsunuz, Herr Winckel-kopf,” dedi Lord Arthur, kızarak. “Aslını isterseniz, teolojiden anlamam bile.”

“O zaman tamamen şahsi bir mesele, öyle mi?” “Tamarten şahsi.”

Herr Winckelkopf omuzlarını silkti, odadan çıktı, birkaç dakika sonra bir peni büyüklüğünde yuvarlak bir dinamit kalıbı ve küçük, cici, Fransız işi bir saatle geri döndü, saatin üzerinde çokbaşı Despotizm yılanını ayakları altında ezen yaldızlı pirinçten bir Hürriyet figürü vardı.

Bunu görünce Lord Arthur’un yüzü aydınlandı. “Tam aradığım şey,” diye bağırdı, “anlatın bana nasıl patlatılıyor bu!”

“Ah! işte işin orası benim sırrım,” diye cevap verdi Herr Winckelkopf, icadını anlaşılabilir bir gurur ifadesiyle inceleyerek; “ne zaman patlamasını istediğinizi söyleyin, mekanizmayı o zamana ayarlayayım.”

“Eveet, bugün Sah; bir an önce adrese yollayabil-seydhı! z...”

“Bu imkânsız; elimde Moskova’daki arkadaşlarım için yapmam gereken epeyce önemli işler var. Gene de yarın yollayabilirim.”

“Aı, ferah ferah yeter,” dedi Lord Arthur kibarca, “eğer yarın akşam ya da Perşembe sabahı şahsın eline ulaşırsa. Patlama zamanı içinse, Cuma öğleyin

diyelim tam olarak. Başpapaz o saatte hep evde olur.”

“Cuma, öğleyin,” diye tekrarladı Herr Winckel-kopf ve şöminenin yakınındaki bir yazı masasının üzerindeki bir deftere bu mealde bir not düştü. “şimdi de,” dedi Lord Arthur, oturduğu yerden kalkarak, “lütfen size olan borcumu söyleyiniz.” “Bu o kadar önemsiz bir iş ki Lord Arthur, sizden para almayacağım. Dinamit yedi şilin altı peni, saat üç pound on şilin, nakliye ücreti ise beş şilin civarı. Kont Rouvaloff’un bir dostuna yardımcı olmak beni mutlu eder.”

“Peki sizin emeğiniz, Herr Winckelkopf?”

“Oo, lafı mı olur! Benim için bir zevk. Ben para için yapmıyorum bu işleri; tamamıyla sanatım !ç!n yaşıyorum. ”

Lord Arthur 4 pound 2 şilin 6 peniyi masanın üzerine bıraktı, ufak tefek Alman zahmetleri için teşekkür etti; gelecek Cumartesi günü yenecek erken akşam yemeğinde gelip bazı Anarşistlerle tanışması için yapılan daveti geri çevirmeyi de başardıktan sonra evden ayrıldı ve Park’a yoUandı. Bunu izleyen iki gün içinde son derece heyecanlıydı ve Cuma günü saat on ikide haberleri beklemek üzere Buckingham Kulübü’ne yollandı. Bütün bir öğleden sonra yüzünde hiçbir ifade okunmayan kapıcı ülkenin çeşitli yerlerinden gelen at yarışı sonuçları, boşanma davası kararları, hava durumu vesaire bildiren telgrafları tahtaya asıp durdu, bu arada telgrafın şeridi de, tıkr tıkr Avam Kamarası’nda bütün gece süren oturum ya da Borsa’da baş gösteren küçük panik gibi bıktırıcı haberleri geçti durdu. Saat dörtte akşam gazeteleri geldi. Lord Arthur, daha o sabah Güney Afrika’daki misyonlar ve her bucakta kara-derili birer rahip bulundurmanın ehvenhği hakkında yaptığı konuşmaya ilişkin haberleri okumak isteyen ve her nedense *Evening News*’>e karşı güçlü bir önyargı besleyen Albay Goodchild’i müthiş sinirlendirerek Pall Mall, *St. James*, *Globe* ve *Echo*’yu kaptığı gibi hemen kütüphaneye girip gözden kayboldu. Gel gelelim gazetelerin hiçbirinde Chichester’e dair en ufak bir anıştırma dahi yoktu ve Lord Arthur girişiminin başarısızlıkla sonuçlandığını düşündü. Bu onun için korkunç bir darbeydi ve bir süre müthiş bozuk bir moralle gezdi. Ertesi gün ziyaretine gittiği Herr Winckel-kopf, bin bir özür diledi ve ona bilabedel başka bir bombalı saat ya da indirimli fiyattan bir kasa nitrogliserin vermeyi teklif etti. Fakat Lord Arthur patlayıcılara olan bütün inancını kaybetmişti

ve hatta Herr Winckelkopf, günümüzde her şeyin çok bozulduğunu, dinamiti bile katışıksız bulmanın mümkün olmadığını itiraf etti. Mamafih, küçük Alman düzenekte bir bozukluk olmuş olması gerektiğini kendi ağzıyla itiraf etmekle birlikte, saatin gene de işleyebileceği konusunda ümitsiz değildi. Örnek olarak da, bir keresinde Odessa askeri hükümetine yolladığı ve on gün içinde patlamaya ayarlı olduğu halde, üç ay boyunca patlamamış olan bir barometreyi gösterdi. Nihayet patladığında, Vali kentten altı hafta önce ayrılmış olduğundan yalnızca bir hizmetçi kızı atomlarına ayırdığıyla kalmıştı, fakat en azından dinamitin imha gücünün, düzeneğin kontrolünde olduğu sürece, biraz zamanı şaşırmakla birlikte güçlü bir vasıta olduğunu kanıtlıyordu. Lord Arthur bu bilgiyle bir parça da olsa avundu ama burada bile hayal kırıklığıyla karşılaşacaktı çünkü bundan iki gün sonra merdivenleri çıkarken, Düşes onu odasına çağırdı ve papazevinden biraz önce gelmiş bulunan bir mektubu gösterdi.

‘iane çok hoş mektuplar yazıyor,’ dediDüşes; “gerçekten okumalısın şu sonuncusunu. Mudie’s’den bize yolladıkları romanlar kadar iyi.”

Lord Arthur mektubu onun elinden kaptı. Mektupta şunlar yazılıydı:

Papazevi, Chichester, 27Mayıs Sevgili Halacığım,

Dorcas Derneği için yolladığınız fanile kumaş için çok teşekkür ederim, basma için de. Sizinle tamamen aynıfikirdeyim, onların ille de güzel şeyler giyeceğiz diye tutturmaları saçmalık, ama bugünkü günde herkes o kadar radikal ve münafık ki insanlara yüksek sınıflar gibi giyinmeye çalışmamaları gerektiğini anlatmak oldukça zor. Başımıza taş mı yağacak, bilmiyorum. Babamın da vaazlarında sık sık söylediği gibi, bir inançsızlık çağında yaşıyoruz.

Meçhul bir hayranının baba^ma yolladığı bir saatle çok eğlendik geçen Perşembe günü. Londra’dan tahta bir kutu içinde geldi, taşıma bedeli ödenmiş olarak, babam bunu ‘Serbestlik Hürriyet midir?’ başlıklı dikkate değer vaazını okumuş bulunan birinin yolladığını düşünüyor, çünkü saatin üzerinde bir kadıncıfigürü var ki babamın dediğine bakılırsa başında Hürriyet kukuletası varmış. Ben pek hoş bulmadım doğrusu ama babam tarihi bir şey olduğunu söylüyor, demek ki iyi bir şey. Parker saati kutusundan çıkardı, babam da kütüphanedeki rafın üzerine koydu. Cuma

sabahı hep birlikte oturuyorduk, tam o sırada saat on ikiyi çaldı, kurma sesi gibi bir şey duyuldu, kadınfigürünün ayağının dibinden küçük bir duman çıktı, Hürriyet heykeli düştü ve şöminenin ızgarasında burnunu kırdı! Maria oldukça telaşlandı ama manzara o kadar gülünçtü ki James le ben kahkaha krizlerine tutulduk, hatta babam bile eğlendi. Saati inceledik, meğer bir tür çalarsaatmış, belli bir saate ayarlayıp küçük bir çekicin altına biraz barut ve bir de mantar koyuyorsunuz, istediğiniz saatte patlıyormuş. Babam onun kütüphanede durmaması gerektiğini söyledi, gürültü yapıyormuş, Reggie de aldı onu çalışma odasına götürdü, bütün gün küçük küçük patlayıp duruyor. Arthur’a düğün hediyesi olarak yollasak hoşlanır mı dersiniz? Herhalde Londra’da çok modadır bunlar. Babam bunların çok işe yarayacağını, çünküHürriyet’in sürgit devam edemeyeceğini, ergeç sâkit olacağını gösterdiklerini söylüyor. Babam, Hürriyet’in Fransız Devrimi sırasında icat edildiğini söylüyor. Ne korkunç değil mi?

Kalkıp Dorcas Derneğine gitmeliyim, onlara sizin son derece öğretici mektubunuzu okunmamgereki-yor. Halacığım, onların hayattaki konumları icabı sadece çirkin şeyler giymeleri gerektiği yolundaki düşünceniz ne kadar doğru. Giyeceklerini kendilerine dert etmeleri ne saçma değil mi? Daha önemli bir sürü şey varken, bu dünyada ve ötekinde. Çiçekli poplininizin dikişinin iyi olduğuna ve dantelinizin yırtılmadığına sevindim. Ben büyük incelik göstererek bana verdiğiniz sarı saten elbisenizi Çarşamba günü Piskoposlara giderken giyeceğim, sanıyorum yakışacak. Siz olsanızfiyonk takar mıydınız, takmaz mıydınız? Jennings şimdilerde herkesinfiyonk taktığını söylüyor, iç etek defarbelalı olmalıymış. Bu arada Reggie’nin orada bir patlama daha oldu, babam da saati ahıra yollattı. Sanıyorum babam başlangıçta eğlendiği kadar eğlenmiyor artık saatle, gene de kendisine böyle cici ve marifetli bir oyuncak gönderilmesinden ötürü gururu okşandı tabii. Demek ki insanlar vaazlarını okuyorlar ve onlardan ders alıyorlar. Babam sevgilerini yolluyor, James, Reggie ve Maria da, Cecil eniştemin damla hastalığının iyi olduğunu ümit ederim, biliniz ki her zaman sizi seven yeğemmiz.

Jane Percy

Not: Fiyonklar hakkında mutlaka yazınız bana. Jennings onların moda olduğunda ısrar ediyor.

Lord Arthur mektubu okuyunca o kadar ciddileşti ve dertlendi ki Düşes kahkahalara boğuldu. “Arthurcuğum, canım,” diye bağırdı, “sana bir daha dünyada genç kız mektubu okutmayacağım!

Fakat saat hakkında ne demeli? Çok iyi bir icat bence, keşke bende de bir tane olsa.”

“Benim o saatler hakkında pek iyi düşüncelerim yok,” dedi Lord Arthur, hüznü bir gülümsemeyle, ve annesini öptükten sonraodayı terk etti. Yukarı çıktığında, kendini bir divanın üzerine attı ve gözleri yaşlarla doldu. Şu cinayeti işlemek için elinden geleni yapmıştı, ama her iki girişimi de başarısızlıkla sonuçlanmıştı, üstelik de kabahat onda olmadığı halde. Görevini yapmaya çalışmıştı fakat sanki Kader’in ta kendisi ona ihanet ediyordu. iyi niyetli olmanın bir sonuç getirmediği, asil davranmanın boşuna olduğu duygusuyla boğuluyordu sanki. Belki de evlenmekten tamamen vazgeçmek en iyisi olacaktı. Sybil acı çekecekti, evet, ama çekeceği acı onun soylu yaradılışını gerçekten lekeleyemezdi. Kendisine gelince, ne fark ederdi ki? Her savaşta birileri ölür, her dava için birileri canını verirdi, hayat ona zevk vermeyecekse, ölüm de yüreğine dehşet salmazdı. Bırak Kader ağlarını örsün. Ona yardım etmek için yerinden bile kımıldamayacaktı.

Saat yedi buçukta giyinip kulübe yollandı. Surbi-ton bir grup gençle birlikte oradaydı, onlarla yemek yemek zorunda kaldı. Sudan sohbetleri ve anlamsız şakaları onu ilgilendirmiyordu ve kahve servisi yapılıp yapılmaz, bir randevusu olduğu yalanını uydurarak yanlarından ayrıldı. Kulüpten çıkarken, kapıdaki bekçi ona bir mektup uzattı. Mektup Herr Winckelkopf’ dandı, yarın akşam gelmesini ve açılır açılmaz infilak eden patlayıcı bir şemsiyeye göz atmasını istiyordu. Bu çok yeni bir icattı ve Cenevre’den yeni gelmişti. Mektubu yırtıp küçük küçük parçalara ayırdı. Artık hiçbir denemeye girişmemeye karar vermişti. Çıktı, Tlames kıyısına doğru yürüdü ve saatlerce nehir kıyısında oturdu. Ay, bir aslanın gözü gibi kirli sarı bulutların arasından bakıyor ve sayısız yıldız, mor bir kubbeye serpilmiş altıntozu gibi gök-kubbeyi süslüyordu. Arada sırada dalgalı suya bir çatana giriyor ve akıntıda süzülüyor, trenler çığlıklar atarak köprüyü geçerken demiryolu sinyalleri yeşilden kızıla dönüyordu. Bir müddet sonra, Westminster’in uzun kulesi soğuk bir gümbürtüyle saat on ikiyi vurdu ve

yankılı anın her vuruşunda gece sarsılır gibi oldu. Derken rayların ışıkları söndü, dev bir direğın üzerinde sadece bir tek ışık iri bir yakut gibi yanmaya devam etti ve şehrin gürültüsü giderek uzaklaştı.

Saat ikide kalktı ve Blackfriars’a doğru yürümeye başladı. Her şey ne kadar da gerçekdışı görünüyordu! Nasıl da garip bir rüyaya benziyordu! Nehrin karşı kıyısındaki evler sanki karanlıktan oyulmuş gibiydi. insan dünyanın, gümüşten ve gölgeden yeni baştan inşa edildiğini söyleyebilirdi. St. Paul’s kilisesinin kubbesi koyu renkli gökyüzüne karşı kocaman bir köpük gibi yükseliyordu. Kleopatra’nın iğnesi’ne doğru yaklaşırken korkuluğa yaslanmış bir adam gördü, yakınına gelince adam başını kaldırdı ve gaz lambasının ışığı adamın yüzünü aydınlattı.

Mr. Podgers’dı bu. El uzmanı! Bu şişko, derisi gevşemiş surat, altın çerçeveli gözlükler, hastalıklı cılız tebessüm, şehvetli ağız başkasının olamazdı.

Lord Arthur durdu. Aklından yıldırım gibi harikulade bir fikir geldi geçti, sinsice adamın arkasına dolandı. Bir anda Mr. Podgers’ı bacaklarından yakalamış ve onu Thames’e atmıştıbile. Kaba bir küfür, kof bir şapırtı, her şey yeniden sessizliğe bürünmüştü. Lord Arthur kaygılı gözlerle aşağıya baktı, fakat el uzmanından geriye ayışığıyla aydınlanmış bir girdabın üzerinde dönüp duran bir silindir şapkadan başka bir iz kalmamıştı. Bir zaman sonra o da battı ve Mr. Podgers’dan geriye hiçbir iz kalmadı. Bir tek kez, şekilsiz kamburumsu bir karaltının köprünün yanındaki merdivenlere erişmeye çalıştığını gördü ve içini korkunç bir başarısızlık duygusu kapladı, ama çok geçmeden bunun sadece bir yansıma olduğu ortaya çıktı, ay bulutun arkasından çıkınca gölge de kaybolmuştu. Sonunda kader hükmünü yerine getirmişti galiba. Derin bir iç geçirdi, rahatlamıştı ve Sybil’in adı dudaklarına geldi.

“Bir şey mi düşürdünüz, Sir?” dedi birden arkasında bir ses.

Döndü ve elinde kısa bir mesafeyi aydınlatan feneriyle bir polis gördü.

“Onemli bir şey değil, onbaşı,” diye cevap verdi gülümseyerek. Geçmekte olan bir at arabasına el etti, arabaya atladı ve arabacıya Belgrave Meydanı’na çekmesini söyledi.

Bunu izleyen iki gün içinde umutla korku arasında gidip geldi. Mr. Podgers'm odaya girivereceğini sandığı anlar oldu, ama bir yandan da Kader'in kendisine bu kadar adaletsizce davranmayacağı duygusu vardı içinde. iki kez, el uzmanının West

Moon Sokağı'ndaki adresine gitti fakat bir türlü zili çalamadı. Hem kesin bir haber almak istiyor hem de bundan korkuyordu.

Sonunda kesin bir haber geldi. Kulübün sigara odasında oturmuş çay içiyor, bir yandan da gayet bezgince Surbiton'un Gaiety'de çalınan en son komik şarkı hakkında söylediklerine kulak veriyordu ki garson elinde akşam gazeteleriyle içeri girdi. Lord Arthur *St. James* 'i eline aldı, gelişigüzel sayfaları çevirirken şu garip başlık dikkatini çekti:

EL OKUYUCUNUN İNTİHARI

Heyecandan beti benzi atmış bir halde okumaya başladı. Paragrafta şunlar yazılıydı:

Dün sabah saat yedide, tanınmış el okuyuculardan Mr. Septimus R. Podgers'in cesedi Green-wich'de, Ship Otelinin önünde karaya vurmuştur. Talihsiz centilmen birkaç gündür kayıptı ve el okuyuculuğu çevrelerinde hayatından kuşku duyulmaya başlanmıştı. Kendisinin aşırı çalışmadan kaynaklanan geçici bir akli rahatsızlığın etkisi altında intihar ettiği tahmin edilmekte olup adli tıbbın bugün akşamüzeri vardığı karar da bu yöndedir. Mr. Podgers, yakında yayımlandığında hiç kuşkusuz büyük bir ilgiyle karşılanacak olan in san Eli adlı geniş kapsamlı bir çalışmayı henüz tamamlamış bulunmaktaydı. Müteveffa altmış beş yaşında olup geride kalan akrabası bulunmadığı sanılıyor.

Lord Arthur, kendisini durdurmak için boşu boşuna çaba harcayan kapıdaki bekçinin şaşkınlığına aldırmadan, elinde gazeteyle kulüpten fırladı ve hemen Park Caddesi'ne yollandı. Sybil onu pencereden gördü ve içinden bir şeyler onun iyi haberler getirmekte olduğunu söyledi. Karşılama için aşağıya koştu ve onun yüzünü gördüğünde her şeyin yoluna girdiğini anladı.

“Sybil sevgilim,” diye bağırdı Arthur, “hadi hemen yarın evlenelim!”

“Deli çocuk! Ama daha pasta bile ısmarlanmadı ki!” dedi Sybil, gözyaşlarının gerisinde gülümseyerek.

6

Birkaç hafta sonra düğün yapıldığında St. Peter’s kilisesini dolduran gayet şık bir kalabalıktı. Düğün vaazı Chichester Başpapazı tarafından son derece etkileyici bir biçimde verildi ve herkes gelinle damat kadar güzel bir çift görmedikleri konusunda fikir birliğine vardılar. Güzel olmanın ötesindeydiler oysa — mutluydular. Lord Arthur bir an bile Sybil’in uğruna çektiklerine pişman olmamıştı, öte yandan Sybil de ona bir kadının bir erkeğe verebileceklerinin en iyisini vermişti — taparcasına hayranlık, sevecenlik ve aşk. Onların aşkları gerçekten sınanınca ölmemişti. Kendilerini hep genç hissettiler.

iki yıl sonra iki güzel çocukları olduğunda Lady Windermere Alton Priory’ye ziyaretlerine geldi; burası Dük’ün oğluna düğün hediyesi olarak verdiği eski, güzel bir mülktü. Bir akşamüzeri Lady

Windermere, Lady Arthur’la bahçede bir ıhlamur ağacının altında oturmuş, küçük oğlanla kızın iki güneş ışığı gibi, iki yanı güllerle süslü yolda oynayışlarını seyrederken, birden evsahibesinin elini eline aldı ve “Mutlu musun Sybil?” diye sordu. “Sevgili Lady Windermere, elbette mutluyum. Siz değil misiniz?”

“Mutlu olmaya vaktim yok, Sybil. Her zaman bana takdim edilen son insanı beğeniyorum; fakat genellikle insanları tanır tanımaz onlardan bıkiyorum.”

“Aslanlarınız sizi tatmin etmiyor mu, Lady Windermere ?”

“Aman hayatım, hayır! Aslanlar ancak bir mevsim gidiyor. Yeleleri tıraş edilir edilmez, hayattaki en can sıkıcı yaratıklar haline geliyorlar. Ayrıca, onlara gerçekten iyi davranacak olursan, çok kötü karşılık veriyorlar. Şu korkunç Mr. Podgers’ı hatırlıyor musun? Feci bir sahtekâr olduğu ortaya çıktı. Elbette, umurumda değildi, hatta benden para istemeye kalkıştığında bile onu bağışladım ama kur yapmaya kalkması çekilecek şey değildi. Beni el okuma ilminden gerçekten soğuttu. Şimdi telepatiyle ilgileniyorum. Çok dalia eğlenceli.” “Bu evde el okuma ilmini aleyhinde konuşmamalısınız,

Lady Windermere; Arthur'uu hakkında atılıp tutulmasını sevmediği tek konu bu. Emin olun çok ciddidir bu konuda.”

“inandığını söylemek istemiyorsun, değil mi Sybil?”

“Ona sorun Lady Windermere, işte kendisi geldi;” Lord Arhtur elinde sarı güllerden kocaman bir demet ve eteğinde oynaşan çocuklarıyla uzaktan onlara doğru geliyordu.

“Lord Arthur?”

“Evet, Lady Windermere.”

“El okuma ilmine inandığınızı söylemeyeceksiniz bana, değil mi?”

“Elbette inanıyorum,” dedi genç adam, gülümseyerek.

“Peki neden?”

“Tüm mutluluğumu ona borçluyum da ondan,” diye mırıldandı Lord Arthur, kendini bir hasır sandalyeye atarak.

“Sevgili Lord Arthur, neyiborçluymuşsunuz ona bakalım?”

“Sybil'i,” derken gülümsedi adam, karısına gülleri uzattı ve onun menekşe rengi gözlerinin içine baktı.

“Ne saçmalık!” diye bağırdı Lady Windermere. “Hayatımda böyle saçmalık duymadım.”

Canterville Hortlağı

- [1](#)
- [Bülbül ve Gül](#)

[2](#)

Wilde (1854-1900).

[3](#)

Dünya böyle yaratılmış.

[4](#)

Aı sizi hınzır.

[5](#)

Benim için ne çılpnlıklara kalkışmışlardı.

Amerikan Orta Elçisi Mr. Hiram B. Otis Canterville Chase'i satın aldığı anda herkes ona çok budalaca bir şey yaptığını söylemişti. Çünkü hiç kuşku yok ki ev periliydi. Hatta, onuru konusunda son derece titiz bir insan olan Lord Canterville, pazarlık aşamasına geldiklerinde bu gerçeği Mr. Otis'e kendi ağzıyla bildirmeyi görev bilmişti. "Bu evde oturmaktan hoşlanmayışımız," dedi Lord Canterville, "büyük büyük teyzem dul Bolton Düşesi'nin akşam yemeği için giyinirken omuzlarına değen iki iskelet el yüzünden kapıldığı dehşetin şokunu hiçbir zaman üzerinden ata-mamasındandır. Size söylemekliğim gerekir ki Mr. Otis, Hortlak birçok aile ferdi tarafından, ayrıca bölge rahibimiz, Cambridge King's College mezunlarından Peder Augustus Dampier tarafından da görüldü. Düşes'in başına gelen talihsiz olaydan sonra, genç hizmetkârlardan hiçbiri bizimle kalmak istemedi, Lady Canterville ise geceleri, koridordan ve kütüphaneden gelen esrarengiz gürültüler yüzünden çoğu kere bütün gece gözünü kırpmadı."

"Lordum," dedi Elçi, "Hortlak da mobilyalarla birlikte satışa dahil. Modern bir toplumdan geliyorum, bizler paranın satın alabileceği her şeye sahibiz; Eski Dünya'nın altını üstüne getiren, en iyi aktrislerinizle primadonnalarınızı kapıp götüren bunca atak gencimiz varken öyle tahmin ediyorum ki, Avrupa'da hortlak diye bir şey olsaydı, çok kısa sürede onu da bizim halka açık müzelerimizde ya da gezginci gösterilerimizde görürdük." "Korkarım, Hortlak gerçekten var," dedi Lord Canterville, gülümseyerek, "sizin girişimci emprezaryolarınızın uvertürlerine direnmiş de olsa. Üç asırdır, tam tarih vermek gerekirse 1584'den beri gayet iyi tanınıyor, ve tam aile fertlerinden birinin ölümünden önce ortaya çıkıyor."

"Eh, ona bakarsanız aile doktoru da öyledir, Lord Canterville. Ama Hortlak diye bir şey yoktur bayım, ve doğa yasalarının da İngiliz aristokrasisi için askıya alınacağını sanmıyorum."

"Siz Amerika'da doğallığa çok meraklısınız, onu biliyorum," dedi Lord Canterville, Mr. Otis'in son dediğini pek anlamamıştı aslında, "Evin içinde bir hortlak olmasına aldırış etmiyorsanız, pekâlâ. Yalnız unutmayınız, sizi uyardım."

Bundan birkaç hafta sonra, satış işlemleri tamamlandı ve mevsim sonunda Elçi ve ailesi Can-terville Chase'e gittiler. Kızlık ismi Miss Lucretia

R. Tappan olan, eskinin Batı .53. Sokak New Yorklu güzellerinden Mrs. Otis, o sıralar güzel gözlü, harika profilli pek hoş bir ortayaşlı kadındı. Ülkelerini terk ettiklerinde pek çok Amerikalı hanım müzmin hastalıklı görünümüne bürünür, çünkü bunu Avrupah inceliğinin bir gereği sanır. Mrs. Otis ise hiçbir zaman bu hataya düşmemişti. Çok sağlam bir bünyesi vardı, aynı zamanda gerçekten hayranlık uyandıracak ölçüde hayvansal bir enerjiye sahipti. Aslında, birçok bakımdan, oldukça İngilizdi, ve hatta bugünlerde Amerikalılarla birçok ortak noktamız bulunduğu kusursuz bir örneğiydi, tabii dil hariç. Anne babası tarafından yurtsever bir anlarında Washington adıyla vaftiz edilen ve kendisine yapıları hiçbir zaman unutmayan en büyük oğlu sarı saçlı, oldukça yakışıklı bir delikanlıydı. Bu delikanlı art arda üç sezon boyunca Newport Gazinosu'nda Alman dansının başını çekerek Amerikan diplomasisine uygunluğunu kanıtlamış, hatta Londra'da bile kusursuz bir dansçı olarak ün salmıştı. Tek zaafi gardenyalar ve asalet ünvanlarıydı. Bunun dışında son derece akli başındaydı. Miss Virginia E. Otis on beş yaşında küçük bir kızdı, bir ceylan kadar kıvrak ve güzeldi, kocaman mavi gözleri güzel bir özgürlükle doluydu. Müthiş bir amazondu ve bir keresinde midillisine binerek parkın etrafında Lord Bilton'la yarışmış, yarışı da bir buçuk at boyu farkla, tam Akhilleus heykelinin önünde kazanmıştı. Bu, onu izleyen genç Cheshire Dükü'nün aklını başından almış, hemen o gece vasileri tarafından gözyaşları içinde Eton'a geri yollanmıştı. Virginia'dan sonra ikizler doğmuştu. Onlara genellikle 'Yıldızlar ve Çizgiler' denirdi çünkü sık sık şiddetle azarlanırlardı. Şahane veletlerdi ve saygıdeğer Orta Elçi haricinde ailenin tek gerçek cumhuriyetçileri onlardı. Canterville Chase, en yakın tren istasyonu Ascot'tan yedi mil uzaklıkta olduğundan, Mr. Otis onları karşılaması için telgrafla küçük bir araba ayarlamış, neşe içinde yola koyulmuşlardı. Çok güzel bir Temmuz akşamıydı, havada çam ağaçlarından gelen tatlı bir koku vardı. Arada sırada kendi tatlı ötüşüne dalmış bir tahta güvercininin sesini duyuyorlar ya da hışırdayan eğrelti otlarının derinliklerinde bir sülünün kızıl renkle yanan göğsünü seçebiliyorlardı. Onlar geçerken küçük sincaplar kayın ağaçlarının dalları arasından bakıp kaçıyorlar, beyaz kuyruklarını havaya dikmiş tavşanlar çalılıkların ya da yosunlu taşların üzerinden sekerek kaçıp gidiyorlardı. Canter-ville Chase'e

giden açıklığa girdiklerinde ise gökyüzü birden kara bulutlarla doldu. Etrafa sanki garip bir sessizlik hâkim olmuştu. Başlarının üzerinden sessizce büyük bir karga sürüsü geçti ve daha eve varamadan iri yağmur damlaları düşmeye başladı.

Onları karşılamak için evin önüne çıkan yaşlı kadın basamakların üzerinde ayakta duruyordu. Derli toplu siyah ipekli elbiseli, beyaz boneli ve önlüklüydü. Bu kadın evin kâhyası Mrs. Umney'di, Mrs. Otis, Lady Canterville'in samimi ricası karşısında onu işten çıkarmamıştı. Arabadan inerlerken iyice eğilerek bir reverans yaptı ve eski moda, nazlı bir edayla, "Sizlere Canterville Chase'e hoş-geldiniz diyorum," dedi. Onu izleyip Tudor üslubundaki güzel koridordan geçerek kütüphaneye girdiler. Burası kara meşe kaplamaları olan uzun, alçak tavanlı bir odaydı, odanın bitiminde büyük renkli camdan bir pencere vardı. Burada kendileri için çay hazırlandığını gördüler, şallarını çıkardıktan sonra oturdular ve etrafa bakınmaya başladılar. Bu arada Mrs. Umney onlara servis yapıyordu.

Birden Mrs. Otis şöminenin hemen yanında, yerde donuk kırmızı bir leke gördü ve bunun ne anlama geldiğini gerçekten bilmeden Mrs. Umney'e "Korkarım buraya bir şey dökülmüş," dedi. "Evet, Madam," diye cevapladı yaşlı kadın alçak sesle, "oraya kan döküldü."

"Ne korkunç," diye haykırdı Mrs. Otis; "Oturma odasında kan lekesi hiç istemem. Hemen temizlenmeli."

Yaşlı kadın gülümsedi ve aynı alçak, esrarlı ses tonuyla, "1575 yılında tam o noktada kocası Sir Simon de Canterville tarafından öldürülen Lady Eleanore de Canterville'in kanı o. Sir Simon karısının ardından dokuz yıl daha yaşadı, sonra çok esrarengiz koşullar altında birden ortadan kayboldu. Cesedi hiçbir zaman bulunamadı, ama suçlu ruhu halen Chase'de gezer durur. Kan lekesi turistler ve diğer kişiler tarafından pek hayranlıkla karşılanıyor ve temizlenemiyor."

"Ammma saçmalık," diye bağırdı Washington Otis; "Pinkerton Şampiyon Leke Çıkarıcısı ve Paragon deterjanı onu anında çıkarır." Ve daha dehşet içinde kalmış kâhya kadın araya girmeden dizlerinin üzerine çökerek kara bir sürme çubuğuna benzeyen bir şeyle yeri hızlı hızlı silmeye koyuldu. Birkaç dakika içinde kan lekesinden eser kalmadı.

“Pinkerton’un işe yarayacağını biliyordum,” diye bağırdı muzaffer bir edayla, dönüp hayranlık içinde kendisini izleyen ailesine bakarken; fakat bu sözler ağzından çıkmış çıkmamıştı ki, loş oda korkunç bir yıldırım çakımıyla aydınlandı, korkutucu bir gökgürültüsü hepsini yerlerinden sıçrattı ve Mrs. Umney bayıldı.

“Ne feci bir iklim!” dedi Amerikalı Elçi sakın bir sesle, bir sigara yaktı. “Avrupa’da nüfus o kadar çok olmalı ki, herkese yetecek kadar iyi hava bulunamıyor. Ülkeyi terk etmenin İngiltcre’nin derdinin tek çaresi olduğunu her zaman söylemişimdir.”

“Hiramcığım,” diye bağırdı Mrs. (his, “Kadın bayıldı ne yapacağız?”

“Kırılan tabak çanak gibi maaşından kesersin,” diye cevapladı Elçi; “bir daha da bayılmaz.” Hakikaten de Mrs. Umney birkaç dakika sonra kendine geldi. Gene de çok sarsılmış olduğuna hiç kuşku yoktu ve sertçe Mr. Otis’e eve gelebilecek belalardan sakınmasını söyledi.

“Şu gözler öyle şeyler gördü ki, Sir,” dedi, “her Hıristiyanın tüyleri diken diken olur, çok geceler burada olup biten korkunç şeyler yüzünden göz kırpmadığını vakidir.” Fakat Mr. Otis ve karısı bu temiz kalpli kadını hortlaklardan korkmadıklarına temin ettiler. Yaşlı kadın Yaradan’ın yeni hanımıyla beyinden razı gelmesi yolunda dualar edip maaşına zam yapılmasını da ayarlayarak, iki yana sallana sallana odasına gitti.

2

Fırtına bütün gece esti savurdu ama özellikle dikkat çekici bir şey olmadı. Oysa ertesi sabah kahvaltıya indiklerinde, korkunç kan lekesi gene yerindeydi. “Kabahat Paragon deterjanında değildir, sanmıyorum,” dedi Washington, “çünkü her şeyi denedim. Hortlağın işi olmalı.” Sonra lekeyi bir kere daha ovdu çıkardı, ama leke ertesi sabah yine yerindeydi. Üçüncü günün sabahı da yerin-deydi, oysa Mr. Otis kütüphaneyi geceleyin kendi eliyle kilitlemiş, anahtarını da yukarı götürmüştü. Bütün aile ilgilenmişti artık; Mr. Otis hortlakla rın varlığını reddederken çok dogmatik davrandığından kuşkulanmaya başladı, Mrs. Otis Ruhbilim Derneği’ne katılma kararını dile getirdi, Washington ise cinayetle ilişkili olarak Kan Lekelerinin Kalıcılığı üzerine Mösyö Myers ve Podmore’a uzun bir mektup

yazdı. O gece hayaletlerin nesnel varlığı konusunda bütün kuşkular ebediyen silinip atıldı.

Sıcak ve güneşli bir gün geçirmişlerdi; gecenin serinliğinde, bütün aile bir araba gezintisine çıktılar. Saat dokuzda geri dönerek hafif bir yemek yediler. Konuşma hiçbir şekilde hortlaklar konusuna yönelmedi, bu yüzden de çoğu kez psişik olayları önceleyen algıya açık beklenti durumu bile ortada yoktu. Bu arada Mr. Otis'den öğrendiğim kadarıyla, konuşulan konular, yüksek sınıftan kültürlü Amerikalıların konuştuğu türdendi; Miss Fanny Davenport'un aktris olarak Saralı Bern-hardt'dan çok dahaüstün olduğu; en seçkin İngiliz evlerinde bile yeşil mısır, esmer buğday ve mısır lapası bulmanın güçlüğü; dünya-ruhunun gelişme sürecinde Boston'un önemi; tren yolculuğunda bagaj taşıma sisteminin avantajları; ve Londralıların kelimeleri ağızlarında yuvarlamalarına karşın New York aksanının tatlılığı. Doğaüstüne hiç değinilmediği gibi Sir Simon de Canterville'in de hiçbir şekilde bahsi geçmedi. Saat on birde aile odalarına çekildi ve yarım saat sonra bütün ışıklar söndürüldü. Bir süre sonra, Mr. Otis kapısının önünden, koridordan gelen garip bir gürültüyle uyandı. Kulağa gelen ses madeni bir şeyin tangırdaması gibiydi ve sanki her an biraz daha yaklaşmaktaydı. Hemen kalktı, bir kibrit çaktı ve saate baktı. Saat tam birdi. Hiç istifini bozmadan nabzını yokladı, normaldi. Garip gürültü devam ediyordu, onunla birlikte bariz biçimde ayak sesleri de duydu. Terliklerini yatağın altından çıkardı, dolabının rafından küçük, uzun dikdörtgen bir şişe çıkardı ve kapıyı açtı. Donuk ayışığında korkunç suratlı ihtiyar bir adamla burun buruna geldi. Gözleri kor kırmızıydı; uzun kül rengi saçları keçeleşmiş lüleler halinde omuzlarına dökülüyordu; çok eski dönemlerin modasının izlerini taşıyan giysileri kirli ve yırtık pırtıktı, ayak ve el bileklerinden ağır kelepçeler ve paslı pırangalar sarkıyordu.

""Saygıdeğer beyefendi," dedi Mr. Otis, "şu paslı zincirlerinizi yağlamanızı rica edeceğim sizden, bu yüzden de size şu Tammany Rising Sun makine yağını veriyorum. Tek kullanımda mükemmel sonuç verdiğini söylüyorlar, ayrıca etiketinin üzerinde bu konuda tanıklığına başvuru pek çok yerel kullanıcının ifadeleri de yer alıyor. Şuraya, mumların yanına bırakıyorum sizin için, gerektiği takdirde seve seve daha fazlasını da tedarik edebilirim." Bunları söyledikten sonra, Amerika Birleşik Devletleri Orta Elçisi şişeyi koridordaki mermer bir masanın üzerine koydu ve kapıyı kapatarak yeniden

istirahate çekildi. Canterville Hortlağı bir an, kendini doğal olarak hakarete uğramış hissetti ve olduğu yerde kalakaldı; sonra şişeyi olanca şiddetiyle cilalı zemine fırlattı, boğuk inilti çıkararak ve iğrenç yeşil bir ışık saçarak koridordan aşağı doğru kaçtı. Ne var ki, tam büyük, meşe merdiven sahanlığına vardığında, bir kapı ardına kadar açıldı, beyaz elbiseli iki küçük suret belirdi ve Hortlağın başının yanından büyük bir yastık uçarak geçti! Açıkça görülüyordu ki kaybedilecek zaman yoktu, bu yüzden Hortlak, kaçış yolu olarak Zamanın Dördüncü Boyutu'na başvurdu; tahta kaplamalardan içeri girip kayboldu ve ev tam bir sessizliğe gömüldü.

Sağ salim evin sol tarafındaki küçük, gizli bir bölmeye ulaştığında, biraz soluklanmak üzere bir ayışığı huzmesine yaslandı ve durumunu gözden geçirmeye karar verdi. Uç yüz yıldır süren parlak ve kesintisiz kariyerinde hiçbir zaman bu kadar ağır bir hakarete uğramamıştı. Dantelleri, elmasları içinde aynasının karşısında oturan dul düşesi nasıl korkutarak ona bir nöbet geçirttiğini aklından geçirdi; sadece boş misafir odalarından birinin perdeleri arasından sırtarak histeri krizlerine sürüklediği dört hizmetçiden birini; bir gece geç vakit kütüphaneden çıkarken mumunu söndürdüğü için o gün bugündür, kendini tam anlamıyla sinir hastalıklarına vakfetmiş Sir William Gull'ın bakını altında bulunan yöre rahibini; bir sabah erkenden yatağından kalktığında şöminenin yanındaki koltuğa oturmuş güncesini okuyan bir iskelet görünce beyin humması geçirip altı hafta yataktan çıkamamış, ayağa kalktığında da, kilisenin bağrına geri dönüp o pek fena şöhretli Mösyö de Voltaire ile olan ilişkisini kesmiş olan ihtiyar Madame de TremouiUac'yı. Kötü bir insan olan Lord Canterville'in, giyinme odasında, yarı yarıya gırtlığına sokulmuş bir karo valesiyle boğuluşunu ve tam ölmeden önce, Crockford Kulübü'nde bu kart marifetiyle Charles James Iox'un 50.000 paundunu üttüğünü itiraf ve kartı kendisine Hortlağın yutturduğuna yemin ettiği o korkunç geceyi hatırladı. Bütün büyük başarıları bir bir geldi aklına; yeşil bir elin pencerenin camını tıklattığını gördüğü için kendini vuran kâhyadan, beyaz tenine gömülmüş beş parmağın izini gizlemek için boğazının etrafına her daim siyah kadife bir band takan ve sonunda King's Walk'ın bitimindeki sazan balıklı göle atlayıp intihar eden güzel Lady Stutfield'e kadar. Gerçek bir sanatçının coşkulu bencilliğiyle en meşhur performanslarının üstünden bir bir geçti. En sonuncusunu, 'Kızıl Ruben ya da Boğularak Öldürülmüş Bebe' kılığında ortaya çıkışını, ya 'Bexley Bataklığı Sülüğü Avurdu Çökük

Gibeon' olarak meslek hayatına adım atışını ya da güzel bir Haziran akşamüzeri tenis sahasında sadece kendi kemikleriyle maç yapmak suretiyle ortalığı birbirine katışım hatırlayınca kendi kendine acı acı gülümsedi. Ve bütün bunlardan sonra iki tane zavallı modern Amerikalı geliyor, zincirleri için makine yağı veriyorlar, kafasına yastıklar atıyorlardı! Katlanılacak gibi değildi. Ayrıca, tarihte hiçbir hortlağa bu biçimde davranılmamıştı. Bu yüzden intikam almaya yemin etti ve gün ağarın-caya kadar derin düşüncelere dalmış bir vaziyette oturdu.

3

Otisler ertesi sabah kahvaltıya indiklerinde, hortlak konusunu uzun uzadıya tartıştılar. Birleşik Devletler Orta Elçisi armağanının kabul edilmediğini görünce haliyle biraz kızmıştı. "Hortlağa kişisel bir ithamda bulunmaya niyetli filan değilim, ayrıca onun bu evde bulunduğu süre göz önüne alınırsa kafasına yastık atmanın da pek kibarca bir davranış olmadığını söylemek zorundayım," — çok yerinde bir ifadeydi, fakat ikizler bunu duyar duymaz kahkahalara boğuldular. "Öte yandan," diye devam etti, "'makine yağını kullanmayı gerçekten reddediyorsa, zincirlerini elinden almamız gerekecek. Yatak odası kapılarının önünde bu gürültüyle uyumak gerçekten imkânsız."

Ne var ki haftanın geri kalanında onları rahatsız eden olmadı, dikkatlerini çekerek heyecan yaratan tek husus kütüphanedeki kan lekesinin tekrar tekrar belirmesiydi. Bu gerçekten de garipti, çünkü kütüphanenin kapısı geceleri Mr. Otis tarafından kilitleniyor, pencereler sürgüleniyordu. Lekenin renginin bukalemun gibi değişip durması da epeyce yorumlara konu oluyordu. Bazı sabahlar mat kırmızı (neredeyse çini mürekkebi kırmızısı) oluyor, sonra parlak kırmızı, derken koyu mor oluyordu; hatta bir keresinde Özgür Amerikan Reformist Episkopalyen Kilisesi'nin sade törenleri uyarınca sabah dualarını etmek üzere kütüphaneye indiklerinde lekenin parlak zümrüt yeşili olduğunu gördüler. Lekenin bir çi-çekdürbünündeki gibi renk değiştirmesi bizimkileri tabiatıyla çok eğlendiriyor ve her akşam hiç çekinmeden bahislere girişiliyordu. Şakaya dahil olmayan tek kişi, anlaşılamayan bir nedenle, kan lekesini görünce her defasında çok üzülen ve lekenin zümrüt yeşili olduğu sabah neredeyse ağlamaklı olan küçük Virginia'ydı.

Hortlak ikinci kere bir pazar gecesi ortaya çıktı. Herkes yattıktan kısa bir süre sonra, ev koridordaki korkunç bir tangırtyla ayağa kalktı. Merdivenlerden bir koşu aşağı indiklerinde, kocaman eski bir zırhın yerinden çıkıp taş zemine yuvarlandığını, uzun arkalıklı bir sandalyeye oturmuş Canterville Hortlağı'nın ise yüzünde müthiş bir acı ifadesiyle dizlerini ovuşturmakta olduğunu gördüler. Bezelye üflemeğe yarayan kamışlarını yanlarında getiren ikizler hemen ona iki küçük topak üflediler, böyle bir isabet yeteneği ancak uzun yıllar bir öğretmen üzerinde yapılan uzun ve özenli alıştırmalar sonucunda elde edinilebilirdi. Bu arada Birleşik Devletler Orta Elçisi de revolverini çekti, Kaliforniya adabına uygun olarak, Hortlağa ellerini havaya kaldırmasını söyledi! Hortlak kudurmuş gibi vahşi bir çığlık atarak yerinden fırladı ve bir sis gibi aralarından geçip gitti, bunu yaparken de rüzgârıyla Washington Otis'in mumunu söndürerek hepsini zifiri karanlıkta bıraktı. Yukarıya, merdiven sahanlığına vardığında kendini topladı, ve o meşhur şeytani kahkahasını patlatmaya karar verdi. Bunun birçok kereler son derece yararlı olduğunu görmüştü. Lord Raker'ın peruğunun bir gecede bembeyaz kesilmesine yol açtığı söylenirdi; Lady Canterville'in Fransız mürebbiyelerinin ay çıkmadan işi bırakmalarına yol açtığı ise kesindi. Bu karar uyarınca, kubbeli tavan çın çın Ötesiye en korkunç kahkahasını attı. Kahkahanın tüyler ürpertici yankısı henüz dinmemişti ki, bir kapı açıldı ve üzerinde havai mavi bir sabahlıkla Mrs. Otis dışarıya çıktı. "Korkarım kendinizi pek iyi hissetmiyorsunuz," dedi, "size Dr. Dobbell'in tentü-ründen bir şişe getirdim. Şayet hazımsızlık çekiyorsanız, çok yararını göreceksiniz." Hortlak ona ateş saçan gözlerle baktı ve hemen büyük kara bir köpeğe dönüşmek üzere hazırlıklara girişti.

Bu ona haklı bir ün sağlayan becerilerinden biriydi ve aile doktoru, Lord Canterville'in amcası saygıdeğer Mr. Thomas Norton'un geçmeyen zekâ geriliğini inatla bu olaya bağlamak eğilimindeydi. Ne var ki yaklaşmakta olan ayak sesleri onun bu niyetinde tereddüt etmesine yol açtı, bunun yerine hafifçe fosforlu pırıltılar saçmakla yetindi ve tam ikizler üstüne geldikleri an, sesi mezardan gelirmiş gibi derin derin inleyerek ortadan kayboldu. Odasına vardığında tamamen elden ayaktan kesildi ve kendine hâkim olamadan şiddetle sarsılmaya başladı. ikizlerin kabalığı ve Mrs. Otis'in kaba maddeciliği elbette son derece öfkelenendiriciydi ama en çok canını sıkan zırhı giyememiş olmasıydı. Modern Amerikalıların bile Zırh içinde bir Ruh'tan etkileneceklerini ümit etmişti; akla yakın bir sebeple olmasa

bile, hiç değilse Canter-villeler şehre indikleri sırada, kendisinin bile zarif ve hoş şiirine kendini kaptırarak oyalandığı ulusal şairleri Longfellow'a olan saygılarından. Ayrıca, zırh kendi zırhıydı. O zırhı Kenilworth turnuvasında başarıyla kuşanmıştı ve Bakire Kraliçe'nin ta kendisi tarafından tebrik edilmişti. Gel gelelim bu sefer geniş göğüslüğün ve çelik miğferin ağırlığı fazla gelmiş, taş zemine yuvarlanmış, iki dizini de oldukça ciddibiçimde sıyırdığı gibi, sağ elinin eklemelerini de berelemişti. Bunu izleyen birkaç gün çok hastalandı ve kan lekesini görünür durumda tutmak faaliyeti dışında odasından hemen hemen hiç çıkmadı. Mamafih, dinlendiği için gücü yerine geldi ve Birleşik Devletler Orta Elçisi'ni ve ailesini ürkütmek için üçüncü bir girişimde bulunmaya karar verdi. Görünmek için Ağustos'un 17'sini seçti ve günün büyük bir bölümünü gardırobundan giysi seçmekle geçirdi; sonunda kırmızı tüylü geniş, sarkık kenarlı bir şapka, kol yenleri ve boynu fırfırlı beyaz bir çarşaf ile paslı bir kamada karar kıldı. Akşama doğru yağmurla karışık korkunç bir fırtına çıktı, rüzgâr o kadar şiddetle esiyordu ki eski evin bütün kapılarıyla pencereleri titriyor, zangırdıyordu. Aslında, tam onun sevdiği havaydı. Planı şuydu. Sessizce Washington Otis'in odasına gidecek, yatağın ayakucundan ona abuk sabuk bir şeyler söylecek, sonra ■ ağır tempolu bir müzik eşliğinde kamayı üç kez kendi gırtlığına daldırıp daldırıp çıkaracaktı. Washington'a özel bir kini vardı, çünkü ünlü Canterville kan lekesini Pin-kerton Paragon deterjanıyla çıkarmayı adet haline getirenin ondan başkası olmadığını farkındaydı. Fütursuz ve çılgın delikanlıyı korkunç bir dehşete saldıktan sonra, Birleşik Devletler Elçisi ile karısının odasına geçecek, buz gibi soğuk elini Mrs. Otis'in alnına koyduktan sonra tir tir titremekte olan kocasının kulağına da ölüler evinin korkunç sırlarını fısıldayacaktı. Küçük Virginia'ya ne yapacağına tam karar verememişti. Kız ona hiç hakarete bulunmamıştı; güzel ve nazikti. Gardırobun içinden bir iki kere derin derin inlemek yeter de artar diye düşündü, bununla uyanmayacak olursa, pencerenin camını titrek parmaklarla tıklayabilirdi. ikizlere gelince, onlara iyi bir ders vermeye kesin kararlıydı. ilk yapılacak şey tabii ki o boğucu karabasan duygusunu yaratmak için

Üzerlerine binmekti. Sonra yatakları birbirine oldukça yakın olduğuna göre, yemyeşil, buz gibi soğuk bir ceset biçimine girerek korkudan dilleri tutuluncaya kadar aralarına uzanacaktı. Son olarak da üzerindeki beyaz çarşafı fırlatıp atacak, odanın çevresinde bembeyaz kemikleri ve tek

gözbebeğini dört bir yöne yuvarlayarak ‘Dangalak Daniel ya da Münteahirin iskeleti’ kılığında dört ayak üzerinde gezinecekti. Bu, birçok kereler şaşaalı sonuçlar vermiş olan, meşhur ‘Manyak Martin ya da Maskeli Esrar’ına eşdeğer bulduğu ‘rol’lerinden biriydi.

Saat on buçukta ailenin odalarına çekildiğini duydu. Bir süre, okul çocuklarına özgü tasasız bir neşeyle uykuya dalmadan önce eğlenen ikizlerin attıkları çığlık çığlığa kahkahalar yüzünden rahat edemedi. Fakat saat on biri çeyrek geçe etraf tam bir sessizliğe büründü, ve saat on ikiyi çalınca işe girişti. Baykuş kanatlarını cama çarptı, kuzgun ihtiyar porsuk ağacının üzerinde gakladı, rüzgâr yitik bir ruh gibi inildeverek evin çevresinde dört dönmeye başladı; Otis ailesi uğrayacağı lanetin hiç farkında olmadan uyuyordu, ve Hortlak, Birleşik Devletler Orta Elçisi’nin yağmurla rüzgârın sesini bastıran düzenli horultusunu duyabiliyordu. Zalim görünüşlü, kırışık ağzında kötücül bir gülümsemeyle, kimseye görünmeden tahta kaplamalardan süzülüp çıktı. Kendisinin ve öldürdüğü karısının aile armalarının mavi ve altın renklerde işlenmiş olduğu çıkma penceresinin önünden süzülerek geçerken ay yüzünü bir buluta sakladı. Uğursuz bir gölge gibi sürüne sürüne ilerledi, o geçerken karanlık bile ondan iğrenir gibiydi. Bir an birinin seslendiğini duyduğunu sanarak durdu; fakat bu sadece Red Farm’dan gelen bir köpek havlamasıydı, garip onaltıncı yüzyıl lanetleri savurarak ve paslı kamasını havada biteviye sallayarak yoluna devam etti. Sonunda bahtsız Washington’ın odasına çıkan koridorun başına vardı. Bir an durup bekledi, rüzgâr uzun kül rengi lülelerini başının etrafında savuruyor, üzerindeki kefeni akılları durduracak dehşette grotesk ve abartılı biçimlerde kat kat büküyor, kıvrıyordu. Derken saat çeyreği vurdu, zamanın geldiğini hissetti. Kıs kıs gülerek köşeyi döndü; ama bunu yapar yapmaz, acıklı bir korku iniltisi savurarak sırtüstü yuvarlandı ve bembeyaz kes^miş suratını uzun, kemikli eUerinin ardına gizledi. Tam önünde havaya oyulmuş bir resim gibi kıpırtısız, ve bir delinin rüyası kadar canavarca korkunç bir hayalet duruyordu! Başı kel ve pırıl pırıl cilalıydı; yüzü yuvarlak, şişman ve beyazdı; sanki çirkin bir kahkaha yüzünün çizgilerini ebedi bir sırtış haline getirmişti. Gözleri kızıl ışıklar saçıyordu, ağzı ardına kadar açılmış bir cehennem kuyusuydu, üzerindeki esvap, tıpkı kendisinininki gibi, o devasa gövdeyi sessiz karlarla sarıp sarmalıyordu. Göğsünde üzerinde eski harflerle yazılmış garip bir yazı olan bir tabela vardı, bu bir utanç levhası, akıl almaz günahların dökümü, korkunç bir suç

kaydı olmalıydı, sağ eliyle ise ısıltılı geniş ağızlı bir kılıcı havaya kaldırıyordu. O ana kadar hiç hortlak görmediği için, doğal olarak müthiş korkmuştu ve ürkünç Hortlağa ikinci kere acele bir bakış attıktan sonra odasına kaçtı, koridordan aşağı doğru hızla koşarken uzun beyaz çarşafa takıldı, sonunda paslı kamayı Elçi'nin çizmelerinden birinin içine düşürdü, sabah kâhya kamayı oradan bulup çıkardı. Odasına kapağı attığında, kendini küçük bir ot şiltenin üzerine attı ve yüzünü elbiselerinin içine gömdü. Mamafih, bir süre sonra o eski cesur Canterville ruhu geri döndü ve şafak söker sökmez gidip öteki Hortlak'la konuşmaya kararverdi. Bu kararı uyarınca, şafak tam tepeleri gümüşlerken, tüyler ürpertici Hortlağı ilk kez gördüğü noktaya geri döndü. Olsun, iki hortlak bir hortlaktan daha iyiydi ve bu yeni arkadaşın yardımıyla ikizlerle daha iyi başa çıkabilirdi. Mamafih, o noktaya geri döndüğünde, korkunç bir manzarayla karşılaştı. Belli ki Hortlağa bir şeyler olmuştu, çukur gözlerinin ferisi tamamen sönmüş, parlak yalımlı pala elinden düşmüş, hortlak gerilmiş, rahatsızca duvara dayanmıştı. Atılıp kollarına aldı Hortlağı, o anda, dehşetle kafanın kayıp yere yuvarlandığını, bedeninin iki büklüm olduğunu gördü. Kollarının arasında beyaz pike bir örtüye sarılmış bir süpürge tuttuğunu, ayaklarının dibinde ise bir mutfak bıçağıyla içi oyulmuş bir şalgam durduğunu gördü! Bu garip değişimi anlayamayarak, hummalı bir aceleyle levhaya yapıştı ve sabahın kül rengi ışığında, şu korkutucu kelimeleri okudu:

Otis Hortlağı Tek Gerçek ve Asıl Hayalet Taklitlerinden Sakınınız Şubemiz Yoktur

Birden her şey kafasına dank etti. Aldatılmış, tu-fa ya getirilmiş, atlatılmıştı! Gözlerine o eski Canterville bakışı geldi; dişsiz dişetlerini hırsla birbirine sürttü; kurumuş ellerini havaya, başının üzerine kaldırdı, eski tarz süslü kelimelerle yemin etti, Horoz iki kere o şen kalk borusunu öttürdüğünde kan dökülecek, Cinayet sessiz adımlarıyla yürüyecekti.

Bu korkunç yemini henüz savurmuştu ki, uzaktaki bir çiftliğin kırmızı kiremitlerle kaplı damında bir horoz öttü. Hortlak uzun, pes, acı bir kahkaha attı ve bekledi. Saatlerce bekledi fakat horoz nedendir bilinmez bir daha ötmedi. Sonunda, saat yedi buçukta, hizmetçilerin gelişiyle korku dolu bekleyişini sona erdirmek zorunda kaldı, saklana saklana odasına geri döndü, nafiye umutlarını ve boşa çıkan girişimini düşünüyordu. Odasında

pek sevdiği çeşitli eski şövalyelik kitaplarını gözden geçirdi ve bu yeminin her edilişinde horozun iki defa öttüğünü saptadı. “Lanet olasıca, işe yaramaz hayvan,” diye söylendi, “kalın mızrağımı gırtlığına kadar sokup seni öttürdüğüm günleri de gördüm ya, sen ona bak!” Sonra rahat bir kurşun tabuta çekildi ve akşama kadar da oradan çıkmadı.

4

Hortlak ertesi gün çok halsiz ve yorgundu. Son dört haftanın heyecanlı olayları etkisini göstermeye başlıyordu. Sinirleri tamamıyla perişandı, en küçük bir gürültüde yerinden sıçırıyordu. Beş gün odasından çıkmadı, sonunda kütüphanedeki kan lekesi konusunda geri adım atmaya karar verdi. Otisler lekeyi istemiyorlarsa, demek ki onu hak etmiyorlardı. Anlaşılan alçak, maddesel bir varoluş düzeyinde yaşayan insanlardı ve bu tür duyuşal görüngülerin sembolik değerini takdir etmekten acizlerdi. Hortlakların insanlara görünmeleri ve göksel cisimlerin gelişimi ise tabii apayrı bir konuydu ve gerçekten de kendi elinde değildi. Haftada bir koridorda belirmek ve her ayın ilk ve üçüncü Çarşambası cumbanın büyük penceresinden aşağı abuk sabuk laflar etmek görevleri arasındaydı ve bu görevlerden kaytara-bileceğini sanmıyordu. Hayatının kötülüklerle dolu olduğu bir gerçektir ama öte yandan, doğaüstüyle ilgili konularda son derece vicdanlıydı. Art arda üç Cumartesi, adeti olduğu üzere geceyarısı ile sabah saat üç arasında, görülmemek ya da duyulmamak üzere her önlemi alarak koridoru arşınladı. Çizmelerini ayağından çıkardı, eski, kurt yeniği tahtalar üzerinde mümkün olduğunca hafif adımlarla yürüdü, geniş, kara bir kadife pelerine büründü ve zincirlerini Rising Sun yağıyla yağlamaya özen gösterdi. Bu sonuncu tedbiri alma konusunda epeyce zorlandığını söylemek durumundayım. Mamafih, bir gece, bütün aile yemekten, Mr. Otis’in yatak odasına gizlice girerek yağ kutusunu alıp götürdü. Önce bu yaptığı şeyin onu biraz alçalttığını düşündüyse de, sonradan icadın çok faydalı olduğunu ve oldukça da işine yaradığını itiraf etmek zorunda kaldı. Gene de, bütün bunlara rağmen, onu rahat bırakmadılar.

Koridora durmadan teller geriliyor, karanlıkta bunlara takılıp düşüyordu; ya da bir keresinde, ‘Kara Isaac ya da Hogley Ormanı Avcısı’ rolüne hazırlanırken, ikizlerin onun için Duvar Halılı Oda’nın girişinden meşe merdiven sahanlığına kadar sürdükleri tereyağma basarak müthiş tehlikeli

bir biçimde yuvarlanmıştı. Bu sonuncu hakaret onu öylesine çileden çıkardı ki saygınlığını yeniden kazanmaya karar verdi ve ertesi gece şu küstah, genç Eton talebelerini meşhur ‘Gözü-kara Rupert ya da Kellesiz Kont’ kılığında ziyaret etmeye karar verdi.

Yetmiş yih aşkındır bu kılıkta görünmemiştir; daha doğrusu, bu kılıkla güzel Lady Barbara Modish’i korkutup onun halihazırdaki Lord Canterville’in büyükbabasıyla nişanını aniden atarak yakışıklı Jack Castleton’la Gretna Green’e kaçmasına yol açtığı tarihten bu yana. Lady Modish, alacakaranlık vakti teraslarında korkunç bir hortlağın dolanmasına izin veren bir aileye dünyada gelin gitmeyeceğini bildirmişti. Zavallı Jack daha sonra Wandsworth Çayırılığı’nda bir düelloda Lord Canterville tarafından vurulmuş, senesi çıkmadan Lady Barbara da Tumbridge Wells’de üzüntüsünden ölmüştü, yani sonuç her bakınıdan çok başarılı olmuştu. Fakat, doğaötesinin en büyük bilinmezliklerinden biriyle, daha bilimsel bir tabir kullanmak gerekirse ya da doğa-üstü boyutla ilgili olarak böyle teatral bir ifade kullanmam uygun düşerse, ‘makyaj’ fash çok uzundu. Hazırlanmak tam üç saatini alıyordu. Sonunda hazırlandı bitti ve görünümünden çok memnun kaldı. Elbisenin aksesuarı olan kocaman süvari çizmeleri ona birazcık büyüktü ve iki piştovdan ancak birini bulabilmişti, ama genel olarak halinden gayet hoşnuttu. Saat biri çeyrek geçe ahşap kaplamadan süzülerek çıktı ve sürünürcesine koridordan geçti. ikizlerin odasına vardığında, -perdelerinin rengi yüzünden MaviYatak Odası olarak adlandırıldığını söylemem gerekiyor— kapının hafifçe aralık olduğunu gördü. Etkileyici bir antre yapmak için, kapıyı bir hışım ardına kadar açmasıyla birlikte ağır bir su testisinin üzerine yuvarlanarak onu iliklerine kadar ıslatması ve sol omzunu da milim hesabıyla ıskalaması bir oldu. Aynı anda dört direkli yataktan gelen, bastırılmaya çalışılan kıkırdamalar duydu. Sinir sisteminin uğradığı şok o denli büyüktü ki elinden geldiğince hızla koşarak odasına kaçtı ve ertesi gün ağır bir nezleyle yatağa serildi. Bütün bu olup bitenlerde tek teselli bulduğu yan, kellesini beraberinde getirmemiş olmasıydı, çünkü eğer getirmiş olsaydı, sonuçları çok ciddi olabilirdi.

Artık bu saygısız Amerikalı aileyi korkutmaktan tamamen ümidini kesmişti, onun yerine, genelde, cereyanda kalmasın diye boynunda kalın kırmızı bir atkıyla ve ikizler tarafından saldırıya uğrama ihtimaline karşı yanında

küçük bir arkebüz taşımayı ihmal etmeyerek evin koridorlarında kumaş terliklerini sürüye sürüye yürüyüp durmakla yetindi. Son darbeyi 19 Eylül’de yedi. Aşağıya, girişteki büyük hole inmişti. Hiç değilse burada, tacize uğramayacağından emindi, Birleşik Devletler Orta Elçisi ile karısının Saroni tarafından çekilen ve Canterville aile tablolarının yerini almış büyük boy fotoğraflarına bakıp alaylı sözler söyleyerek eğleniyordu. Sade ve düzgün giyinmişti, üzerinde orası burası mezarlık küfü lekeli uzun bir kefen vardı, çenesini sarı bir keten kumaş parçasıyla bağlamıştı, elinde küçük bir lamba ve zangoç küreği taşıyordu. Aslını söylemek gerekirse, canlandırdığı en dikkat çekici rollerden biri olan ‘Mezarsız Jonas ya da Chertsey Çiftliğinin Ceset Hırsızı’ rolü için giyinmişti. Komşuları Lord Rufford’la kavgalarını gerçek nedenlerinden biri olduğu için Canterville’ler bu rolü çok iyi hatırlarlardı. Saat sabaha karşı ikiye geliyordu ve görebildiği kadarıyla kimseden çıt çıkmıyordu. Fakat kan lekesinden iz kalmış mı diye bakmak üzere kütüphaneye doğru giderken, karanlık bir köşeden kollarını deli gibi başlarının üzerinde sallayarak “Böö!” diye kulağına haykıran iki karaltı fırladı önüne.

Bu koşullarda doğal karşılanabilecek bir paniğe kapılarak, merdivenlere doğru koştu fakat orada kendisini elinde büyük bir bahçe filitiyle Washington Otis’in beklemekte olduğunu gördü; her taraftan düşmanlarla kuşatılmış ve neredeyse köşeye kısıtılmış olduğunu görünce, büyük demir şöminenin içine girip kayboldu. Allahtan şömine ya-kılmamıştı, kısası uzunlu bacaların içinden geçerek geri yollandı, odasına vardığında fena halde kir, pas ve umutsuzluk içindeydi.

Ondan sonra bir daha hiçbir gece seferinde gören olmadı onu. ikizler birçok kereler ona pusu kurdular, ana-babalarını ve hizmetçileri kızdırmak pahasına basamaklara fındık kabukları serpti-lerse de, nafile. Duygularının çok incinmiş olduğu, bir daha ortalara çıkmayacağı aşikârdı. Böylece Mr. Otis, yıllardır üstünde çalıştığı Demokratik Parti’nin tarihi hakkındaki büyük eserine devam edebildi; Mrs. Otis bütün yöreyi hayranlığa sevk eden büyük bir deniztarağı ziyafeti düzenledi; oğlanlar lacrosse, euchre, poker gibi mahalli Amerikan oyunlarına verdiler kendilerini; Virginia ise tatilinin son haftasını geçirmek üzere Canterville Chase’e gelen genç Cheshire Dükü ile birlikte midillisine binerek ağaçlıklı yollarda gezindi. Genel olarak Hortlağın çekip gittiği düşünülüyordu, hatta Mr. Otis Lord Canterville’e bu

mealde bir mektup yazmış, o da cevaben bu haberden duyduğu memnuniyeti bildirmiş, ve elçinin değerli eşine en içten tebriklerini göndermişti. Oysa Otisler yanılmaktaydılar çünkü Hortlak Halen evin içindeydi ve artık eh ayağı tutmamakla birlikte, işin peşini bırakmış filan değildi. Özellikle de genç Cheshire Dükü'nün evde konuk olduğunu duyduğu için. Delikanlının büyük amcası Lord Francis Stilton, bir keresinde Albay Car-bury'yle Canterville Hortlağı ile barbut oynayacağına dair yüz İngiliz lirasına bahse girmiş, ve ertesi gün oyun odasında yerde o kadar korkunç bir inmeye tutulmuş halde bulunmuştu ki daha çok uzun yıllar yaşamasına rağmen ağzından “Düşüş” kelimesinden başka laf çıkmamıştı. Bu hikâye o zamanlar herkes tarafından bilinmesine rağmen, iki ailenin de saygınlığına halel gelmemesi için elden geldiğince örtbas edilmişti; olayla ilgili bütün ayrıntılar Lord Tattle'ın Kralın Naibi ve Dostlarına Dair Anılar adlı kitabının üçüncü cildinde yer almaktadır. Bu durumda Hortlak, haliyle Stiltonlar üzerindeki etkisini kaybetmediğini özellikle göstermek istiyordu. Zaten bu aileyle uzaktan akraba oluyordu. Kendi büyük kuzeni, herkesçe malum olduğu üzere bütün Cheshire düklerinin çizgisel olarak neşet ettikleri Sieur de Bulkeley'le *en secondes nocés*¹ evlenmişti. Bu yüzden Virginia'nın küçük sevgilisine meşhur ‘Vampir Keşiş ya da Kanı Çekilmiş Benedikten’ rolüyle görünmek üzere hazırlıklarına başladı. Bu o kadar korkunç bir gösteriydi ki ihtiyar Lady Startup 1764 yılının meşum yılbaşı arifesinde buna şahit olduğunda, kulak paralayan çığlıklar atmaya başlamış, bu çığlıklar şiddetli bir beyin kanamasıyla sonuçlanmış ve en yakın akrabaları olan Cantervileleri mirasından çıkarıp bütün parasını Londrah eczacısına bırakarak üç gün sonra ölmüştü. Fakat son anda, Hortlağın ikizlerden duyduğu korku galebe çaldı ve odasından dışarı çıkamadı, bunun üzerine de küçük Dük, Büyük Yatak Odası'ndaki gtniş, tüylü sayvanın altında mışıl mışıl uyuyup rüyasında Virginia'yı gördü.

5

Bundan birkaç gün sonra, Virginia ve kıvırcık saçlı şöalyesi atla Brockley çayırılarına yollandılar.

Kız orada çalılık bir engeli atlarken binici elbisesini öyle kötü yırttı ki eve dönüşünde kimse görmesin diye arka merdivenlerden içeri girmeye karar verdi. Kapısı o anda açık olan Duvar Halılı Oda'nın önünden koşarak

geçerken içeride birini gördüğünü sandı ve bunun, bazen buraya gelip dikiş diken annesinin hizmetçisi olduğunu sanarak, ondan elbisesini onarmasını istemek üzere başını içeri uzattı. Ama ne görsün, içerideki Can-terville Hortlağı'nın ta kendisi değil mi! Pencerenin yanında oturmuş, sarı ağaçların tarumar olmuş altınının havada uçuşmasını, kırmızı yaprakların eve varan uzun yoldan aşağı deh gibi savruluşlarını seyrediyordu. Başını avcuna dayamıştı ve tam bir ruh çöküntüsü içinde olduğu belliydi. Hatta o kadar yitik, o denli kırık dökük görünüyordu ki ilk düşüncesi odasına kaçıp kapısını kilitlemek olan küçük Virginia'nın içi acımayla doldu ve koşup onu teselli etmek istedi. Virginia'nın adımları o kadar hafif, Hortlağın kapıldığı melankoli o kadar derindi ki Virginia onunla konuşun-caya kadar Hortlak kızın odada bulunduğunun farkına varmadı.

“Senin için çok üzülüyorum,” dedikiz, “ama erkek kardeşlerim yarın Eton’a geri dönüyorlar, eğer sen de rahat durursan, kimse canını sıkmaz.” “Benden rahat durmamı istemen çok saçma,” diye cevap verdi Hortlak, dönüp onunla konuşma cesaretini gösteren güzel küçük kıza şaşkınlıkla bakarak, “hem de çok saçma. Zincirlerimi şangırdatmadan, anahtar deliklerinden içeriye doğru inlemeden, geceleri ortalıkta dolaşmadan edemem ben, eğer demek istediğin buysa. Tek varoluş sebebim bu.”

“Bu varoluş sebebi filan değil, hem çok kötülükler yaptın, biliyorsun. Mrs. Umncy buraya geldiğimiz ilk gün senin karını öldürdüğünü söyledi bize.”

“Evet, pekâlâ da itiraf ediyorum,” dedi Hortlak aksi bir sesle, “ama o tamamen aile içi bir meseleydi ve başkalarının üzerine vazife değildi.” “Kim olursa olsun birini öldürmek yanlışır,” dedi Virginia, bazen eski New Englandlı atalarından birinin mirası olan tatlı bir Püriten ciddiyeti gelirdi üzerine.

“Soyut ahlakın ucuz acımasızlıklarından nefret ederim! Karım çirkindi, gömleklerimin kollarını hiçbir zaman doğru düzgün kolalayamazdı, yemek pişirmesini ise hiç bilmezdi. Hogley Orma-nı’nda bir geyik vurmuştum bir keresinde, ikiya-şında şahane bir tosun, onu masaya nasıl getirdiğini biliyor musun sen? Her ne ise, fark etmez artık, çünkü her şey gelip geçti, ayrıca ben onu öldürmüş olsam da erkek kardeşlerinin de beni açlıktan öldürmeleri hiç hoş değildi.”

“Seni açlıktan mı öldürdüler? Ah, Bay Hortlak, yani şey Sir Siimon, aç mısınız? Yanımda bir sandviç var. ister miydiniz?”

“Hayır, teşekkür ederim, artık hiçbir şey yemiyorum; ama gene de sana çok teşekkür ederim, o korkunç, kaba, inceliksiz, üçkâğıtçı aileden çok daha iyisin sen.”

“Sus!” diye bağırdı Virginia, ayağını yere vurarak, “Kaba, korkunç ve inceliksiz olan sensin;

üçkâğıtçılığa gelince, kütüphanedeki o gülünç kan lekesini tazelemek için kutumdan boyaları çalıp duranın kendin olduğunu biliyorsun. Önce bütün kırmızılarımı aldın, karmen kırmızısı da dahil olmak üzere, hiç günbatımı resmi yapamaz oldum, sonra zümrüt yeşilini ve krom sarısını da aldın, sonunda çivit mavisi ile Çin beyazından başka şey kalmadı. Benini de insanın içini karartan, üstelik yapması da kolay olmayan mehtap resimleri yapmaktan başka çarem kalmadı. Çok kızmakla birlikte, seni hiçbir zaman kimseye şikâyet etmedim, olay tümüyle çok gülünçtü çünkü; zümrüt yeşili kan lekesi mi olurmuş?”

“E, yani,” dedi Hortlak, süngüsü düşmüş bir sesle, “ne yapabilirdim ki? Bugünkü günde gerçek kan bulmak çok zor, kardeşin Paragon deterjanıyla bu işi başlatınca, ben de boyalarını almakta beis görmedim. Renge gelince, o her zaman bir zevk meselesidir; Cantervillelerin kanları mavidir mesela, İngiltere’nin en mavi kanı; ama siz Amerikalılar böyle şeyleri umursamazsınız, biliyorum.” “Bir şey bildiğin yok, sana tavsiyem Amerika’ya göç et de, zihnin açılsın. Babam seve seve biletini öder, ister ispirto ruhu ister başka ruh, hepsi için ağır vergiler ödemek gerekiyor ama gümrükte sorun olmaz çünkü bütün gümrükçüler Demokrattır. New York’ta büyük sükse yapacaksın. Orada bir büyükbaba edinmek için yüz binlerce dolar verecek insanlar tanıyorum, bir aile hortlakları olsun diye bundan çok daha fazlasını vereceklerdir.”

“Amerika’dan hoşlanacağımı sanmıyorum.”

“Harabelerimiz, tuhaflıklarımız yok diye herhalde,” dedi Virginia alaylı bir sesle. “Harabeymiş! Tuhaflıklarımız!” diye yanıtladı Hortlak; “Donanmanız ve Amerikan terbiyeniz var ya.”

“iyi akşamlar; gidip babama ikizlerin tatilini bir hafta daha uzattırmasını söyleyeceğim.” “Lütfen gitmeyin, Miss Virginia,” diye bağırdı Hortlak; “çok yalnız ve mutsuzum, ne yapacağımı bilemiyorum, hakikaten. Uyumak istiyorum, uyuyamıyorum.”

“Amma da saçma. Tek yapman gereken şey yatağa girip mumu üfleme. Bazen, özellikle de kilisede, uyanık kalmak son derece güçtür ama uykuya dalmak hiç de zor değildir. Bebekler bile bunun sırrını biliyorlar, pek akıllı yaratıklar olmadıkları halde.”

“Uç yüz yıldır gözümü kırpmadım,” dedi Hortlak hüzünlü bir sesle. Virginia’nın güzel mavi gözleri hayretten iri iri açıldı; “üç yüz yıldır gözümü kırpmadım, öyle yorgunum ki.”

Virginia çok ciddileşti, küçük dudakları gül yaprakları gibi titredi. Ona yaklaştı, yanına çömele-rek, başını kaldırıp Hortlakın ihtiyar, kırış kırış yüzüne baktı.

“Zavallı, zavallı Hortlak,” diyemirildandı; “uyuyacak yerin yok mu?”

“Çam ormanlarının çok ilerisinde,” diye mırıldandı Hortlak, alçak, rüyada gibi bir sesle, “küçük bir bahçe var. Orada uzun otlar boy atar, baldıran otunun çiçeği kocaman beyaz yıldızlar halinde açılır, orada bülbül bütün gece öter. Bütün gece öter, soğuk, billur ay yukarıdan yeryüzüne bakar ve porsuk ağacı dev kollarını uyuyanların ili zerine gerer. ”

Virginia’nın gözleri yaşlarla doldu, yüzünü ellerine gömdü.

“Ölümün Bahçesi bu senin söylediğin,” diye fısıldadı kız.

“Evet, Ölüm. Ölüm kimbilir ne kadar güzeldir. Yumuşak kahverengi toprakta yatmak, insanın başının üzerinde dalgalanan otlarla. Zamanı unutmak, hayatı bağışlamak, huzur bulmak. Sen bana yardım edebilirsin. Sen bana Ölüm’ün evinin kapılarını açabilirsin, çünkü sen hep Sevgi dolusun ve Sevgi, Ölüm’den güçlüdür.”

Virginia titredi, soğuk soğuk ürperdi; birkaç saniye sessizlik oldu. Korkunç bir rüyadaydı sanki.

Sonra Hortlak yeniden konuştu, konuşması rüzgârın iç çekişi gibiydi.

“Kütüphanenin penceresinin içindeki eski kehaneti hiç okudun mu?”

“Ah! Hem de sık, sık,” diye bağırdı küçük kız, başını kaldırıp ona bakarak; “ezbere biliyorum. Garip kara haflerle yazılı, okuması da zor. Sadece altı satır:

Altın kalpli bir kız çıkartırsa Günahkâr dudaklardan bir dua Yeşerirse
kurumuş badem ağacı Ve gözyaşını dökerse küçük bir çocuk Nihayet sükûn
bulacak bütün ev Ve o zaman huzur gelecek Canterville’e

Ama ne anlama geldiğini bilmiyorum.”

“Şu demek,” dedi Hortlak hüzünlü bir sesle, “benim günahlarım içirn benim yerime sen ağlayacaksın çünkü benim gözlerimde yaş yok, benimle birlikte ruhumun kurtuluşu için dua edeceksin, çünkü benim inancım yok, ve eğer sen her zaman tatlı, iyi ve sevecen bir kız olmuşsan, Ölüm Meleği bana acıyacak. Karanlıkta korkunç gölgeler göreceksin, zalim sesler kulağına bir şeyler fısıldayacaklar, ama sana zarar veremeyecekler, çünkü küçük bir çocuğun iç temizliği karşısında Cehennemin güçleri dayanamaz.”

Virginia cevap vermedi, Hortlak ellerini delice bir umarsızlık içinde ovuştururken bir yandan da kızın önüne eğilmiş, altın rengi saçlı başına bakıyordu. Birden ayağa kalktı, yüzü iyice solmuştu, gözlerinde garip bir pırıltı vardı. “Korkmuyorum,” dedi kararlı bir sesle, “Ölüm Mele-ği’nden senin için acıma dileyeceğim.”

Hortlak oturduğu yerden hafif bir sevinç çılgılığı atarak kalktı, kızın elini aldı, eski moda bir zarafetle eğilerek öptü. Elleri buz gibi soğuktu, dudakları ateş gibi yanıyordu, ama Hortlak onu odanın daha loş olan öteki ucuna doğru götürürken Virginia tereddüt etmedi. Solmuş yeşil duvar halısının üzerinde minicik avcılar vardı. Püsküllü borularını üflediler ve minicik elleriyle Virginia’ya geri dönmesini söylediler. “Geri dön! Küçük Virginia,” diye bağırdılar, “geri dön!” Ama Hortlak kızın eline daha da sıkıca yapıştı, kız onları görmemek için gözlerini yumdu. Kertenkele kuyruklu, patlak gözlü korkunç hayvanlar, oymalı şömineden ona doğru bakıp gözlerini kırıştırdılar, “Sakın! Küçük Virginia, sakın kendini! Seni

bir daha hiç görmeyebiliriz,” ama Hortlak daha da hızlı süzülerek yoluna devam etti, Virginia onlara kulak asmadı. Odanın sonuna varınca Hortlak durdu ve kızın anlayamadığı birtakım kelimeler mırıldandı. Kız gözlerini açtı ve duvarın bir sis perdesi gibi ağır ağır solup gittiğini, önünde büyük, kara bir mağaranın ağzının açıldığını gördü. Acı, soğuk bir rüzgâr esti çevrelerinde, kız elbisesinin eteğinden bir şeyin çekiştirmekte olduğunu hissetti. “Çabuk, çabuk,” diye bağırdı Hortlak, “yoksa çok geç olacak,” tahta kaplamalar bir anda arkalarından kapandı, Duvar Halılı Oda bomboştu.

6

On dakika kadar sonra, çayı haber veren çingirak çalındı. Virginia çaya inmeyince Mrs. Otis onu çağırmak üzere uşaklardan birini yolladı. Uşak çok geçmeden geri geldi ve Miss Virginia’yı hiçbir yerde bulamadığını söyledi. Kız her akşam yemek masası için çiçek toplamak üzere bahçeye çıkmak adetine olduğundan, Mrs. Otis önce aldırmadı ama saat altıyı çalıp da Virginia ortalarda görünmeyince gerçekten telaşlandı ve onu aramaları için oğlanları dışarı yolladı, bu arada kendisi ve Mr. Otis de evdeki her odayı tek tek arıyorlardı. Altı buçukta oğlanlar geri geldiler ve hiçbir yerde kızkardeşlerinin izine rastlayamadıklarını söylediler. Artık herkesi müthiş bir endişe almıştı, kimse ne yapacağını bilemiyordu. O sırada Mr. Otis ansızın birkaç gün önce bir çingene kafilesine evin arazisinde kamp kurma izni verdiğini hatırladı. Bu aklına gelir gelmez de, çingenelerin kamp kurduklarını bildiği Blackfell Çukurluğu’na doğru yola çıktı, yanına da büyük oğlunu ve çiftlikteki yavaşmalardan ikisini aldı. Üzüntüden aklı başından giden küçük Cheshire Dükü, onlarla birlikte gitmek için yalvardıysa da bir arbede çıkabileceğini düşünen Mr. Otis ona izin vermedi. Ama oraya vardıklarında Mr. Otis çingenelerin çekip gitmiş olduklarını gördü. Aceleyle çekip gittikleri belliydi çünkü ateş henüz sönmemişti ve çimenlerin üzerinde tabaklar duruyordu. Mr. Otis, Washington’la diğer iki adamı çevreyi araştırmaya yolladıktan sonra, eve koştu ve bölgedeki bütün polis müdürlerine telgraf çekti, serseriler ya da çingeneler tarafından kaçırılan küçük bir kızı aramalarını bildirdi. Sonra atını eyerletti, karısıyla üç oğlana ısrarla sofraya oturmalarını söyledikten sonra, yanma bir seyis olarak Ascot Yolu’na doğru yola çıktı. Ne var ki, daha iki mil gitmiş gitmemişti arkasından dörtnala bir atlı geldiğini duydu, geri dönüp

baktığında küçük Dük'ün yüzü kıpkırmızı, başı açık olarak midillisine binmiş arkalarından gelmekte olduğunu gördü. "Lütfen kusuruma bakmayın, Mr. Otis!" dedi oğlan kesik kesik soluyarak, "Fakat Virginia kayıp olduğu sürece benim boğazımdan lokma geçmez. Lütfen bana kızmayın; geçen yıl nişanlanmamıza izin verseydiniz, bütün bu dertler hiç açılmayacaktı başımıza. Beni geri göndermeyeceksiniz, değil mi? Geri gitmem! Gidemem!" Elçi genç, yakışıklı haylaza gülümsemekten kendini alamadı. Onun Virginia'ya olan bağlılığını gayet dokunaklı bulmuştu, bu yüzden atından aşağı doğru eğilerek babacan bir tavırla sırtını sıvazladı ve dedi ki, "Eh, Cecil, madem ki geri gidemeyeceksin, herhalde benimle gelmen gerekecek, ama sana Ascot'ta bir şapka almalıyız."

"Aman, boş verin şapkayı! Ben Virginia'yı istiyorum!" diye haykırdı küçük Dük gülerek ve tren istasyonuna doğru dört nala at sürmeye başladılar. Orada Mr. Otis istasyon şefine Virginia'nın eşkâline uyan birinin platformda görülüp görülmediğini sordu, ama yeni bir bilgi edinemedi. Gene de önceki ve sonraki istasyonlara telgraf çeken istasyon şefi, kızı gözden kaçırmayacaklarını söyledi. Henüz kepenklerini açmakta olan bir keten dokuma mağazasından küçük Dük'e bir şapka aldıktan sonra, Mr. Otis dört mil kadar uzaklıktaki bir köy olan Bexley'e yollandı. Yanında büyük bir çayırılık bulunduğu için burasının ünlü bir çingene barınağı olduğu söylenirdi. Burada taşra polisini ayaklandırıdılarsa da bir bilgi edinemediler. Çayırı baştan aşağı gezdikten sonra, atlarını eve doğru sürdüler ve saat on bir sularında pestili çıkmış ve üzüntüden bitkin bir halde Chase'e vardılar. Washington'u ve ikizleri evin kapısında ellerinde fenerlerle bekler buldular. Eve giden ağaçlıklı yol karanlıktı. Virginia'nın izine bile rastlanmamıştı. Çingeneler Broxley çayırında yakalanmışlardı fakat Virginia onlarla birlikte değildi.

Aniden oradan ayrılmalarını Chorton Panayı-rı'nın tarihini yanlış hatırlamalarıyla açıklıyorlardı, geç kalmamak için aceleyle yola çıkmışlardı. Virginia'nın kaybolduğunu duyduklarına gerçekten çok üzölmüşlerdi, çünkü Mr. Otis'e arazisinde kamp kurmalarına izin verdiği için çok müteşekkirdiler, içlerinden dört tanesi kafileden ayrılıp arayanlara katılmıştı. Sazanlı gölün dibi karış karış taranmış, Chase baştan aşağı aranmış, ama bir sonuç alınamamıştı. En azından o gecelik Virginia'yı kaybettikleri kesindi; Mr. Otis ve oğlanlar müthiş bir bozguna uğramışlık

hissi içinde eve döndüler, seyis iki at ve midilliyle arkalarından geliyordu. Girişte korkmuş bir grup hizmetkâr bekliyordu. Kütüphanedeki divannı üzerinde ise korku ve kaygıdan neredeyse aklını oynatacak hale gelmiş zavallı Mrs. Otis uzanmış yatıyordu, yaşlı kâhya kadına kolonyayla alnını ovduruyordu. Mr. Otis hemen onun bir şeyler yemesi konusunda directti ve herkese yemek getirilmesini emretti. Hüzünlü bir yemektir, hemen hiç kimse konuşmuyordu, ikizler bile şaşkın ve usluydular, çünkü kızkardeşlerini çok severlerdi. Yemek bittiğinde, küçük Dük'ün yalvarmalarına rağmen Mr. Otis hepsinin yataklarına gitmesi konusunda ısrar etti, artık bu gece yapılacak bir şey kalmamıştı. Yarın sabah Scotland Yard'a telefon edip hemen birkaç polis memuru yollamalarını isteyecekti. Tam yemek odasından çıkarlarken, saat kulesindeki çan gümbürtüyle geceyarısını çalmaya başladı, son vuruşla birlikte bir gümbürtü ve ansızın yükselen tiz bir çığlık duydular; korkunç bir gökgürültüsü evi sarstı, tekinsiz bir müzik havada gezindi, yukarı merdiven sahanlığındaki bir tahta kaplama korkunç bir gürültüyle patlayarak uçtu ve elinde küçük bir sandık, son derece solgun, bembeyaz görünümlü Virginia sahanlığa adımını attı. Bir anda hepsi ona doğru koştular. Mrs. Otis onu tutkuyla kucakladı, Dük onu şiddetli öpücöklere boğdu, ikizler ise hu grubun çevresinde vahşî bir savaş dansı yaptılar.

“Yüce tanrım! Çocuk, nerelerdeydin?” dedi Mr. Otis, çok kızmıştı, onun kendilerine aptalca bir oyun oynadığını düşünüyordu. “Cecil'le ben at sırtında bütün yöreyi dört döndük, seni aradık, annen korkusundan ölecekti. Böyle şakalar yaptığını görmeyeyim bir daha.”

“Hortlağa şaka yapabiliriz ama değil mi? Hortlağa şaka yapabiliriz ama değil mi?” diye bağıırıyordu ikizler, etrafta şamata yaparken. “Canımın içi, tanrıya şükür ortaya çıktın; bir daha hiç yanımdan ayrılmayacaksın,” diye mırıldandı Mrs. Otis. Tir tir titreyen çocuğu öpüyor, onun tarumar olmuş altın rengi saçlarını eliyle düzeltiyordu.

“Baba,” dedi Virginia sakın bir sesle, “Hortlak'la birlikteydim. O öldü, gelip onu görmelisin. Çok kötü şeyler yaptı, ama bütün o yaptıklarından dolayı üzüntü duyuyordu ve ölmeden önce bana güzel mücevherlerle dolu bu kutuyu verdi.” Bütün aile dilleri tutulmuş gibihayret içinde ona baktı, ama kız son derece ağırbaşlı ve ciddi idi; geri döndü, onları tahta

kaplamadaki açıklıktan geçirerek dar, gizli bir geçide soktu. Washington elinde masadan kaptığı bir mumla hemen arkalarından geliyordu. Gide gide üzerine paslı çiviler çakılmış büyük meşe bir kapıya vardılar. Virginia kapıya dokunduğunda, kapı ağır menteşelerinin üzerinde dönerek geriye doğru açıldı, kendilerini alçak, kubbe tavanlı, penceresinin önünde demir ızgara olan küçük bir odada buldular. Duvara büyük demir bir halka çakılıydı, buna da kaditi çıkmış bir iskelet zincirlenmişti. iskelet boylu boyunca taş zemine uzatılmıştı ve sanki uzun, Üzerlerinde et kalmamış parmaklarıyla ulaşamayacağı bir yere konulmuş eski dönemlerden kalına bir çukur tabakla sürahiye erişmek ister gibiydi. Sürahi belli ki zamanında suyla doluydu, çünkü içini yeşil bir küfbağlamıştı. Tabakta bir avuç tozdan başka bir şey yoktu. Virginia iskeletin yanına diz çöktü ve küçük ellerini birbirine kavuşturarak sessizce dua etmeye başladı. O bunu yaparken geri kalanlar hayretler içinde, sırrına şimdi vâkıf oldukları bu korkunç trajediyi seyrediyorlardı. “Bakın!” diye haykırdı ikizlerden biri birdenbire. Odanın evin hangi cephesinde bulunduğunu keşfetmek için pencereden dışarıya bakmaktaydı. “Bakın, bakın! Kurumuş ihtiyar badem ağacı çiçek açtı. Ayışığında çiçeklerini apaçık görebiliyorum.”

“Tanrı onu bağışladı,” dedi Virginia ciddi bir sesle. Ayağa kalktı, yüzü çok güzel bir ışıkla aydınlanmıştı sanki.

“Nasıl bir meleksin sen!” diye bağırdı genç Dük, ve kolunu onun boynuna dolayarak öptü Virginia’yı.

Bu garip olaylardan dört gün sonra gece on bir buçuk suları Canterville Chase’den bir cenaze çıktı. Cenaze arabasını sekiz kara at çekiyordu, her birinin başında aşağı yukarı sallanan kocaman devekuşu tüylerinden sorguclar vardı. Kurşun tabut mor bir örtüyle kaplanmıştı, örtünün üzerine sırmayla Canterville aile arması işlenmişti. Cenazeyi taşıyan araba ve diğer arabaların yanında ellerinde meşaleler taşıyan uşaklar yürüyordu ve tüm cenaze alayı son derece etkileyiciydi. Lord Canterville matemlilerin başını çekiyordu, cenazeye katılabilmek için ta Galler’den kalkıp gelmişti ve yanında küçük Virginia’yla birlikte ilk arabada oturuyordu. Ondan sonra Birleşik Devletler Elçisi’yle karısı, sonra Washington ve üç oğlan geliyordu, son arabada da Mrs. Umney oturuyordu. Hayatının elli yılı aşkın bir süresi boyunca Hortlak tarafından korkutulduğu düşünülürse, onun

ölümünü görmeye de hakkı olduğu düşünölmüştü. Kilise mezarlığının bir köşesine, tam ihtiyar porsuk ağacının altına derin bir mezar kazılmıştı. Cenaze ayini Rahip Augustus Dampier tarafından çok etkileyici bir biçimde yapıldı. Tören sona erdiğinde, Canterville ailesinde gözetilen eski bir adet uyarınca uşaklar meşaleleri söndürdüler ve tabut mezara indirilirken Virginia öne çıkıp tabutun üzerine beyaz ve pembe badem çiçeklerinden büyük bir haç koydu. O bunu yaparken, ay bulutların arkasından çıktı, sessizce küçük kilise avlusunu gümüş rengiyle yaldızladı

ve uzaktaki koruda bir bülbül ötmeye başladı. Virginia Hortlağın Ölüm Bahçesi tasvirini düşündü, gözleri dolu dolu oldu ve eve dönerlerken hiç konuşmadı.

Ertesi sabah, Lord Canterville kente geri dönmeden önce, Mr. Otis onunla Hortlağın Virginia'ya verdiği değerli mücevherler konusunda bir görüşme yaptı. Son derece göz alıcıydı bu mücevherler, hele eski Venedik işi montürlü yakut bir gerdanlık vardı ki, onaltıncı yüzyıl mücevher işçiliğinin kusursuz bir örneğiydi. Taşların değeri o kadar büyüktü ki Mr. Otis kızının bunları kabul etmesi konusunda ciddi endişeler duyuyordu. "Lordum," dedi, "biliyorum ki bu ülkede meşruta yasası toprak konusunda olduğu kadar incik boncuk konusunda da geçerlidir. Bu mücevherlerin aile mirasınız olduğunun ya da ohnaları gerektiğinin son derece farkındayım. Bu nedenle sizden onları beraberinizde Londra'ya götürmenizi ve mülkünüzün size garip koşullar altında geri dönen bir kısmı olarak görmenizi rica ediyorum. Kızıma gelince, o sadece bir çocuk ve ne mutlu bana ki fuzuli bir lüks anlayışının uzantısı olan bu gibi şeylere karşı henüz son derece ilgisiz. Mrs. Otis'ten öğrendiğime göre -ki kendisinin Sanat konusunda uzmanlığı az buz değildir, genç kızlığında birkaç kış Boston'da bulunma şansına sahip olınuştı-, bu taşlar büyük maddi değer taşıyorlarmış ve satışa çıkarıldıkları takdirde çok para ederlermiş. Bu durumda, Lord Canterville, onların ailemden birinde kalmasına izin vermemin pek mümkün olmadığını takdir edersiniz;

hakikaten, böyle değersiz süslerin ya da oyuncakların, İngiliz aristokrasisinin saygınlığına uygun ya da onun için gerekli olsalar da, Cumhuriyetçi sadeliğinin acımasız ve bence ölümsüz ilkeleri uyarınca yetiştirilmiş insanlar arasında kesinkes yeri yoktur. Gene de Virginia'nın,

talihsiz ve yolunu şaşırmış atanızdan bir hatıra olarak, kutuyu ona bırakmanızı çok istediğini söylemekhğim gerekiyor belki de. Kutu çok eski ve dolayısıyla da epeyce tamire muhtaç olduğu için, belki de onun bu isteğini kırmazsınız. Bana sorarsanız, çocuklarımdan birinin hangi biçimde olursa olsun orta-çağcılığa heves etmesine çok şaşırdım ve bunu ancak Virginia'nın Mrs. Otis'in bir Atina seyahatinden hemen sonra Londra banliyölerinden birinde dünyaya gelmesiyle açıklayabiliyorum.” Lord Canterville değerli Orta Elçi'nin sözlerini büyük bir ciddiyetle, tutamadığı gülümsemesini gizlemek için kırılmış bıyığını ara sıra çekiştirerek dinledi. Mr. Otis'in sözleri bitince, elini dostça sıkarak şunları söyledi: “Aziz dostum, canayakın küçük kızınız talihsiz akrabam Sir Simon'a çok önemli bir hizmette bulundu ve ben ve ailem ona bu harikulade cesareti ve gözüpekliği için çok şeyler borçluyuz. Mücevherler hiç şüphesiz ki onundur ve size yemin ediyorum, onları onun elinden alacak kadar taşkalplilik edecek olsam, habis ihtiyar on beş güne kalmaz mezarından çıkar, hayatı bana zehir eder. Aile mirası olmalarına gelince, bir vasiyetnamede ya da yasal belgede bahsi geçmeyen hiçbir şey mirasa girmez, ki bu mücevherlerin varlığı kesinlikle bilinmiyordu.

Sizi temin ederim, onlar üzerinde ancak kâhyanız kadar hak iddia edebilirim, Miss Virginia'nın da büyüyünce güzel şeyler takmak isteyeceğinden eminim. Ayrıca unutuyorsunuz Mr. Otis, evle birlikte mobilyalar da Hortlak da pazarlığa dahildi, bu yüzden Hortlağa ait olmuş olan ne varsa sizin-dir. Sir Simon geceleri koridorlarda ne türlü faaliyetlerde bulunmuş olursa olsun, yasal olarak ölüdür, ve evi satın aldığınız için mülkü de sizindir.” Lord Canterville'in mücevherleri reddetmesi karşısında Mr. Otis'in keyfi kaçmıştı. Ondan kararını yeniden gözden geçirmesini rica ettiyse de nazik İngiliz aristokrat kararlıydı ve Orta Elçi'yi sonunda Hortlağın kızına verdiği armağanı geri vermemeye ikna etti. 1890 yazında, genç Cheshire Düşesi, evliliği münasebetiyle Kraliçe'nin salonuna kabul edildiğinde, mücevherleri herkeslerin hayranlığını kazandı. Çünkü Virginia bütün cici Amerikalı kızların ödülü olan asalet tacına kavuşmuş ve oğlan reşit olur olmaz küçük sevgilisiyle evlenmişti. ikisi de o kadar hoştular, birbirlerini o kadar çok seviyorlardı ki herkes bu evliliği çok uygun bulmuştu; bir tek, Dük'ü evlenmemiş yedi kızından birine yapmayı düşünmüş ve bu amaçla en az üç yemek daveti vererek masrafa girmiş ve ne gariptir ki Mr. Otis'i bile bu yemeklere çağırılmış olan ihtiyar Dumbleton

Markizi hariç. Mr. Otis, genç Dük'ü insan olarak çok seviyordu, ama teorik olarak ünvanlara karşıydı ve kendi ifa-desiyle söylemek gerekirse "zevkine düşkün aristokrasinin zayıf düşürücü tesirleri altında, cumhuriyetçi sadeliğini gözden kaçırabileceğini de" unutmuyordu. Ne var ki onun itirazları toptan veto edildi ve eminim Hanover Meydanı'ndaki St. Georges kilisesinde kolunda kızıyla birlikte mihraba doğru yürürken İngiltere'nin hiçbir köşe bucağında ondan daha gururlu bir adam bulunamazdı.

Dük ve Düşes, balayı bittikten sonra, Canterville Chase'e indiler ve geldiklerinin ertesi günü öğleden sonra çam ormanlarının dibindeki ıssız mezarlığa gittiler. Sir Simon'un mezartaşına ne yazılacağı konusunda önceleri epey bir tartışma çıkmıştı, ama sonunda taşta sadece ihtiyar centilmenin adının baş harflerinin ve kütüphanedeki manzumenin yazılmasına karar verilmişti. Düşes beraberinde güzel güller de getirmişti, bunları mezarın üzerine serpiştirdi. Mezarın yanında bir süre durduktan sonra eski manastırın yıkık mihrabına doğru yürüdüler. Orada Düşes kırık bir sütunun üzerine oturdu, kocası da onun ayaklarının dibine oturup bir sigara tütürürken gözleri karısının güzel gözlerine daldı gitti. Dük birden sigarasını attı, karısının eline sarıldı ve "Virginia, evli bir kadının kocasından gizlisi saklısı olamaz," dedi. "Sevgili Cecil! Senden gizlim saklım yok ki!" "Evet, var," dedi Cecil, gülümseyerek, "Hortlak'la o odada kapalı kaldığınızda başından neler geçtiğini hiç anlatmadın bana."

"Hiç kimseye anlatmadım Cecil," dedi Virginia ciddi bir sesle.

"Biliyorum, ama bana anlatabilirsin."

"Lütfen bunu isteme Cecil. Sana anlatamam. Zavallı Sir Simon! Ona çok şey borçluyum. Evet, gülme Cecil, gerçekten borçluyum. Hayat'ın ne olduğunu, Ölüm'ün ne anlama geldiğini, Sevgi'nin neden ikisinden de güçlü olduğunu anlamamı sağlayan odur."

Dük ayağa kalkıp karısını sevgiyle öptü. "Kalbin bende olduğu sürece sırrın sende kalabilir," diye mırıldandı.

"O hep senindi, Cecil."

"Ama bir gün çocuklarımıza anlatacaksın, değil mi?"

Virginia'nın yüzü al al oldu.

Mutlu Prens

Mutlu Prens'in heykeli, uzun bir sütunun tepesinde, şehrin ta üzerinde yükseliyordu. Baştan aşağı ince altın varaklarla kaplıydı, gözleri iki parlak safirdi, kılıcının kabzasında da iri kırmızı bir yakut parlıyordu.

Herkes çok hayrandı ona. "“Bir rüzgârgülü kadar güzel,” dedi sanat beğenisiyle ün kazanmak isteyen Şehir Meclisi Uyeleri'nden biri; “ama onun kadar yararlı değil,” diye de ekledi, kendisini akli havalarda sanacaklarından korkarak, aslında öyle biri değildi.

Duyarlı bir anne, aydedeyi isterim diye ağlayan küçük oğluna, “Neden Mutlu Prens gibi olamıyorsun?” diye sordu. “Mutlu Prens hiçbir şey için ağlamayı aklının ucundan bile geçirmez.” Hayalleri yıkılmış bir adam harikulade heykele bakıp, “Hiç değilse dünyada epeyce mutlu birisi var,” dedi.

Yetimhane öğrencileri parlak kıvıllı renkli pelerinleri, temiz beyaz önlükleriyle kiliseden çıkarlarken “Tıpkı bir meleğe benziyor,” dediler. “Nereden biliyorsunuz?” dedi aritmetik öğretmeni, “Hiç melek görmediniz ki.”

“Ah! Gördük, rüyalarımızda,” diye cevap verdi çocuklar; bunun üzerine aritmetik öğretmeni kaşlarını çatıp kıvıllı bir yüz ifadesi takındı, çünkü çocukların düş görmelerini onaylamazdı.

Bir gece şehrin üzerinden küçük bir kıvıllı geçti uçarak. Arkadaşları altı hafta önce Mısır'a gitmişlerdi ama o geride kalmıştı, çünkü güzeller güzeli bir Kamış'a tutkundu. Ona ilkbaharın ilk günlerinde, sarı bir pervanenin peşinde nehir aşağı uçarken rastlamıştı. Kamış'ın ince beli o kadar gönlünü çelmişti ki durup konuşmuştu onunla.

“Seni seveyim mi?” dedi Kıvıllı, hemen sadede gelmekten hoşlanırdı, Kamış ise boynunu iyice bir eğdi. Bunun üzerine Kıvıllı onun etrafında döndü de döndü, kanatlarını suya değdiriyor, suda gümüş halkacıklar yapıyordu. Muhabbetini böyle gösteriyordu işte, aşkları bütün yaz sürdü.

“Gülünç bir bağıllık bu,” diye cıvıldaştı öteki Kırlangıçlar; “Kamış Hanım beş parasız, ayrıca çok fazla akrabası var;” gerçekten de ırmak Kamış doluydu. Sonra, sonbahar geldiğinde bütün Kırlangıçlar uçup gittiler. .

Arkadaşları gittikten sonra Kırlangıç kendini yalnız hissetti ve sevgilisinden usandı. “Sohbeti yok,” dedi, “ayrıca korkarım cilve yapmaktan başka bir şey bilmiyor, durmadan rüzgârla cilveleşip duruyor.” Gerçekten de ne zaman rüzgâr esse, Kamış çok zarifhareketlerle eğilip bükülüyordu. “Yerine de çok düşkün,” diye sürdürdü sözünü, “oysa ben yolculuk etmeyi seviyorum, bu yüzden karımın da yolculuktan hoşlanması gerekir.”

Sonunda, “Benimle uzaklara gelir misin?” dedi ona, fakat Kamış başını iki yana salladı, o kadar bağılydı yerine.

“Aşkımı hafife aldın!” diye bağırdı Kırlangıç. “Ben de Piramitler’e gidiyorum. Hoşça kal!” dedi ve uçup gitti.

- Bütün gün uçtu, gece olduğunda şehre vardı. “Nerede konaklasam?” dedi; “Umarım kent beni ağırlamak için hazırlık yapmıştır.”

Sonra uzun sütunun üzerindeki heykeli gördü. “Burada konaklayacağım,” dedi; “güzel bir konumu var, temiz hava bol.” Böyle diyerek Mutlu Prens’in ayaklarının arasına kondu.

Çevresine bakındı, “Altından bir yatak odam var,” dedi kendi kendine alçak sesle ve uyumaya hazırlandı; fakat başını tam kanadının altına sokarken üzerine büyük bir su damlası düştü. “Ne garip şey!” diye bağırdı; “gökyüzünde tek bir bulut yok, yıldızlar berrak, ıslıl ıslıl, gene de yağmur yağıyor. Avrupa’nın kuzeyinin iklimi gerçekten de feci. Kamış yağmuru çok severdi, ama sadece bencilliğinden.”

Derken bir damla daha düştü.

Kırlangıç, “Yağmurdan korumayacaksa heykel dediğin ne işe yarar?” dedi; “İyi bir baca altı aramalı,” dedi ve uçup gitmeye karar verdi.

Ama daha kanatlarını açamadan üçüncü bir damla düştü, Kırlangıç başını kaldırıp yukarı baktı — ah, bir de ne görsün!

Mutlu Prens'in gözleri yaşlarla doluydu ve altın yanaklarından yaşlar süzülüyordu. Yüzü ayışı-ğında o kadar güzeldi ki Kırlangıç'ın içi acımayla doldu.

“Kimsin sen?” dedi.

“Ben Mutlu Prens'im.”

“O zaman neden ağlıyorsun?” diye sordu Kırlangıç; “Sırılsıklam ettin beni.”

“Ben canlıyken ve yüreğim insan yüreğiymiş,” diye cevap verdi heykel, “gözyaşlarının ne işe yaradığını bilmezdim çünkü üzüntünün girmesine izin verilmeyen Kaygısızlık Sarayı'nda yaşıyordum. Gündüzleri arkadaşlarımla bahçede oyun oynardım, akşamsa Büyük Salon'da dansın başını çekerdim. Bahçenin etrafında çok gösterişli bir duvar vardı fakat hiçbir zaman o duvarın gerisinde ne olduğunu merak etmedim, çevremdeki her şey o kadar güzeldi ki. Saraydakiler Mutlu Prens derlerdi bana, gerçekten de mutluydum, eğer zevk içinde yaşamak mutluluksa. Öyle yaşadım ve öyle öldüm. Sonra da, ben öldükten sonra heykelimi buraya, böyle yükseğe diktiler; şehrimin bütün çirkinliğini, şehrimdeki bütün yoksulluğu görebileyim diye ve kalbim kurşundan da olsa ağlamamak elimden gelmiyor.”

“Ne! Som altından değil mi bu?” dedi Kırlangıç kendi kendine. Şahsi fikirlerini yüksek sesle dile getirmeyecek kadar nazikti.

“Çok uzaklarda,” diye sözünü sürdürdü heykel alçak sesle, şarkı söyler gibi, “çok uzaklarda küçük bir sokakta yoksul bir ev var. Pencerelerden biri açık ve açık pencereden masaya oturmuş bir kadın görüyorum. Yüzü zayıf ve ince, iğneden delik deşik olmuş nasırlı, kırmızı elleri var çünkü o bir terzi. Kraliçe'nin nedimelerinin en güzelinin gelecek saray balosunda giyeceği atlas elbiseye çarkıfelek çiçekleri işliyor. Odanın köşesinde bir yatakta küçük oğlu hasta yatıyor. Ateşi var ve portakal istiyor. Annesi ona nehir suyundan başka bir şey veremiyor, onun için de ağlıyor. Kırlangıç, Kırlangıç, küçük Kırlangıç, ona kılıcımın kabzasındaki yakutu götürür müsün? Benim ayaklarım bu kaideye yapışık, bir yere kımıldamıyorum.”

“Mısır’da bekliyorlar beni,” dedi Kırlangıç. “Arkadaşlarım Nil boyunca aşağı yukarı uçup duruyor, kocaman lotus çiçekleriyle konuşuyorlar. Çok geçmeden büyük kralın lahtinde uykuya çekilecekler. Kralın kendisi de orada, boyanmış tabutunda uyuyor. Sarı ketenlere sarmışlar onu, baharatlarla mumyalanmış. Boynunda soluk yeşil yeşim taşlarından bir zincir var, elleri kurumuş yapraklara benziyor.”

“Kırlangıç, Kırlangıç, küçük Kırlangıç,” dedi Prens, “benimle bir gece kalıp ulağını olamaz mısın? Oğlancık o kadar susamış, annesi o kadar üzüntülü ki.”

“Oğlan çocuklarından hoşlandığımı söyleyemem,” diye cevap verdi Kırlangıç. “Geçen yaz, nehirde yaşarken iki tane yaramaz çocuk vardı, değirmencinin oğulları, bana hep taş atarlardı. Beni hiç vuramadılar tabii; biz kırlangıçlar çok uzaklara uçabiliriz, hem ayrıca ben çevikliğiyle ünlü bir aileden geliyorum; ama gene de bu bir saygısızlık belirtisiydi.”

Fakat Mutlu Prens o kadar üzgün görünüyordu ki küçük Kırlangıç söylediklerine pişman oldu. “Burası çok soğuk,” dedi; “ama seninle bir gece kalıp ulağın olacağım.”

“Teşekkür ederim, küçük Kırlangıç,” dedi Prens. Böylece Kırlangıç, Prens’in kabzasındaki yakutu koparıp aldı ve gagasında yakutla şehrin damları üzerinden uçup gitti.

Beyaz mermerden melek heykellerinin olduğu katedral kulesinin yanından geçti. Saray’ın yanından geçti, dans edenlerin seslerini duydu. Balkona yanında sevgilisiyle güzel bir kız çıktı. “Ne kadar güzel yıldızlar!” dedi adam kıza; “Aşkın gücü ne kadar güzel!”

“inşallah elbisem Kraliyet Balosu’na yetişir,” diye cevap verdi kız; “üzerine çarkıfelek çiçekleri işlenmesini istedim; ama terziler o kadar tembel ki.” Kırlangıç nehrin üzerinden geçti, ve gemilerin direklerine asılı fenerleri gördü. Getto’nun üzerinden geçti ve birbirleriyle pazarlık edip bakır terazilerde para tartan yaşlı Yahudileri gördü. Sonunda yoksul eve vardı ve içeri baktı. Küçük çocuk ateşler içinde bir o yana bir bu yana dönüp duruyordu, anasıysa uyuyakalmıştı, o kadar yorgundu. Sıçrayıp içeri girdi Kırlangıç ve yakutu masaya, kadınınyüksüğünün yanına koydu. Sonra

usulca yatağın çevresinde uçtu, oğlanın alnını kanatlarıyla serinletti. “Nasıl da serinledim!” dedi oğlan, “Herhalde iyileşiyorum,” ve tatlı bir uykuya daldı.

Sonra Kırlangıç yeniden uçup Mutlu Prens’in yanına döndü ve ona yaptığını anlattı. “Garip şey,” dedi, “içim sımsıcak, oysa hava ne kadar soğuk.” “İyi bir davranışta bulundun da ondan,” dedi Prens. Küçük Kırlangıç düşünmeye başladı, sonra uyuyup kaldı. Düşünmek hep uykusunu getirirdi.

Şafak söktüğünde nehre uçup orada yıkandı. Köprüden geçmekte olan Kuşbilim Profesörü “Ne kadar da dikkat çekici bir olay!” dedi. “Kış ortasında bir kırlangıç!” Yerel gazeteye bunun hakkında uzun bir mektup yazdı. Herkes yazıyı konuştu, yazı kimsenin bilmediği bir sürü kelimeyle doluydu çünkü.

“Bu gece Mısır’a gidiyorum,” dedi Kırlangıç; bunu düşününce de çok sevindi. Şehrin bütün anıtlarını dolaştı ve kilisenin kulesinin tepesinde uzun süre oturdu. Nereye gitse serçeler cıvıldaşıyor ve birbirlerine, “Ne seçkin bir yabancı!” diyorlardı, bu pek hoşuna gitti.

Ay gökyüzünde yükseldiğinde uçup Mutlu Prens’e geri döndü. “Mısır için bir siparişin var mı?” diye bağırdı. “Birazdan yola çıkıyorum da.” “Kırlangıç, Kırlangıç, küçük Kırlangıç,” dedi Prens, “benimle bir gece daha kalmaz mısın?” “Mısır’da bekleniyorum,” diye cevap verdi Kırlangıç. “Yarın arkadaşlarım ikinci Çavlan’a uçacaklar. Orada büyük sazların arasında suaygırı diz çökmüş oturur, büyük granitten bir tahtta ise Kral Memnon. Tüm bir gece boyu yıldızları seyreder, sonra sabah yıldızı ışıyınca da bir sevinç çığlığı atar, sonra susar. Öğle vakti sarı aslanlar su kenarına su içmeye inerler. Yeşil beril taşları gibi gözleri vardır ve kükremeleri çavlanın sesini bastırır.”

“Kırlangıç, Kırlangıç, küçük Kırlangıç,” dedi Prens, “şehrin öteki yanında, çok uzaklarda bir çatı katında bir delikanlı görüyorum. Üzeri kağıtlarla örtülü masasının üzerine eğilmiş, yanındaki sürahinin içinde bir demet solmuş menekşe var. Saçları kumral ve dalgalı; dudakları nar kırmızısı ve kocaman, hülyalı gözleri var. Tiyatro müdürüne vereceği oyunu bitirmeye çalışıyor; ama artık yazamayacak kadar üşümüş. Ocakta ateş yok ve

açlıktan iyice zayıf düşmüş.” “Seninle bir gece daha kalacağım,” dedi Kırlangıç, gerçekten yufka yürekliydi. “Ona da bir yakut götürüyüm mi?”

“Heyhat! Yakutum yok artık,” dedi Prens; “bir tek gözlerim var. Onlar bin yıl önce Hindistan’dan getirilmiş eşi bulunmaz birer safir. Birini çıkar ve onu o delikanlıya götür. Kuyumcuya satar, yiyecek ve yakacak alır, oyununu bitirir.” “Sevgili Prens,” dedi Kırlangıç, “bunu yapamam,” ve ağlamaya başladı.

“Kırlangıç, Kırlangıç, küçük Kırlangıç,” dedi Prens, “Sana dediğimi yap.”

Bunun üzerine Kırlangıç Prens’in gözünü çıkardı ve öğrencinin tavanarası odasına uçtu. içeri girmek kolay oldu, çünkü çatıda bir delik vardı. Bu delikten ok gibi içeri daldı, odaya girdi. Delikanlı başını ellerinin arasına almıştı, onun için kuşun kanat çırpmasını duymadı, başını kaldırdığında güzel safirin kurumuş menekşelerin üzerinde durduğunu gördü.

“Değerimi anlamaya başlıyorlar,” diye bağırdı; “Büyük bir hayranım yollamış bu safiri. Artık oyunumu bitirebilirim.” Yüzü mutlulukla aydınlandı.

Ertesi gün Kırlangıç uçup limana gitti. Büyük bir teknenin seren direğine oturup, gemicilerin halatlarla geminin ambarındaki büyük sandıkları boşaltmalarını seyretti. “Ha gayret!” diye bağıryorlardı her bir sandığın yukarıya çıkışında. “Mısır’a gidiyorum ben!” diye bağırdı Kırlangıç, ama hiç kimsenin umuru değildi, ay gökte yükseldiğinde yeniden Mutlu Prens’in yanına uçtu. “Hoşçakal demeye geldim,” diye bağırdı. “Kırlangıç, Kırlangıç, küçük Kırlangıç,” dedi Prens, “benimle bir gece daha kalmaz mısın?” “Kış geldi,” diye cevap verdi Kırlangıç, “yakında insanın iliklerine işleyen kar yağacak. Mısır’da güneş yeşil palmiye ağaçlarını ısıtıyordur, timsahlar çamurda yatmış tembel tembel etrafı seyrediyorlardır.

Arkadaşlarım Balbek Tapınağı’na yuva yapıyorlardır, pembeli beyazlı kumrular onları seyrediyor, birbirlerine gurulduyorlardır. Sevgili Prens, senden ayrılmalıyım artık, ama seni hiç unutmayacağım, gelecek bahar sana yoksullara verdiğin taşların yerine iki güzel değerli taş getireceğim. Yakut kırmızı güllerden de kırmızı olacak, safir ise engin denizler kadar mavi olacak.” “Aşağıdaki meydanda,” dedi Mutlu Prens, “küçük bir kibritçi kız var. Kibritleri oluğa düşmüş, ıslanmışlar. Eğer eve para götürmezse babası

onu dövecek, ağlıyor. Ne ayakkabısı var ne de çorabı, küçücük başı ise açık. Öbür gözümü de çıkarıp ona ver, babası onu dövmesin.”

“Seninle bir gece daha kalırım,” dedi Kırlangıç, “ama gözünü çıkaramam. O zaman tamamen kör olursun.”

“Kırlangıç, Kırlangıç, küçük Kırlangıç,” dedi Prens, “sana dediğimi yap.”

Kırlangıç bunun üzerine Prens’in öteki gözünü de çıkardı ve gagasında safirle ok gibi aşağı fırladı. Kibritçi kızın önünde bir pike yapıp safiri onun avcuna bıraktı. “Ne güzel bir cam parçası!” diye bağırdı küçük kız ve gülerek eve koştu.

Sonra Kırlangıç yeniden Prens’in yanına geldi. “Körsün artık,” dedi, “bunun için artık hep seninle kalacağım.”

“Hayır, küçük Kırlangıç,” dedi zavallı Prens, “Mısır’a gitmelisin.”

“Hep yanında kalacağım,” dedi Kırlangıç ve Prens’in ayaklarının dibinde uykuya daldı. Ertesi gün boyunca Prens’in omzundaydı ve ona yabancı ülkelerde gördüklerini anlattı. Ona Nil Nehri’nin kıyısında uzun sıralar halinde durup gagalarıyla mercan balığı avlayan balıkçıları anlattı; dünyanın kendisi kadar eski olan, çölde yaşayan ve her şeyi bilen Sfenks’i; develerinin yanı başında ağır ağır yürüyen ve amber tesbililer çeken tacirleri; abanoz gibi kapkara olan ve büyük bir kristale tapan Ay Dağları Krah’nı; bir palmiye ağacında uyuyan ve kendini yirmi rahibe ballı çöreklerle besleten büyük, yeşil yılanı; kocaman, yassı yaprakların üzerinde büyük gölü aşan ve hep kelebeklerle savaş halinde olan pigmeleri anlattı.

“Sevgili küçük Kırlangıç,” dedi Prens, “bana akla hayale sığmaz şeyler anlatıyorsun, ama erkeklerle kadınların çektikleri acılardan daha akla hayale sığmaz bir şey yoktur. Yoksulluktan daha büyük bir sır yoktur. Uç kentimin üzerinde, küçük kırlangıç, uç da bana orada neler gördüğünü anlat.”

Bunun üzerine Kırlangıç büyük kentin üzerinde uçtu, zenginlerin güzel evlerinde eğlendiklerini, dilencilerin kapılarda beklediklerini gördü. Karanlık yollara uçup, bitkin yüzleriyle zifiri sokaklara bakan aç çocukları gördü. Bir köprünün kemeri altında iki oğlan çocuğu birazcık ısınabilmek

için koyun koyuna yatmışlardı. “Nasıl da açız!” dediler. “Burada yatmak yasak!” diye bağırdı gece bekçisi, kalkıp yağmura çıktılar.

Kırlangıç gerisin geriye uçtu ve Prens’e gördüklerini anlattı.

“İnce altın varaklar var üzerimde,” dedi Prens, “onları bir bir söküp şehrimin yoksullarına vermelisin; yaşayanlar her zaman altının kendilerine mutluluk getireceğine inanırlar.” Kırlangıç, altın varakları yaprak yaprak söktü, ta ki Mutlu Prens donuk ve kurşunibir renk alıncaya kadar. Yaprak yaprak altınları yoksullara götürdü, çocukların yüzlerine bir pembek geldi, güldüler, sokaklarda oyunlar oynadılar. “Artık ekmeğimiz var!” diye bağıştılar.

Sonra kar yağdı, kardan sonra don geldi. Sokaklar gümüşlendi sanki, öylesine parlak, pırıl pırıldı-lar; evlerin saçaklarında kristal hançerler gibi uzun buz sarkıtları asılıydı, herkes kürklere büründü, küçük oğlan çocukları parlak kırmızı şapkalar giyip buzda paten kaydılar.

Zavallı küçük Kırlangıç üşüdükçe üşüdü, ama Prens’in yanından ayrılmadı, onu öyle çok seviyordu ki. Fırıncı başka yere bakarken fırının kapısı önündeki ekmek kırıntılarını çaldı, kanatlarını çırparak ısınmaya çalıştı.

Ama en sonunda öleceğini anladı. Ancak son bir kere daha uçup Prens’in omzuna konacak gücü kalmıştı. “Hoşçakal, sevgili Prens!” diye mırıldandı, “Elini öpmeme izin verir misin?” “Nihayet Mısır’a gidecek olmana seviniyorum, küçük Kırlangıç,” dedi Prens, “burada çok uzun kaldın; ama beni dudaklarımdan öpmelisin, çünkü seni seviyorum.”

“Gittiğim yer Mısır değil,” dedi Kırlangıç. “Ölüm’ün evine gidiyorum. Ölüm, Uyku’nun kardeşidir, öyle değil mi?”

Sonra Mutlu Prens’i dudaklarından öptü ve ayak-larınrn dibine düşüp öldü.

O anda heykelin içinden garip bir çatırtı geldi, sanki bir şey kırılmıştı. işin gerçeği şu ki kurşun kalp çat diye ortadan ikiye ayrılmıştı. Yaman mı yaman bir don vardı.

Ertesi sabah erken saatlerde Belediye Başkanı aşağıkı meydanda, Şehir Meclisi Üyeleri ile birlikte yürüyüşe çıkmıştı. Sütunun yanından geçerlerken, başını kaldırıp heykele baktı ve “Bakın hele!

Nasıl da perişan bir hali var Mutlu Prens’in!” dedi.

“Gerçekten de, çok perişan,” diye bağırdılar Şehir Meclisi Üyeleri, her konuda Belediye Başkanı ile fikir birliği içindeydiler; heykelin yakınına geldiler.

“Kılıcının yakutu düşmüş, gözleri gitmiş, artık altın yaldızlı da değil,” dedi Belediye Başkanı; “aslını isterseniz, dilenciden farkı yok!” “Dilenciden pek farkı yok,” dedi Şehir Meclisi Üyeleri.

“Ayaklarının dibinde bir de ölü bir kuş var!” diye sözünü sürdürdü Belediye Başkanı. “Kuşların burada ölmelerinin yasak olduğunu açıklayan bir bildiri yayınlamalıyız.” Şehir Kâtibi de bunu not etti.

Böylece Mutlu Prens heykelini indirdiler. “Artık güzel olmadığına göre yararlı da değil,” dedi Sanat Profesörü üniversitede.

Sonra heykeli bir fırında erittiler ve Belediye Başkanı elde edilen madenle ne yapılacağını kararlaştırmak üzere bir toplantı düzenledi. Toplantıda “Elbette, başka bir heykel dikmeliyiz,” dedi, “bu da benim heykelim olmalı.”

“Hayır benim heykelim, benim heykelim,” dedi Şehir Meclisi Üyeleri’nin her biri, kavga etmeye başladılar. Son gelen haberlere göre hâlâ kavga ediyorlarmış.

“Ne garip iş!” dedi dökümevindeki ustabaşı. “Kırık kurşun kalp bir türlü erimiyor. Atalım gitsin.” Kalbi, ölü Kırlangıç’ın da üzerinde yattığı bir çöp yığınının üzerine fırlatıp attılar.

“Bana şehirdeki en değerli iki şeyi getir,” dedi Tanrı, Meleklerinden birine; Melek de ona kurşun kalbi ve ölü kuşu getirdi.

“Doğru olanı seçtin,” dedi Tanrı, “çünkü Cennet bahçemde bu küçük kuş sonsuza kadar şakiyacak, altın şehrimde de Mutlu Prens beni övecek.”

1

ikinci evliliğini yapmıştı.

Bülbül ve Gül

“Ona kırmızı güller götürürsem benimle dans edeceğini söyledi,” diye bağırdı genç Öğrenci, “ama bahçemde tek bir kırmızı gül yok.”

Pırnal meşesindeki yuvasından Bülbül duydu onu ve yaprakların arasından başını çıkarıp baktı neler oluyor diye.

“Bahçemde hiç kırmızı gül yok!” diye bağırdı Öğrenci ve güzel gözleri yaşlarla doldu. “Ah, nasıl da küçük şeylere bağlı aşk! Bilge kişilerin aşk hakkında yazdıkları her şeyi okudum, felsefenin bütün sırlarına sahibim, gene de bir kırmızı gül yüzünden mahvoldu hayatım.”

“işte sonunda gerçek bir aşık,” dedi Bülbül. “Geceler boyu şarkılarımda onu söyledim, onu hiç tanımadan: Geceler boyu onun hikâyesini yıl-’ dızlara anlattım, şimdi karşımda. Saçları sümbüller kadar siyah, dudakları arzuladığı gül kadar

kırmızı; ama tutku, yüzünü fildişi gibi soldurmuş, keder alnına mührünü basmış.”

“Prens yarın gece bir balo veriyor,” diye mırıldandı genç öğrenci, “sevdiğim de orada olacak. Eğer ona kırmızı bir gül götürürsem benimle şafak sökünceye kadar dans edecek. Ona bir kırmızı gül götürürsem, onu kollarımda tutacağım, başını omzuma yaslayacak, eli elimi bulacak. Ama bahçemde kırmızı gül yok, bu yüzden tek başıma oturacağım, o da önümden geçip gidecek. Beni umursamayacak, kalbim kırılacak.”

“işte gerçekten de gerçek bir aşık,” dedi Bülbül. “Benim şarkıda söylediğim şeyin gerçekten acısını çekiyor; benim için neşe olan şey onun için ıstırap. Hakikaten de aşk harikulade bir şey. Zümrütlerden daha değerli, güzel opallerden daha bulunmaz. inciler, kırmızı taşlar satın alamaz onu, pazarda da satılmaz. Tacirlerden alınmaz, değeri altınla ölçülmez.”

“Müzisyenler galerideki yerlerinde oturacaklar,” dedi genç Öğrenci, “yaylı çalgılarını çalacaklar ve sevdiğim arpla kemanın sesine uyarak dans edecek. Öyle uçar gibi dans edecek ki ayakları yere değmeyecek ve saray erkânı

rengârenk elbiseleri içinde onun etrafını saracak. Ama benimle dans etmeyecek, çünkü ona verecek tek bir kırmızı gülüm yok,” diyerek kendini çimenlere attı, başını ellerinin arasına gömerek ağladı. “Niye ağlıyor?” diye sordu küçük bir Yeşil Kertenkele, kuyruğu havada öğrencinin yanından koşarak geçerken.

“Neden, sahi?” dedi bir Kelebek, bir güneş ışığını kovalıyordu.

“Neden, sahi?” diye fısıldadı bir Papatya komşusuna, yumuşak, alçak bir sesle.

“Kırmızı bir gül için ağlıyor,” dedi Bülbül. “Kırmızı bir gül için mi?” diye bağırdılar; “Ne kadar da gülünç!” Her şeyle alay eden bir yaratılışa sahip olan küçük Kertenkele ise düpedüz güldü.

Ama Bülbül, Öğrenci’nin kederinin sırrına vâkıftı ve meşe ağacında hiç sesini çıkarmadan oturup Aşk denen bilinmezliği düşündü.

Ansızın uçmak üzere kumral kanatlarını açtı ve havaya yükseldi. Koruluktan bir gölge gibi geçti gitti, bir gölge gibi bahçeyi kat etti.

Tarhın orta yerinde güzel bir Gülağacı duruyordu, Bülbül onu görünce uçup yanına gitti ve ince bir dalın üzerine kondu.

“Bana bir kırmızı gül ver,” diye bağırdı, “sana en tatlı şarkımı söyleyeyim.”

Fakat Ağaç başını iki yana salladı.

“Benim güllerim beyaz,” diye cevap verdi; “denizlerin köpüğü kadar beyaz, dağların üstündeki kardan daha beyaz. Ama eski güneş saatini saran kardeşime git, belki o sana istediğini verir.” Bunun üzerine Bülbül, uçup eski güneş saatinin etrafını saran Gülağacı’nın yanına gitti.

“Bana kırmızı bir gül ver,” dedi, “sana en tatlı şarkımı söyleyeyim.”

Ama Ağaç başını iki yana salladı.

“Benim güllerim sarı,” diye cevap verdi; “amber bir tahtta oturan denizkızının saçları kadar sarı,

biçici orağıyla gelmeden önce çayırılıkta biten zerrinlerden daha sarı. Ama Öğrenci'nin penceresinin altında biten kardeşime git, belki o sana istediğini verir.”

Bunun üzerine Bülbül, öğrencinin penceresi altında biten Gülağacı'na uçup gitti.

“Bana bir kırmızı gül ver,” diye bağırdı. “sana en güzel şarkımı söyleyeyim.”

Ama Ağaç başını salladı.

“Benim güllerim kırmızı,” diye cevap verdi, “kumrunun pençeleri kadar kırmızı, okyanusun altındaki mağaralarda iki yana sallanıp duran büyük mercan yelpazelerinden daha kırmızı. Ama kış damarlarımı dondurdu, kırağı tomurcuklarımı kopardı, fırtına dallarımı kırdı, bu yıl hiç gül vermeyeceğim.”

“Tek istediğim bir kırmızı gül,” diye bağırdı Bülbül, “sadece bir tek kırmızı gül! Bunun hiçbir yolu yok mu?”

“Bir yolu var,” diye cevap verdi Ağaç; “ama o kadar korkunç ki sana onu söylemeye cesaret edemem.”

“Söyle!” dedi Bülbül, “Korkmuyorum.”

“Bir kırmızı gül istiyorsan,” dedi Ağaç, “onu ge-ceyarısı şarkınla yapmalısın ve kendi yüreğinin kanıyla boyamalısın. Yüreğini bir dikene dayayıp bana şarkını söylemelisin. Bütün gece bana şarkını söyleyeceksin, diken göğsünü delecek, sana can veren kanın benim damarlarıma akacak, benim olacak.”

“Ölüm, bir kırmızı gül için çok yüksek bir bedel,” diye bağırdıBülbül, “yaşam ise herkes için değerli. Yeşil koruda oturup altından arabasında Güneş'in, incili arabasında Ay'ın geçip gidişini seyretmek hoş. Akdikenlerin kokusu tatlı, vadide gizlenen çançiçekleri tatlı, tepelerde rüzgârla savrulan fundalar ne hoş. Ama Aşk, Hayat'tan daha değerlidir ve bir insan kalbinin yanında bir kuşun kalbi nedir ki?”

Sonra uçmak üzere kumral kanatlarını açtı ve havalandı. Bahçenin üzerinden bir gölge gibi geçip gitti, koruluğun içinden bir gölge gibi süzüldü. Genç Öğrenci hâlâ Bülbül'ün onu bıraktığı yerde, otlara uzanmış yatıyordu ve gözyaşları henüz kurumamıştı.

“Mutlu ol!” diye bağırdı Bülbül, “Mutlu ol; kırmızı gülüne kavuşacaksın. Onu geceleyin ayışığın-dan yapacağım ve kendikalbimin kanıyla boyayacağım. Senden bunun karşılığında sadece aşkına sadık olmanı istiyorum, çünkü Aşk, en bilge Felse-fe'den daha bilge, en güçlü Güç'ten daha güçlüdür. Alev rengidir kanatları, alev rengidir bedeni. Dudakları bal kadar tatlı, nefesi tütsü gibidir.” Öğrenci başını otlardan kaldırıp baktı ve dinledi ama Bülbül'ün ona dediklerini anlayamıyordu, çünkü o sadece kitaplarda yazılı olan şeyleri bilirdi. Ama Meşe Ağacı anladı ve içini bir hüznün kapladı çünkü dallarında yuva kurmuş küçük Bülbül'ü çok seviyordu.

“Bana son bir şarkı söyle,” diye fısıldadı; “sen gittiğinde kendimi çok yalnız hissedeceğim.” Bunun üzerine Bülbül, Meşe Ağacı'na bir şarkı söyledi, sesi gümüş bir kaptan kabarcıklar halinde yükselen su gibiydi.

O şarkısını bitirdiğinde, Öğrenci yerinden kalktı ve cebinden bir not defteriyle bir kurşunkalem çıkardı.

“Bülbülde biçim var,” dedi kendi kendine, koruluğun içinden yürüyüp giderken - “orası inkâr edilemez; ama duygu var mı? Korkarım hayır. Aslında o da bütün sanatçılar gibi; baştan aşağı içtenliksiz üslup. Kendini başkaları uğruna feda etmez. Tek düşündüğü şey müzik, ve herkes bilir ki sanat bencildir. Gene de, sesinde güzel notalar gizli olduğunu itiraf etmek gerek. Ama o notaların bir anlam taşımamaları ne yazık; ya da pratik bir işe yaramamaları!” Sonra odasına girdi ve küçük yatağının üzerine uzanıp aşkını düşünmeye başladı; bir süre sonra da uykuya daldı.

Ay gökyüzünde yükseldiğinde Bülbül, uçup Gülağacı'nın **yanma gitti ve göğsünü** dikene dayadı. Göğsüne giren dikenle bütün bir gece şarkısını söyledi; soğuk ve kristal ay, başını eğip onu dinledi. Bütün bir gece söyledi şarkısını, diken göğsüne, daha da derine girdi, kanı vücudundan çekildi.

Önce bir oğlanla kızın yüreklerinde sevginin doğuşunun şarkısını söyledi. Ve Gülağacı'nın en yukarıdaki ince dalında harikulade bir gül açıldı, şarkı şarkıyı izlerken taçyaprakları da birbirini izledi. Solgundu önce Gül, nehrin üzerine asılı olan sis gibiydi — sabahın ayakları gibi solgun, şafağın kanatları gibi gümüşsüydü. Gümüş bir aynadaki bir gülün gölgesi gibi, bir su birikintisindeki gülün gölgesi gibi, öyleydi Ağacın en tepesindeki dalda açan gül.

Fakat Ağaç, Bülbül'e göğsünü dikene iyice yaslamasını söyledi. "iyice yaslan, küçük Bülbül," diye bağırdı Ağaç, "yoksa gül bitmeden gün ağaracak." Böylece Bülbül daha da yasladı göğsünü dikene, yükseldikçe yükseldi şarkısı, çünkü bir erkekle genç bir kızın ruhunda doğan tutkunun şarkısını söylüyordu.

Gül'ün yapraklarını tatlı bir pembelik sardı, gelinin dudaklarını öptüğünde damadın yüzüne yayılan pembelik gibi. Ama diken henüz Bülbül'ün yüreğini bulmamıştı, o yüzden de Gül'ün yüreği hâlâ beyazdı, çünkü ancak bir Bülbül'ün yüreğinin kanı kızıla döndürür bir Gül'ün yüreğini.

Ve Ağaç, Bülbül'e dikene daha da yaslanmasını söyledi. "Yaslan, daha da yaslan, küçük Bülbül," diye bağırdı Ağaç, "yoksa Gül bitmeden gün dogacak."

Ve Bülbül dikene daha da yaslandı, diken kalbine girdi, keskin bir acı kapladı içini. Keskin, çok keskindi acı, yabanılaştıkça yabanılaştı Bülbül'ün şarkısı, çünkü Ölüm'ün kusursuzlaştırdığı Aşk'ın şarkısını söylüyordu, mezara girdiğinde ölüneyen Aşk'm.

Ve şahane gül kıpkırmızı oldu, Doğu'dan ağaran gökyüzünün gülü gibi. Yapraklardan tacı kızıldı, bir yakut gibi kıpkırmızıydı yüreği.

Ama Bülbül'ün sesisöndükçe söndü, küçük kanatları çırpınmaya başladı, gözlerine bir perde indi. Söndükçe söndü şarkısı, boğazına bir şeylerin tıkanıldığını hissetti.

Sonra son bir kez yükseldi şarkısı. Beyaz Ay duydu bu şarkıyı, Şafağı unuttu ve gökyüzünde oyalandı.

Kırmızı gül duydu, baştan aşağı hazla titredi ve taçyapraklarını soğuk sabah havasına doğru açtı. Eko bu şarkıyı tepelerdeki mor mağarasına taşıdı ve uyuyan çobanları uykularından uyandırdı. Bu şarkı nehirdeki kamışların arasında gezindi, kamışlar onun haberini denize taşıdılar.

""Bakın, bakın!" diye bağırdı Ağaç, ""Gül bitti artık;" ama Bülbül karşılık vermedi, çünkü uzun otların arasında cansız yatıyordu, göğsünde dikenle.

Öğle vakti Öğrenci penceresini açıp dışarıya baktı. ""Aa, ne olağanüstü bir şans!" diye bağırdı; ""işte bir kırmızı gül! Hayatımda bunun gibi bir gül görmedim. O kadar güzel ki eminim uzun bir Latince adı vardır," dedi ve eğilip kopardı gülü. Sonra şapkasını başına geçirdi, elinde gülle Profesör'ün evine koştu.

Profesör'ün kızı kapının önüne oturmuş bir çıkırığa mavi ibrişim sarıyordu, küçük köpeği de ayaklarının dibindeydi.

""Sana kırmızı bir gül getirirsem benimle dans edeceğini söylemiştin," diye bağırdı Öğrenci. ""işte sana dünyanın en kırmızı gülü. Bu gece onu kalbinin üstüne takacaksın, ve biz dans ederken o sana seni ne kadar sevdiğimi anlatacak."

Ama kız kaşlarını çatı.

""Korkarım elbiseme uymayacak," diye cevap verdi; ""hem ayrıca Mabeyinci'nin yeğeni bana gerçek mücevherler gönderdi, herkes mücevherlerin güllerden çok daha pahalı olduğunu bilir." ""Ah, yemin ederim ki çok nankörsün," dedi Öğrenci öfkeyle; gülü kaldırıp sokağa attı, gül kaldırımın kenarındaki su yoluna düştü, üzerinden bir araba tekerleği geçti.

""Nankör mü?" dedi kız. ""Sana bir şey diyeyim mi, sen çok kaba birisin; hem sonra, sen kimsin ki? Yalnızca bir Öğrenci. Mabeyinci'nin yeğeni-ninki gibi gümüş tokalı ayakkabıların var mı acaba senin, hiç sanmam." iskemlesinden kalkıp eve girdi.

""Ne saçmalık şu Aşk denen şey!" dedi Öğrenci, yürüyüp giderken.

""Mantığın tırnağı bile olamaz, çünkü hiçbir şeyi kanıtlamaya yaramıyor ve

insana hep gerçekleşmeyecek şeylerden bahsediyor ve insanı gerçek olmayan şeylere inandırıyor. Hatta, gayet işe yaramaz bir şey, Felsefe'ye geri döneceğim, Metafizik öğreneceğim.” Bunları söyleyerek odasına döndü, büyük tozlu bir kitap çekip çıkardı ve okumaya başladı.

Bencil Dev

Her gün öğleden sonra, okuldan dönerlerken, çocuklar gidip Dev'in bahçesinde oynarlardı. Yumuşacık yeşil çimenleri olan büyük, güzel bir bahçeydi. Çimenlerin şurasında burasında gök-yüzündeki yıldızlar gibi güzel çiçekler ve bahar gelince pembe ve inci rengi nazlı çiçekler açan, güz gelince bereketli meyveler veren on iki tane şeftali ağacı vardı. Ağaca konan kuşlar öyle güzel ötüyorlardı ki çocuklar oyunlarını yarıda bırakıp onları dinliyorlardı. Birbirlerine “Ne kadar mutluyuz burada!” diye sesleniyorlardı.

Bir gün Dev geri geldi. Yedi yıllığına arkadaşı Cornwall Ucubesi'ni ziyarete gitmişti. Diyeceğini demesi yedi yıl sürmüştü, çok konuşkan biri değildi çünkü, ondan sonra da şatosuna dönmeye karar vermişti. Geri geldiğinde bahçede oynayan çocukları gördü.

“Burada ne işiniz var?” diye bağırdı homurtulu bir sesle, çocuklar çil yavrusu gibi dağıldılar. “Benim bahçem benim bahçemdir,” dedi Dev; “herkes bunu iyice bilsin, burada benden başka hiç kimsenin oynamasına izin vermeyeceğim.” Bunu diyerek bahçenin etrafına yüksek bir duvar çekti, bir de tıbela dikti.

İZİNSİZ BAHÇEYE GİRENLER CEZALANDIRILACAKTIR

Çok bencil bir Dev'di.

Zavallı çocukların oynayacak yeri kalmamıştı artık. Yolda oynamayı denediler ama yol toz toprak içindeydi ve sert taşlarla doluydu, hoşlarına gitmedi. Dersleri bittikten sonra yüksek duvarların çevresinde yürüyüşe çıkarlar ve içerideki güzel bahçeden söz ederlerdi. Birbirlerine “Ne kadar mutluyduk orada!” derlerdi.

Sonra ilkbahar geldi, kırlar küçük küçük çiçekler, küçük kuşlarla doldu. Yalnızca Bencil Dev'in bahçesinde mevsim hâlâ kıştı. Bahçede çocuk olmadığı için kuşlar ötmek istemiyorlardı, ağaçlar çiçek açmayı unutmuşlardı. Bir keresinde güzel bir çiçek başını otların arasından çıkardı fakat tabelayı görünce çocuklar için o kadar üzüldü ki gerisin geri toprağa girdi ve uykuya daldı. Bu işe memnun olanlar bir tek Kar ve Kırağı'ydı. "İlk-bahar unuttu bu bahçeyi," diye bağıldılar, "demek ki yıl boyu burada yaşayacağız." Kar, büyük beyaz peleriniyle otları kapladı, Don bütün ağaçları gümüş rengine boyadı. Sonra Kuzey Rüzgârı'nı da yanlarına davet ettiler, o da geldi. Kürklere bürünmüştü, bütün gün bahçede kükreyerek geziyor ve bacaları alaşağı ediyordu. "Pek nefis bir yer burası," dedi, "Dolu'yu da davet etmeliyiz." Bunun üzerine Dolu da geldi. Her gün üç saat boyunca şatonun kiremitlerinin üzerinde öyle bir takırdayıp durdu ki sonunda onların birçoğunu kırdı, son hızla bahçenin etrafında döndü de döndü. Griler giyinmişti ve soluğu buz gibiydi. "İlkbahar'm neden bu kadar geciktiğini anlayamıyorum," dedi Bencil Dev pencerede oturup soğuk, beyazlara bürünmüş bahçesine bakarken; "Umarım hava döner."

Ama ilkbahar hiç gelmedi, Yaz da. Güz bütün bahçelere altın rengi meyvalar verdi fakat Dev'in bahçesine vermedi. "O çok bencil," dedi. Böylece o bahçe hep kış kaldı, Kuzey Rüzgârı ile Dolu, Kırağı ile Kar ağaçların arasında dans edip durdular.

Bir sabah Dev, yatağında uzanmış yatarken çok güzel bir müzik duydu. Kulağına o kadar güzel geldi ki müzik, Kral'ın çalgıcılarının geçmekte olduğunu sandı. Ama bu sadece penceresinin dışında öten küçük bir ketenkuşuydu, ama bahçesinde bir kuşun öttüğünü duymayalı o kadar uzun zaman olmuştu ki bu ona dünyanın en güzel müziği gibi geldi. Birden Kırağı başının üzerinde dans etmeyi kesti, Kuzey Rüzgârı kükremekten vazgeçti ve aralık pencereden nefis bir koku geldi. "Galiba İlkbahar sonunda geldi," dedi Dev; yataktan fırladı ve dışarıya baktı.

Ne görsün?

Çok güzel bir manzaraydı gördüğü. Duvardaki küçük bir delikten çocuklar içeri girmişler, ağaçların dallarında oturuyorlardı. Görebildiği her ağaçta küçük bir çocuk vardı. Ağaçlar çocuklara yeniden kavuşmaktan dolayı o kadar mutluydular ki çiçeklerle donanmışlar, kollarını çocukların başları

üzerinde usulca sallıyorlardı. Kuşlar etrafta uçuşuyor, neşeyle ötüşüyor, çiçekler yeşil çimenlerden başlarını çıkarıp dışarıyı seyrediyor, gülüyorlardı. Çok güzel bir manzaraydı ama bu manzaranın bir köşesi hâlâ kıştı. Burası bahçenin en uzak köşesiydi ve orada küçük bir çocuk duruyordu. O kadar küçüktü ki ağacın dallarına erişemiyor, etrafında dolaşıyor ve acı acı ağlıyordu. Zavallı ağaç hâlâ kırağı ve karla kaplıydı, Kuzey Rüzgârı dallarının üzerinde esip kükrüyordu. “Tırman, küçük oğlancık!” dedi ağaç ve dallarını indirebildiğince indirdi; ama oğlancık minnacıktı.

Bu manzarayı görünce Dev’in kalbi eriyiverdi. “Ne kadar bencilce davrandım!” dedi; “ilkba-har’ın neden buraya gelmediğini şimdi anladım. O zavallı oğlancığı ağacın tepesine oturtacağım, sonra da duvarı yıkacağım, bahçem sonsuza dek çocukların oyun yeri olsun.” Yaptıklarına gerçekten çok pişman olmuştu.

Bunları söyleyerek aşağı indi, ön kapıyı usulca açıp bahçeye çıktı. Fakat çocuklar onu görünce o kadar korktular ki hepsi kaçıştı ve mevsim yeniden kış oldu. Sadece küçük çocuk kaçmadı, gözleri öylesine yaşlarla doluydu ki Dev’in geldiğini görmemişti. Dev onun arkasından dolandı, elini yavaşça eline aldı ve kaldırıp ağaca oturttu. Ağaç o anda çiçek açtı, kuşlar gelip dallarında ötmeye başladılar, küçük oğlancık da kollarını ardına kadar açıp Dev’in boynuna doladı, onu öptü. Dev’in artık eskisi gibi acımasız olmadığını gören öteki çocuklar da koşarak döndüler ve yanlarında ilk-bahar’ı da getirdiler. “Burası artık sizin bahçeniz, küçük çocuklar,” dedi Dev, eline kocaman bir balta aldı, duvarı yıktı. insanlar öğleyin pazara giderlerken Dev’i çocuklarla o ana kadar gördükleri en güzel bahçede oynar buldular.

Günboyu oynadılar, akşam olduğunda Dev onlara veda etti.

“Peki ama küçük arkadaşınız nerede?” diye sordu. “Ağaca oturttuğum küçük oğlancık.” Dev onu çok sevmişti, çünkü oğlan onu öpmüştü. “Bilmiyoruz,” diye cevap verdi çocuklar: “Çekip gitti.”

“Ona söyleyin, yarın mutlaka gelsin,” dedi Dev. Ama çocuklar onun nerede oturduğunu b^rnedik-lerini söylediler, onu ilk kez görüyorlardı; Dev çok hüznüldü.

Her gün ğledensonra, okul bittiğinde, çocuklar gelip Dev’le oynadılar. Ama Dev’in sevdiği küçük oğlancık bir daha hiç görünmedi. Dev bütün çocuklara çok iyi davranıyordu fakat ilk, küçük arkadaşını çok özölüyor ve sık sık ondan söz ediyordu. “Ne kadar göreğim geldi onu!” deyip duruyordu.

Yıllar geçti, Dev iyice ihtiyarlayıp elden ayaktan düştü. Artık oyun oynayamıyordu, onun için büyük bir koltuğa oturup çocukların oyunlarını seyrediyor ve hayranlıkla bahçesine bakıyordu. “Çok güzel çiçeklerim var,” diyordu, “ama en güzel çiçekler çocuklar.”

Bir kış sabahı giyinirken penceresinden dışarı baktı. Kıştan nefret etmiyordu artık, çünkü onun sadece Ilkbahar’ın uykusu olduğunu, çiçeklerin dinlenmekte olduklarını biliyordu.

Birden şaşkınlıkla gözlerini ovuşturdu, iyice baktı. Gerçekten de mucize gibi bir şeydi. Bahçenin en uzak köşesinde baştan aşağı güzel, beyaz çiçeklerle donanmış bir ağaç vardı. Dalları altın rengiydi ve onlardan gümüş meyveler sarkıyordu. Ağacın altında çok sevdiği küçük çocuk duruyordu.

Dev büyük bir sevinç içinde aşağıya koştu, bahçeye çıktı. Otları hızlı adımlarla yararak çocuğun yanına geldi. İyice yakınına geldiğinde yüzü öfkeden kıpkırmızı oldu ve “Seni yaralamaya kim cüret etti?” dedi. Çünkü çocuğun avuçlarında iki çivi izi vardı, ayaklarında da.

“Seni yaralamaya kim cüret etti?” diye bağırdı Dev; “Söyle bana, koca kılıcımı alıp onu öldü-reyim.”

“Hayır!” dedi çocuk; “Bunlar Sevgi’nin açtığı yaralar.”

“Kimsin sen?” dedi Dev, birden garip bir ürperti gelmişti üzerine, küçük çocuğun önünde diz çöktü.

Çocuk, Dev’e bakarak gülümsedi ve ona “Sen bahçende oynamama izin vermiştin, şimdi de ben seni kendi bahçeme götüreceğim, Cennet Bahçesi’ne,” dedi.

Çocuklar o gün akşamüzeri koşarak bahçeye doluştuklarında ağacın altında Dev'in ölüsünü buldular, baştan aşağı beyaz çiçeklerle donanmıştı.

İçindekiler